



ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Nazarje

Savinjska 4, 3331 Nazarje
Telefon: 03 839-3770
E naslov: OENazarje@zgs.gov.si

DVOLETNI NAČRT

za

XIV. KAMNIŠKO-SAVINJSKO LOVSKO UPRAVLJAVSKO OBMOČJE

za

LETI 2023 in 2024

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	OPIS LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA.....	2
3	ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI.....	4
3.1	Ukrepi v življenjskem okolju divjadi.....	4
3.2	Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje.....	14
4	ŽIVALSKÉ VRSTE - DIVJAD	23
4.1	Srna (<i>Capreolus capreolus</i>)	23
4.2	Navadni jelen (<i>Cervus elaphus</i>).....	28
4.3	Damjak (<i>Dama dama</i>).....	33
4.4	Muflon (<i>Ovis ammon musimon</i>).....	36
4.5	Gams (<i>Rupicapra rupicapra</i>).....	39
4.6	Divji prašič (<i>Sus scrofa</i>)	43
4.7	Šakal (<i>Canis Aureus</i>)	47
4.8	Lisica (<i>Vulpes vulpes</i>)	49
4.9	Jazbec (<i>Meles meles</i>)	51
4.10	Kuna belica (<i>Martes foina</i>) in kuna zlatica (<i>Martes martes</i>).....	53
4.11	Navadni polh (<i>Glis glis</i>)	55
4.12	Pižmovka (<i>Ondatra zibethia</i>).....	56
4.13	Poljski zajec (<i>Lepus europaeus</i>)	57
4.14	Fazan (<i>Phasianus colchicus</i>)	59
4.15	Raca mlakarica (<i>Anas platyrhynchos</i>).....	60
4.16	Sraka (<i>Pica pica</i>), šoja (<i>Garrulus glandarius</i>) in siva vrana (<i>Corvus cornix</i>)	62
4.17	Nutrija (<i>Myocastor coypus</i>)	64
5	NAČRT DODAJANJA DIVJADI	65
6	EVIDENCE	66
7	PRILOGE.....	68

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka Dvoletnega načrta za XIV. Kamniško - Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024	1
Preglednica 2.1: Pregled lovišč.....	2
Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022.....	4
Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024	9
Preglednica 3.2.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2017 – 2022	14
Preglednica 3.2.2: Število škodnih primerov v zadnjem šestletnem obdobju	16
Preglednica 3.2.3: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 – 2022.....	16
Preglednica 3.2.4: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2021 in 2022	17
Preglednica 3.2.5: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov v popisni enoti Zgornja Savinja v letu 2020	20
Preglednica 3.2.6: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v popisni enoti Zgornja Savinja	20
Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srnjadi	24
Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema in telesnih mas srn.....	26
Preglednica 4.2.1: Načrt odvzema jelenjadi	29
Preglednica 4.2.2: Analiza odvzema in telesnih mas navadnih jelenov	31
Preglednica 4.3.1: Analiza odvzema in telesnih mas jelena damjaka.....	35
Preglednica 4.4.1: Načrt odvzema muflonov	36
Preglednica 4.4.2: Analiza odvzema in telesnih mas muflonov	38
Preglednica 4.5.1: Načrt odvzema gamsov	40
Preglednica 4.5.2: Analiza odvzema in telesnih mas gamsov	41
Preglednica 4.7.2: Analiza odvzema in telesnih mas divjih prašičev	46
Preglednica 4.8: Analiza odvzema šakala	48
Preglednica 4.9: Analiza odvzema lisic	50
Preglednica 4.10: Analiza odvzema jazbecev	52
Preglednica 4.11: Analiza odvzema kun	54
Preglednica 4.15: Analiza odvzema poljskih zajcev.	58
Preglednica 4.18: Analiza odvzema race mlakarice.....	61
Preglednica 4.19: Analiza odvzema srak, šoj, sivih vran	63
Preglednica 4.20: Analiza odvzema nutrij	64

KAZALO SLIK

Slika 2.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO	3
Slika 3.1.1: Opravljeni ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	5
Slika 3.1.2: Opravljena biomeliorativna dela.....	7
Slika 3.1.3: Porabljene količine krme	8
Slika 3.1.4: Opravljena dela na lovskih objektih	9
Slika 3.2.1: Dinamika ovrednotenih škod od divjadi v LUO	15
Slika 3.2.2: Škode in odvzem divjih prašičev	15
Slika 3.2.3: Prikaz popisnih enot v LUO	18
Slika 3.2.4: Spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010	19
Slika 3.2.5: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4 v popisni enoti Zgornja Savinja	21
Slika3.2.6: Vpliv divjadi na uspešnost pomlajevanja gozda in trend objedenosti bukve	22

1 UVOD

Dvoletni načrt za XIV. Kamniško - Savinjsko lovsko upravljavskega območja za leti 2023 in 2024 je sestavljen v skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu ter njegovimi spremembami (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.). Zakon določa izdelavo dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov za lovsko upravljavska območja, znotraj katerih so opredeljena lovišča in lovišča s posebnim namenom. Za ta lovišča in lovišča s posebnim namenom se naredi razdelilnik s tem načrtom opredeljenega odvzema iz populacij divjadi in del v njihovem življenjskem okolju.

Dvoletni načrt za XIV. Kamniško-Savinjsko lovsko upravljavskega območja za leti 2023 in 2024 v skladu z drugim odstavkom 79. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) še vedno temelji na ciljih in usmeritvah Območnega načrta za XIV. Kamniško-Savinjsko lovsko upravljavskega območja za preteklo obdobje 2011 - 2020.

Ob zgoraj navedenih predpisih je pričujoči načrt napisan tudi v skladu z:

1. Zakonom o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in spremembe),
2. Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10 in 200/20).
3. Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Ur. l. RS, št. 101/04, št. 81/14),
4. Odlokom o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 110/04),
5. Uredbo o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v RS (Ur. l. RS, št. 117/04, št. 38/14),
6. Odlokom o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Ur. l. RS, št. 128/04, št. 38/14),
7. Gozdnogospodarskim načrtom za Nazarsko gozdnogospodarsko območje za obdobje 2011-2020 in
8. Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 200/20; v nadaljevanju: ZNUAPK).

Vira podatkov v pričujočem načrtu so podatkovne baze, ki jih vodi Zavod za gozdove Slovenije, in podatkovne baze, ki jih vodi Lovska zveza Slovenije.

Najpomembnejši dogodki, ki so vplivali na sam nastanek načrta so prikazani v spodnji preglednici:

Preglednica 1.1: Kronologija nastanka Dvoletnega načrta za XIV. Kamniško - Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024

LUO / ekološka enota	Datum	Kraj	Organ	Vsebina
5 lovišč	20. 1. 2023	Braslovče	OZUL	Pregled odstrela in izgub divjadi
8 lovišč	21. 1. 2023	Motnik - Špitalič	OZUL	Pregled odstrela in izgub divjadi
6 lovišč	22. 1. 2023	Ljubno	OZUL	Pregled odstrela in izgub divjadi
LUO	8. 3. 2023	Nazarje	OZUL	Uskladitveni sestanek
LUO	15. 3. 2023	Nazarje	Strokovni svet ZGS OE Nazarje	Določitev osnutka načrta
LUO	21. 3. 2023	Nazarje	ZGS OE Nazarje	Javna objava načrta na spletu
LUO	4. 4. 2023	Nazarje	ZGS OE Nazarje	Javna predstavitev načrta
LUO	13. 4. 2023	Nazarje	Svet ZGS OE Nazarje	Določitev predloga načrta
LUO	25. 4. 2023	Ljubljana	MKGP	Oddaja načrta na MKGP

Za pogosteje uporabljene izraze so v pričujočem načrtu uporabljene naslednje okrajšave:

- LUO – XIV. Kamniško - Savinjsko lovsko upravljavskega območje,
- DN – dvoletni načrt za LUO
- LD – lovska družina,
- LPN – lovišče s posebnim namenom
- EE – ekološka enota,
- GGO – gozdnogospodarsko območje,
- ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,
- MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- ARSO – Agencija republike Slovenije za okolje,
- UVHVVR – Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- IRSKGLR – Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.

2 OPIS LOVSKO UPRAVLJAVSKEGA OBMOČJA

Kamniško-Savinjsko LUO obsega vzhodni del Kamniško-Savinjskih Alp z Menino planino, Dobrovljami in Tuhinjsko dolino z obrobniimi nižinskimi predeli ter vzhodni del Karavank z Raduho in Smrekovcem do obrobja Šaleške doline. Območje spada v alpsko in predalpsko fitogeografsko območje. Značilnost LUO je gorski in predgorski svet, planote in alpske doline. Za osrednji del LUO je značilna velika gozdnatost in ohranjenost naravne krajine.

Površina LUO je 91.510 ha, od tega je lovne površine 86.419 ha in površine gozda 60.856 ha. V LUO je vključenih 19 lovišč, s katerimi upravljajo lovske družine. Upravno je območje razdeljeno na več upravnih enot: UE Mozirje - 7 lovišč, UE Velenje - 2 lovišči, UE Žalec – 2 lovišči, UE Kamnik – 5 lovišč in UE Domžale – 3 lovišča. Povprečna skupna površina lovišča je 4.816 ha.

Lovišča povezuje dogovor o enotnem upravljanju z jelenjadjo v okviru Kamniško-Savinjskega lovsko upravljavskega območja.

Preglednica 2.1: Pregled lovišč

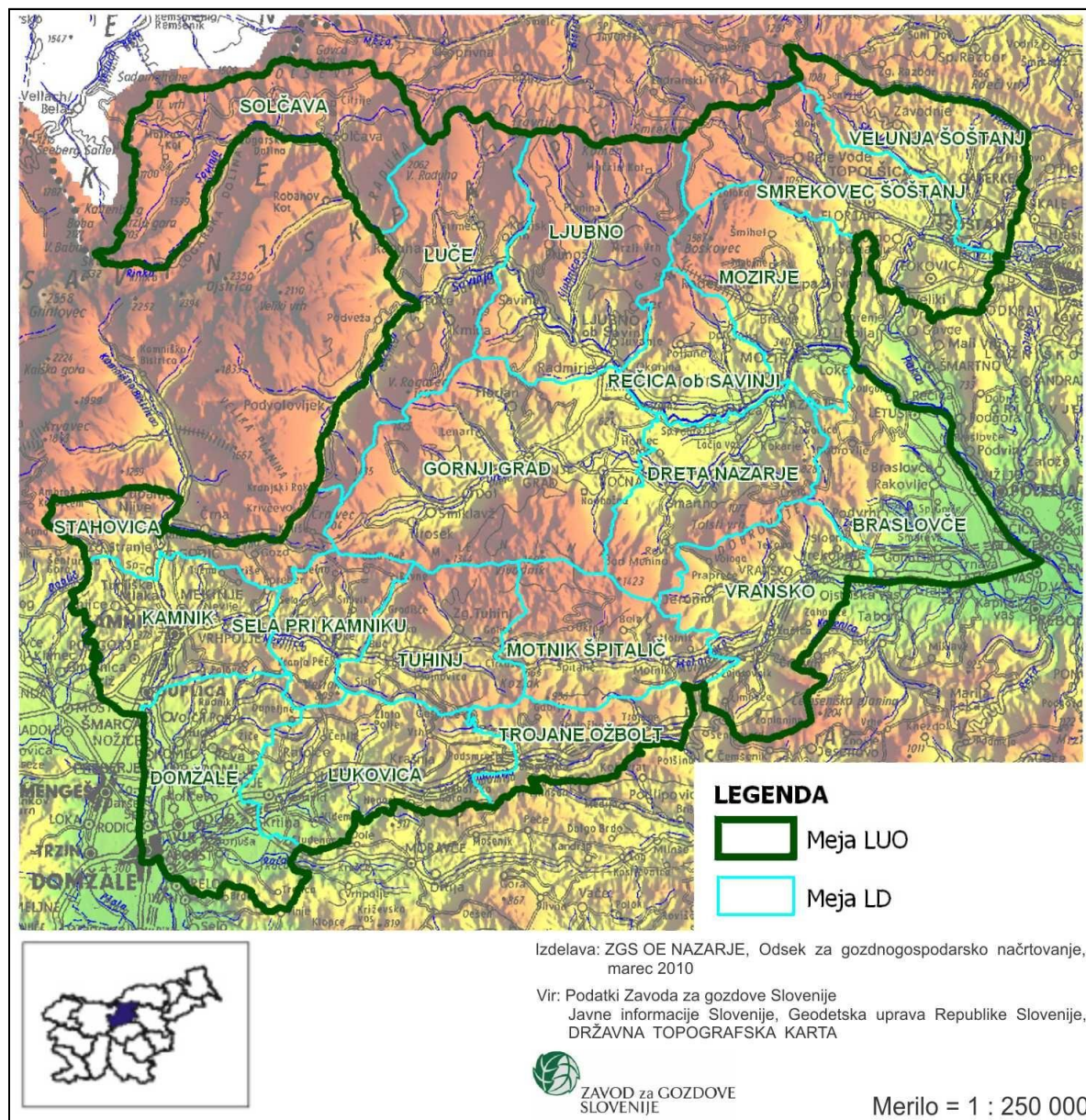
Šifra lovišča	Ime lovišča	Upravna enota	Površina (ha)			
			skupna	lovna	nelovna	gozda
1401	Solčava	Mozirje	6.047	5.963	84	4.985
1402	Luče	Mozirje	6.317	6.184	133	4.982
1403	Ljubno	Mozirje	7.122	6.932	190	5.510
1404	Rečica	Mozirje	2.818	2.625	193	1.717
1405	Mozirje	Mozirje	4.820	4.590	230	3.147
1406	Smrekovec	Velenje	5.846	5.418	428	3.910
1407	Velunja	Velenje	3.761	3.549	212	2.306
1408	Gornji Grad	Mozirje	9.286	9.010	276	6.940
1409	Dreta	Mozirje	4.869	4.658	211	3.509
1410	Braslovče	Žalec	5.178	4.817	361	2.203
1411	Vransko	Žalec	5.243	4.984	259	3.478
1412	Stahovica	Kamnik	2.727	2.553	174	1.797
1413	Kamnik	Kamnik	4.241	3.594	647	2.330
1414	Sela	Kamnik	2.456	2.337	119	1.686
1415	Tuhinj	Kamnik	3.807	3.692	115	2.613
1416	Motnik-Špitalič	Kamnik	4.028	3.927	101	2.868
1417	Domžale	Domžale	5.197	4.336	861	2.292
1418	Lukovica	Domžale	5.057	4.700	357	2.741
1419	Trojane-Ožbolt	Domžale	2.690	2.550	140	1.840
	SKUPAJ		91.510	86.419	5.091	60.856

Posebno določilo in opozorilo:

Ob upoštevanju vseh drugih naravovarstvenih določil, ki so zapisana v Območnem načrtu – LUO del za Kamniško-Savinjsko LUO ter na podlagi preveritve gozdnih rezervatov, ki ležijo v posameznih loviščih v LUO opozarjamo na določila 7. in 8. člena Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20), ki **v gozdnih rezervatih prepoveduje vsako izvajanje lovske dejavnosti – vsako izdelovanje in nameščanje lovsko-tehniških objektov in naprav ter fizično izvajanje lova (individualnega, skupinskega)**

V Kamniško-Savinjskem LUO to velja za:

1. **LD Gornji Grad, gozdni rezervat Menina Strojnik**, velikost 66,92 hektarja;
2. **LD Mozirje, gozdni rezervat Mozirska požganija**, velikost 31,65 hektarja;
3. **LD Vransko, gozdni rezervat Zaplanina**, velikost 4,56 ha.



Slika 2.1: Položaj LUO v Sloveniji in lovišča v LUO

3 ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI

3.1 Ukrepi v življenjskem okolju divjadi

Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022 in presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

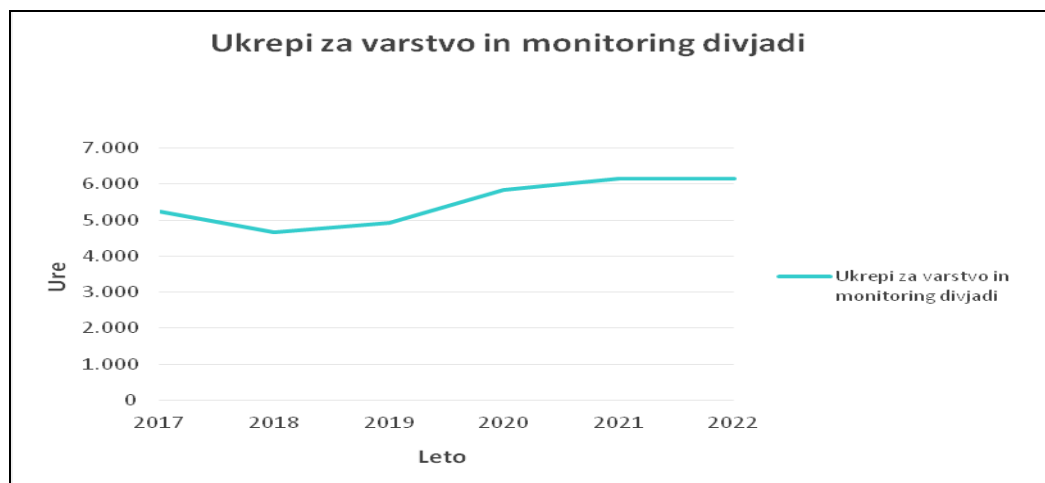
Preglednica 3.1.1: Opravljeni ukrepi v življenjskem okolju divjadi v obdobju 2017 – 2022

Vrsta ukrepa	Enota mere	2017 – 2022			2021 – 2022		
		Načrt	Realizacija	%	Načrt	Realizacija	%
1. UKREPI ZA VARSTVO IN MONITORING DIVJADI							
Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	32.374	32.946	101,8	12.386	12.304	99,3
2. BIOMELIORATIVNI UKREPI							
Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnjo)	ha	202,9	195,04	96,1	69,12	65,79	95,2
Spravo sena z odvozom	ha	87,48	86,88	99,3	30,4	30,2	99,3
Priprava pasišč za divjad	ha	110,8	101,2	91,3	35,9	33,9	94,4
Gnojenje travnikov	ha	0,2	0,2	100,0	0	0	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	70,07	68,97	98,4	26,3	26,1	99,2
Vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	0	0	0,0	0	0	0,0
Vzdrževanje gozdnega roba	ha	50,2	45,6	90,8	16	13,3	83,1
Izdelava in vzdrževanje kaluž	število	271	257	94,8	90	86	95,6
Izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	38	36	94,7	12	12	100,0
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	274	233	85,0	80	57	71,3
Postavitev in vzdrževanje gnezdnic	število	37	32	86,5	10	8	80,0
3. BIOTEHNIČNI UKREPI							
Zimsko krmljenje - SKUPAJ	kg	86.105	78.850	91,6	38.000	33.440	88,0
zimsko krmljenje - velika divjad	kg	86.000	78.770	91,6	38.000	33.440	88,0
zimsko krmljenje - mala divjad	kg	105	80	76,2	0	0	0,0
Preprečevalno krmljenje	kg	35500	33416	94,1	0	0	0,0
Privabljalno krmljenje	kg	149.000	153.435	103,0	61.000	59.505	97,5
Krmne njive	ha	30,98	27,72	89,5	10,15	8,32	82,0
Pridelovalne njive	ha	3	2	66,7	1	0,5	50,0
Solnice	kg	20.855	19.697	94,4	7.155	6.767	94,6
4. LOVSKI OBJEKTI							
Solnice (obnova in novogradnja)	število	11.338	10.308	90,9	3.824	3.451	90,2
Lovske preže (obnova in novogradnja)	število	996	976	98,0	307	308	100,3
Krmišča (obnova in novogradnja)	število	285	268	94,0	82	73	89,0
Lovske steze (obnova in novogradnja)	km	662,5	582,5	87,9	225,1	195	86,6

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

V preteklih dveh letih je bilo opravljeno opazovanje in spremljanje vseh vrst divjadi v višini 12.304 ur (99,3% načrta). Večina dela je bila opravljena v okviru lovsko-čuvajske službe. V šestletnem obdobju je bilo opravljenih slabih 33.000 ur s čimer je bila realizacija načrta 101,8 %. Ukrepi so bili opravljeni v skladu z načrtom.

Število ur namenjenih varstvu in monitoringu divjadi se je v primerjavi s prejšnjim načrtovalnim obdobjem (2015-2020) povečalo. Namenjene ure so bile opravljene v skladu z načrti in so bile porabljene za ustrezen namen. Za obdobje 2017 - 2022 lahko sklepamo, da je bil ukrep uspešno izveden.



Slika 3.1.1: Opravljeni ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Biomeliorativna dela

Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna)

V preteklih dveh letih se je pokosilo 65,8 ha travnikov (95 % načrta), kar znaša 0,76 ha na 1.000 ha lovne površine. Površina opravljene košnje znotraj šestletnega obdobja rahlo niha, vendar ostaja med 30 in 34 ha. Ukrep je bil ustrezno opravljen.

Spravilo sena z odvozom

Iz nekaterih lokacij košnje je potreben tudi odvoz sena, ki je bil v letih 2021 in 2022 izveden na 30,2 ha površine. Delo je bilo opravljeno v skoraj celotnem načrtovanem obsegu (99,3 %). Površina na kateri se spravlja seno ostaja znotraj šestletnega obdobja na podobni ravni, okoli 15 ha letno.

Gnojenje travnikov

Upravljavci lovišč praviloma ne izvajajo dodatnega gnojenja travnikov, katere vzdržujejo za namen prehrane rastlinojede divjadi. V letih 2021 in 2022 ukrep ni bil načrtovan in tudi ne izvajan.

Vzdrževanje grmišč

Namen vzdrževanja grmišč je zagotavljanje primerne prehranske osnove in bivalnih pogojev za rastlinojedo divjad in druge živalske vrste. Realizacija v letih 2021 in 2022 je bila 26,1 ha, kar pomeni 99 % načrtovane površine. Površina vzdrževanja grmišč ostaja skozi obdobje na podobni ravni, okoli 11 ha letno, nekoliko višja je bila v zadnjem letu (14,4 ha) Ukrep je bil ustrezno opravljen.

Priprava pasišč za divjad

S pripravo pasišč izboljšamo prehranske pogoje za divjad s čiščenjem zaraščajočih površin. Realizacija je bila v letih 2021 in 2022 33,9 ha (94 % načrta). Znotraj šestletnega obdobja je bila najmanjša opravljena površina 14,6 ha (leta 2020), največja pa 18,8 ha v letu 2019. Ukrep je bil zadovoljivo opravljen.

Vzdrževanje gozdnega roba

Namen vzdrževanja gozdnega roba je ohraniti njegovo dolžino in strukturo, kar nudi divjadi in drugim živalskim vrstam zatočišče in hrano. V letih 2021 in 2022 je bilo realizirano 13,3 ha površine, kar pomeni 83 % načrta. Obseg izvedenega dela se znotraj šestletnega obdobja postopoma zmanjšuje. V letu 2017 je bilo vzdrževanih 10 ha v zadnjem letu pa 7 ha. Najnižja je bila leta 2020 s 5,8 ha vzdrževanih površin. Površina dela je zadovoljiva.

Vzdrževanje remiz za malo divjad

Ukrep ni bil načrtovan in se tudi ni izvajal.

Izdelava in vzdrževanje kaluž

V letih 2021 in 2022 je bilo očiščeno 86 kalov (96 % načrta). Ta biomeliorativen ukrep ostaja znotraj šestletnega primerjalnega obdobja na podobni ravni. Ukrep je bil izveden ustrezno.

Vzdrževanje večjega vodnega vira

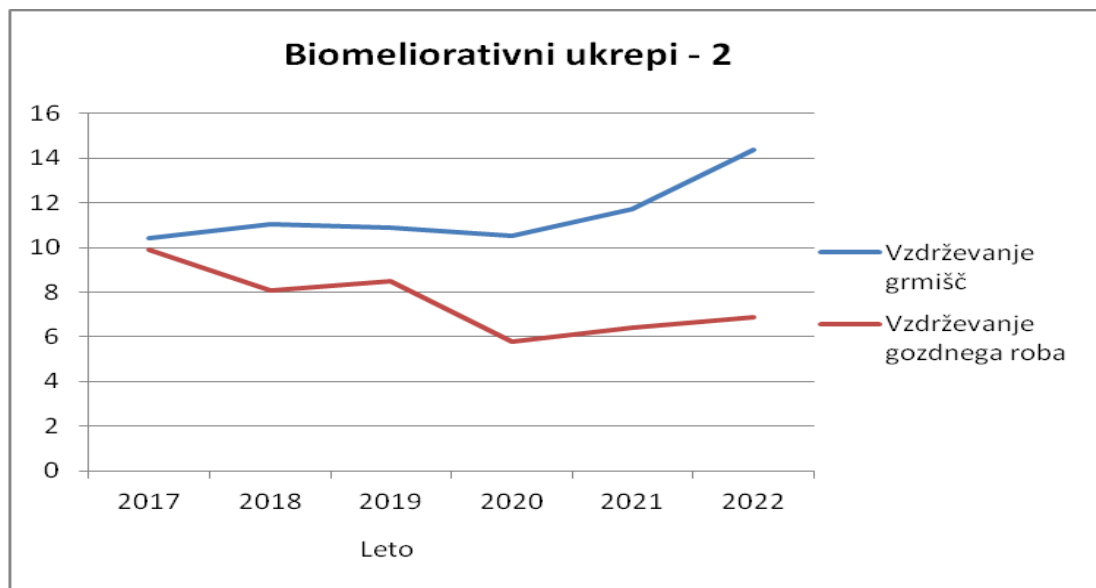
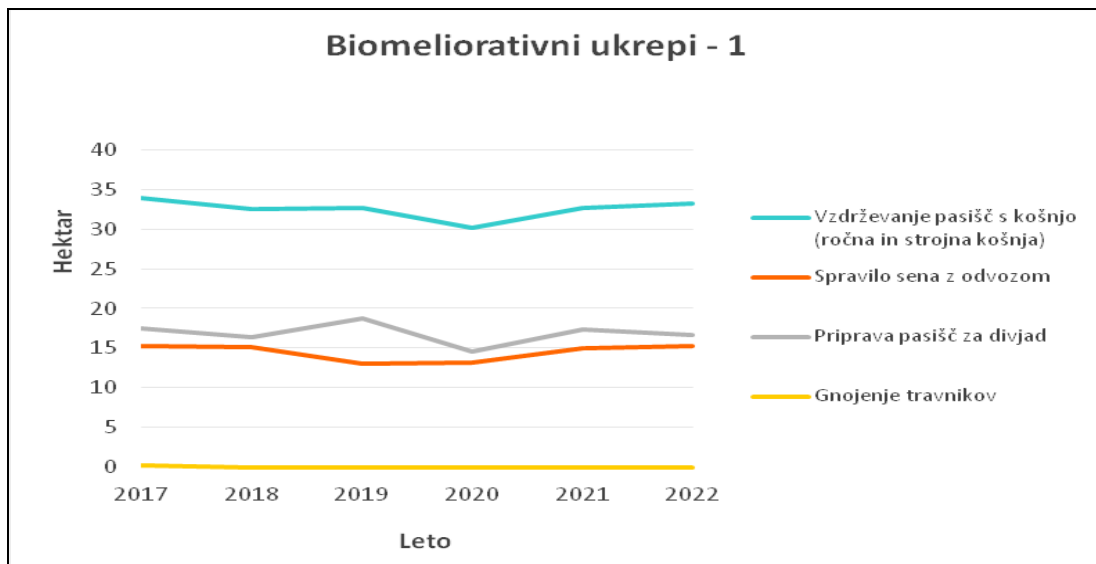
V letih 2021 in 2022 so bila dela opravljena na 12 objektih (100 % načrta). Ukrep je bil izveden ustrezno.

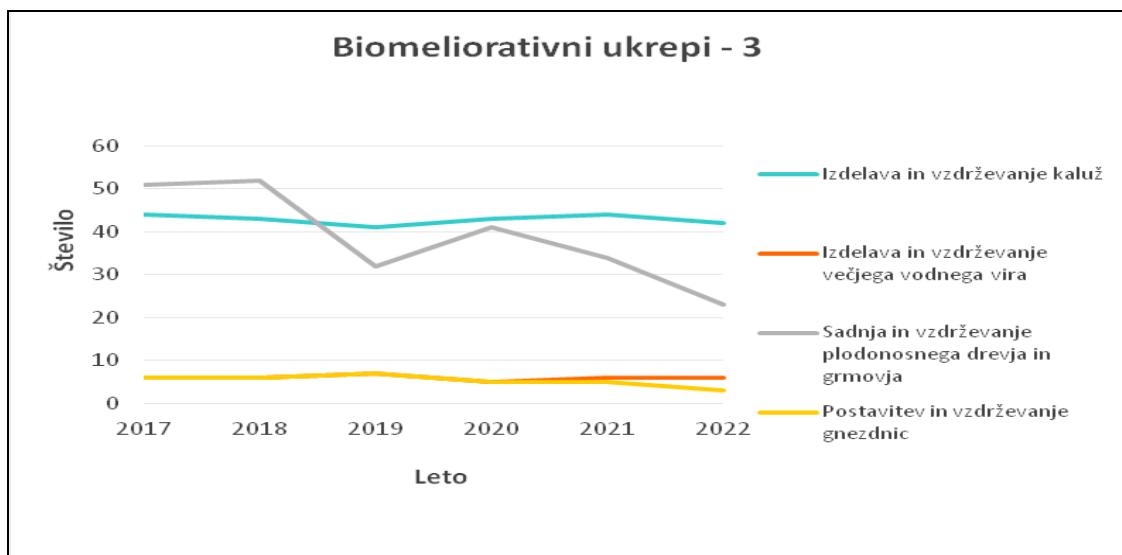
Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja

Namen je izboljšati prehrano divjadi s sajenjem plodonosnih vrst. V zadnjih dveh letih so lovci posadili 57 sadik, kar predstavlja 71 % načrta. V obdobju od leta 2017 do 2022 je bilo posajenih 233 sadik plodonosnega drevja. Tudi lastniki gozdov sadijo plodonosno drevje in grmovje v okviru programa vlaganj v gozdove. Poleg tega pa je najpomembneje ohranjati bogato vrstno pestrost gozdnih robov, ki se uspešno naravno pomlajuje.

Postavitev in vzdrževanje gnezdnic

V zadnjih dveh letih je bilo vzdrževanih 8 gnezdnic, od 10 načrtovanih. Ukrep ni tako pomemben, saj se v odročnejših gozdovih najde dovolj odmrlega stoječega drevja, kjer lahko gnezdijo ptice.





Slika 3.1.2: Opravljena biomeliorativna dela

Biotehnični ukrepi

Zimsko krmljenje

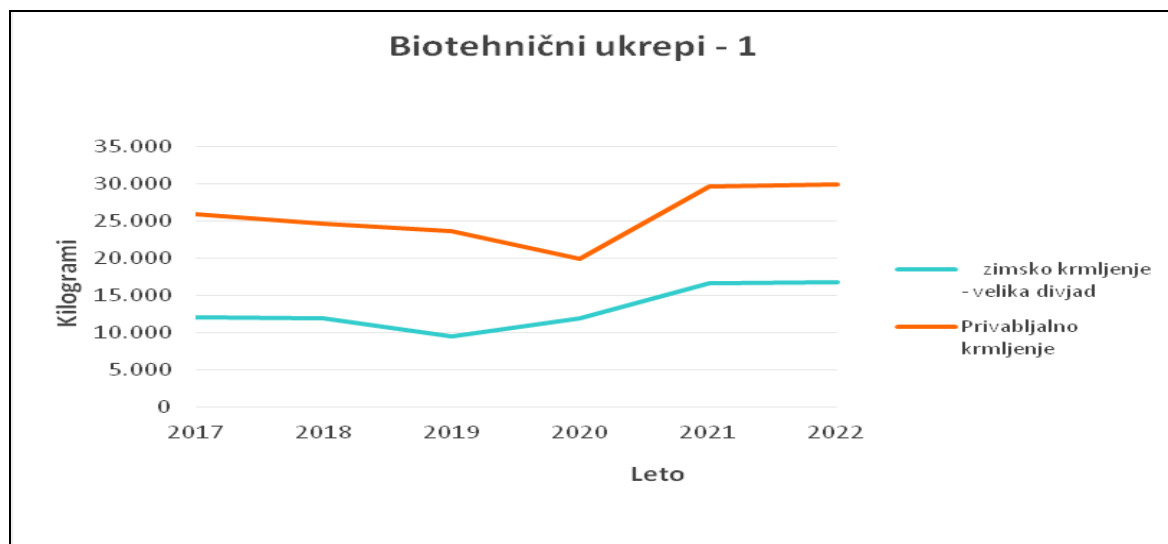
Zimsko krmljenje jelenjadi se je izvajalo v osrednjem delu populacije jelenjadi v LUO (lovišča Solčava, Luče, Gornji Grad, Ljubno, Motnik-Špitalič, Mozirje, Lukovica in Dreta). Zimsko krmljenje muflonov se je izvajalo v lovišču Solčava, zimsko krmljenje damjaka pa v lovišču Velunja. Zimsko krmljenje male divjadi se ni izvajalo. Dvoletna poraba krme za zimsko krmljenje je bila 33.440 kg od načrtovanih 38.000 kg. Nižja realizacija je posledica milejše zime v letu 2019. Zimsko krmljenje se je v zadnjih dveh letih šestletnega obdobja močno povečalo. Količina porabljene krme zadnjih dveh let predstavlja kar 42,4 % delež šestletnega povprečja. Načrtovane količine krme pa so se v zadnjih dveh letih povzpele iz 12.000 kg na 19.000 kg na leto. Povečevanje števila zimskih krmišč in posledično količine zimskega krmljenja je bilo z namenom, da ostane jelenjad bolj razpršena v območju in se ne koncentrira. S krmo se premaga najhujša prehranska ožina, kar pripomore k manjšim škodam v gozdovih.

Preprečevalno krmljenje

Preprečevalno krmljenje v zadnjih dveh letih ni bilo načrtovano in se ni izvajalo. V šestletnem obdobju je bilo načrtovanih 35.500 kg krme, poraba pa je bila 33.416 kg, 94 % načrtovane. Večinoma se je za preprečevalno krmljenje uporabljala koruza.

Privabljalno krmljenje

Za doseganje primerno visokega odvzema divjih prašičev, jelenjadi in v manjši meri muflonov in damjakov, imajo upravljavci lovišč večje število privabljalnih krmišč. V zadnjih dveh letih so v ta namen porabili skupno 59.505 kg krme (97,5% načrtovane količine). Skupna količina krme za privabljanje se je v prvih štirih letih šestletnega obdobja postopoma zniževala in v letu 2020 dosegla najnižjo količino 19.930 kg, nato pa so se v zadnjih dveh letih porabljene količine močno povzpele na 29.600 v letu 2021 in 29.905 kg v letu 2022. Krepko so se zvišale tudi načrtovane količine, ki so bila na začetku obdobja 22.000 kg (od leta 2017 do 2020) na 30.500 kg (v letih 2021 in 2022).



Slika 3.1.3: Porabljene količine krme

Krmne njive

V letih 2021 in 2022 je bilo obdelanih 8,32 ha krmnih njiv (82 % načrta). Površina obdelanih njiv se skozi šestletno obdobje malce spreminja, a ostaja okoli 5 ha letno. Krmne njive je v teh letih obdelovalo 11 lovišč.

Pridelovalne njive

V letu 2022 je bilo obdelano 0,50 ha (100% načrtovanih) pridelovalnih njiv. V letu 2021 ta ukrep ni bil izveden.

Zalaganje solnic

V letih 2021 in 2022 se je položilo 6.767 kg soli (94,6 % načrta), kar je blizu šestletnemu povprečju, ki znaša 6.566 kg za dve leti.

Lovski objekti

Solnice

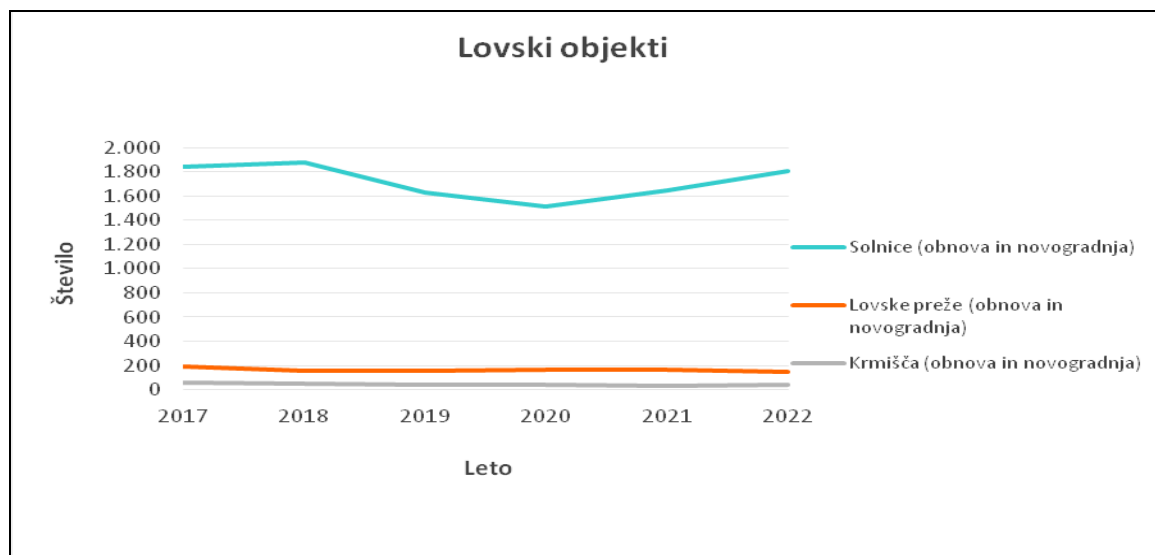
V letih 2021 in 2022 je bilo vzdrževanih 3.331, novozgrajenih pa 120 solnic, skupno 90 % načrtovanega. Skupno število solnic se je do leta 2020 zniževalo in doseglo najnižjo raven 1.513, po tem pa se vsako leto povečalo za več kot 130 in v letu 2022 doseglo 1.805 solnic.

Lovske preže

V letih 2021 in 2022 je bilo obnovljenih 218 in novozgrajenih 90 lovskih prež, kar predstavlja 100,3 % načrta.

Krmišča

V letih 2021 in 2022 je bilo obnovljenih 69 krmišč, novozgrajenih pa 8 krmišč, skupaj 73 (89% načrta).



Slika 3.1.4: Opravljena dela na lovskih objektih

Realizacija načrta ukrepov v življenjskem okolju divjadi je bila v letu 2021 in 2022 dobro izvedena, tako obseg kot struktura opravljenih biomeliorativnih ukrepov sta bila ustrezna. V primerjavi z šestletnim obdobjem je obseg biomeliorativnih v zadnjih dveh letih primerljiv. Obseg biotehničnih ukrepov pa se je opazno povečal, z namenom učinkovitejšega lova in z namenom zmanjšanja škod v gozdovih kot na kmetijskih površinah.

Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024

Preglednica 3.1.2: Načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi v letih 2023 in 2024

Vrsta ukrepa	Enota mere	Načrtovan obseg
1. ukrepi za varstvo in monitoring divjadi		
ukrepi za varstvo in monitoring divjadi	ure	13.498
2. biomeliorativni ukrepi		
vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna košnja)	ha	68,5
spravo sena z odvozom	ha	29,4
priprava pasišč za divjad	ha	31,7
gnojenje travnikov	ha	0
vzdrževanje grmišč	ha	28,0
vzdrževanje remiz za malo divjad	ha	0
vzdrževanje gozdnega roba	ha	21,1
izdelava in vzdrževanje kaluž	število	95
izdelava in vzdrževanje večjega vodnega vira	število	12
sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja	število	78
postavitev in vzdrževanje gnezdnice	število	5
sol	kg	7.320
3. biotehnični ukrepi		
zimsko krmljenje	kg	37.570
preprečevalno krmljenje	kg	0
privabljalno krmljenje	kg	70.840
krmne njive	ha	9,7
pridelovalne njive	ha	1,00
4. lovski objekti		
solnice (obnova in novogradnja)	število	3.803
lovske preže (obnova in novogradnja)	število	370
krmišča (obnova in novogradnja)	število	82
lovske steze (obnova in novogradnja)	km	238,8

Obseg načrtovanih ukrepov v življenjskem okolju divjadi v primerjavi z načrtom iz leta 2021 in 2022 ostaja na podobni ravni. Obseg načrtovanih ukrepov je v veliki meri odvisen od lastniških razmerij med LD in lastniki zemljišč, saj se večina ukrepov izvaja na zemljiščih v zasebni lasti. LD naj v teh primerih pridobijo najemne pogodbe, v primeru subvencioniranja s strani RS pa tudi odstopne izjave. Nekaj biomeliorativnih del izvajajo lastniki gozdov tudi sami, za kar pridobijo tudi ustrezne subvencije v skladu s Pravilnikom o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove.

Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi

Upravljavci lovišč naj v letu 2023 in 2024 usmerijo pozornost v spremljavo stanja vseh vrst divjadi ter vzdrževanje okolja posameznih vrst lovne divjadi. Pomembno je opazovanje vrst, ki so redkejše ali kakorkoli ogrožene (zaradi bolezni), zlasti poljskih kur, poljskega zajca, lisice in gamsa. Posebej pozorno naj se spremljajo izgube. Zaradi bližajoče se afriške prašičje kuge je treba posvetiti vso pozornost ob morebitnem poginu ali nenavadnem obnašanju divjih prašičev in v tem primeru takoj ukrepati v skladu z navodili Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) in o tem obvestiti regijski center za obveščanja na številki 112. Za varstvo in monitoring male divjadi se načrtuje 3.012 ur in za veliko divjad 10.486 ur. Dopustna odstopanja: Obseg načrtovanih del v lovišču mora biti dosežen vsaj 90%, lahko je presežen.

Biomeliorativna dela

Vzdrževanje pasišč s košnjo (ročna in strojna)

V LUO je načrtovana površina košnje (ročne in strojne) 68.5 ha in je primerljiva kot v letu 2023 in 2024. Načrtovanih objektov naj bo več v bolj gozdnatih delih LUO. Ukrep naj se izvaja v večini lovišč. Ker je to pomemben ukrep, naj se upravljavci lovišč angažirajo pri ohranjanju teh površin in iščejo tudi nove objekte.

Spravilo sena z odvozom

Načrtuje se odvoz sena s skupne površine 29,4 ha.

Vzdrževanje grmišč

Načrtuje se 28 ha vzdrževanja grmišč, kar je nekoliko višji načrt kot v preteklih dveh letih. Objekti naj bodo izbrani prednostno v predelih, kjer je gostota rastlinojede parkljaste divjadi največja. Vzdrževanje grmišč naj poteka tako, da se periodično (na 3 do 5 let) poseka grmovni sloj.

Priprava pasišč za divjad

Načrtovan obseg priprave pasišč je v primerjavi zadnjih dveh let nekoliko nižji. Ukrep se načrtuje na 31,7 ha. Priprava pasišč pomeni osnovanje novih pašnih površin za divjad na zaraščenih površinah. Potrebno je odstraniti vegetacijo (ročno ali strojno) ter po potrebi oz. možnosti površino frezati in posejati s travo.

Gnojenje travnikov in pašnikov

Ukrep ni potreben, zato ga ne načrtujemo.

Vzdrževanje gozdnega roba

Načrt vzdrževanja gozdnega roba je 21,1 ha površine in je za 5 ha višji kot v preteklih dveh letih. Pravilno oblikovan gozdni rob je širok eno povprečno višino dreves, je stopničast in večslojen, v njem so drevesa različnih velikosti. Poraščen naj bo z različno visokim in gostim grmovjem. Posebej zaželeno je plodonosno drevje in grmovje. Da gozdni rob ne postane vrzelast, ga je treba obnavljati. Najprimernejša je panjevka sečnja – posek šopov, s čimer dosežemo gostejši grmovni sloj in nižje višine drevja.

Vzdrževanje remiz za malo divjad

V letu 2023 in 2024 ni planiranega ukrepa, je pa zaželen. Izvaja naj se v delih lovišč, kjer prevladuje intenzivno kmetijstvo. Prvenstveno gre za ohranjanje skupin drevja in grmovja sredi kmetijskih površin ter ohranjanje drevja in grmovja ob potokih in melioracijskih jarkih.

Izdelava in vzdrževanje kaluž

Načrtuje se izdelava in obnova 95 kaluž. Ukrep naj se izvaja v vseh loviščih, kjer je gostejša populacija divjih prašičev. Pri vzdrževanju kaluž naj se odstranijo iz njih odmrle veje, listje in druge organske snovi. Z manjšimi zemeljskimi deli naj se uredi in utrdi brežine in poglobi dno.

Vzdrževanje večjega vodnega vira

Načrtuje se izdelava in vzdrževanje 12 večjih vodnih virov.

Sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja

Načrtuje se sadnja 78 sadik plodonosnega drevja. Sadnja naj se izvaja na primernih rastiščih in nadmorskih višinah, kjer lahko plodovi dozori. Sadnjo plodonosnega drevja izvajajo vsak leto tudi lastniki gozdov.

Postavitev in vzdrževanje gnezdnic

Ker so v LUO pogoji za gnezdenje ptic pevk in sov ugodni, se načrtuje vzdrževanje minimalnega števila gnezdnic (5).

Načrtovanih biomeliorativnih del ni potrebno dosegali, je pa priporočljivo, da se jih izvede v čim večji možni meri, lahko se tudi preseže.

Biotehnični ukrepi

Zimsko krmljenje divjadi

Za zimsko krmljenje parkljaste divjadi načrtujemo v območju 37.570 kg krme (1.000 kg/krmišče/leto). Sestava krme je:

- do 35 % (13.150 kg) sočne krme (okopavine, tropine, sadje),
- nad 65 % (minimalno 24.420 kg) voluminozne krme (seno, silažne bale),

Krma je namenjena jelenjadi, damjaku in muflonom. Zimsko krmljenje srnjadi in gamsov ni dovoljeno.

V primeru izjemnih zimskih razmer (dolgotrajnejša visoka snežna odeja) je dovoljeno krmljenje srnjadi kot to določa območni Lovsko upravljavski načrt za Kamniško-Savinjsko LUO 2011-2020. Oceno izrednih razmer opravi samostojno upravljavec lovišča in pisno obvesti OE ZGS. Soglasje (nesoglasje) k začetku krmljenja izda ZGS, OE Nazarje in o tem obvesti tudi lovsko inšpekcijo. Pred izdajo dovoljenja morajo biti izvedeni ukrepi povečevanja prehranske ponudbe srnjadi z naravno hrano (posek drevja in grmovja za objedanje, pluženje).

Jelenjad se krmi v osrednjem delu populacije jelenjadi. Z načrtom želimo zagotoviti čim bolj enakomerno razporeditev zimskih krmišč, zlasti na območjih kamor jelenjad po dosedanjih izkušnjah v zimskih razmerah migrira ter na območjih, kjer je motenj zanjo v okolju najmanj. Z večjim številom registriranih krmišč (ob potencialno manjšem številu aktivnih) tudi zagotavljamo možnost letnega oziroma sezonskega prilagajanja nepredvidenim razmeram v okolju (žledolomi, vetrolomi, druga nedostopnost, sanacije, zimske sečnje,...), ter aktiviranje »nadomestnih« zimskih krmišč. Območje, kjer bodo locirana zimska krmišča, naj bi bilo praviloma v nižjih legah z manj snega, znotraj 2 kilometrskega pasa pod nadmorskimi višinami 900 m in v sestojih v razvoji fazi debeljaka (nizek delež mladja). Lovišči Luče in Solčava lahko imata do 1 krmišče na 1.000 ha lovne površine, lovišča Gornji Grad, Ljubno in Motnik do 1 krmišče na 1.500 ha lovne površine, lovišča Dreta, Braslovče, Mozirje, Rečica, Smrekovec, Stahovica, Trojane, Tuhinj, Lukovica in Vransko lahko imajo do eno aktivno krmišče. V ostalih loviščih je zimsko krmljenje jelenjadi prepovedano. Zaradi preprečevanja škod na gozdnem drevju morajo lovišča poskrbeti za stalno založenost krmišč. Krmišča za jelenjad naj bodo prostorsko ločena od krmišč za divje prašiče.

Zimsko krmljenje muflonov se izvaja v lovišču Solčava, v predelih s povečano koncentracijo muflonov v zimskem času. Uporabi se voluminozna in sočna. V lovišču Solčava je lahko 4 – 5 krmišč.

Zaradi ohranjanja posameznih manjših košenic je dovoljeno pokošeno seno zložiti v kopo za potrebe zimskega krmljenja divjadi tudi na drugih lokacijah. Količin ni potrebno navesti v načrtu.

Količina zimskega krmljenja se ne sme presegati. Le v izjemnih vremenskih pogojih (dolge in ostre zime z debelo snežno odejo) se lahko količina zimskega krmljenja presega za največ 20 %. Seznam krmišč za zimsko krmljenje je v prilogi tega načrta.

Zimskega krmljenja male divjadi v letih 2023 in 2024 ne načrtujemo.

Preprečevalno krmljenje divjadi

V skladu s prvim odstavkom 13. člena ZNUAPK preprečevalno krmljenje divjega prašiča v času trajanja visoke stopnje ogroženosti ni predvideno in glede na namen zakonodajalca (v celoti urediti krmišča, do katerih lahko dostopajo divji prašiči) tudi ni dovoljeno.

Privabljalno krmljenje divjadi

Privabljalno krmljenje se izvaja s ciljem olajšanega opazovanja in odstrela divjadi. V prvi vrsti je namenjeno divjemu prašiču, v manjši meri pa jelenjadi, muflonu in damjaku, za dosego višjega in strukturno ustrežnejšega odstrela. Načrtovana količina krme je 70.840 kg in je za 9.840 kg višja kot v predhodnih dveh letih. Privabljalna krmišča zagotavljajo pogoje za intenziven lov na divje prašiče. Na krmiščih, kjer se ne bo izvajal lov, ni dovoljeno zalagati s krmo. Količina krme se ne sme presegati. Privabljalno krmljenje je dovoljeno le na krmiščih, ki so evidentirana v prilogi tega načrta ter v letnem načrtu lovišča.

Za divjega prašiča:

Uporablja se močno krmo. Dnevno naj bo na krmišču dostopno največ do 5 kg krme. Krmljenje se lahko izvaja vse leto. Krmljenje se izvaja predvsem na način, da je krma dostopna predvsem divjemu prašiču in čim manj ostali divjadi (npr. krmni valj, polaganje krme v tla, prekrivanje krme ipd.)

ZGS sprotno vsako na dve leti posodablja kataster krmišč za privabljalno krmljenje divjega prašiča. Število krmišč je omejeno glede na odvzem divjega prašiča. V loviščih z doseženim povprečnim odvzemom letno najmanj 20 divjih prašičev v zadnjih petih letih je dopustna gostota krmišč največ eno krmišče na 300 ha gozdne površine, v ostalih loviščih z nižjim odvzemom pa največ eno krmišče na 500 ha gozdne površine. Kot dodaten kriterij pri določanju lokacij krmišč bo ZGS upošteval tudi strnjenost gozdnih površin oziroma velikost gozdnih kompleksov v posameznem lovišču ter prepoved krmljenja v habitatih divjega petelina in ruševca, kjer praviloma krmljenje ni dovoljeno nad 1.200 m nadmorske višine. Na teh krmiščih ni dovoljeno polagati krme od začetka marca do konca junija. Nova krmišča se v habitatih divjega petelina in ruševca načrtuje pod 1.200 m.n.v., obstoječa krmišča pa naj se postopno opusti.

Za jelenjad:

Uporablja se sočno in voluminozno krmo. Krmišča so založena samo v času lovne dobe. Pri privabljalnem krmljenju je dovoljeno zalagati največ 1 krmišče na 500 ha lovne površine lovišča, pri čemer je na posameznem krmišču dovoljeno dnevno položiti skupno največ 50 kg krme, od tega količina močne krme, ki je dnevno dostopna jelenjadi, ne sme presežati 5 kg. Privabljalna krmišča za jelenjad naj se po 10 letih prestavi na drugo ustrezno lokacijo, v predele gozda z manj pomladka. V lovišču Domžale, kjer je jelenjad redko prisotna, ni lokacij krmišč za jelenjad. Seznam privabljalnih krmišč za jelenjad je v prilogi tega načrta.

Za muflona:

Lovišči Solčava in Stahovica lahko imata po 2 privabljalni krmišči za muflone, ki sta založeni v času lovne dobe.

Za damjaka:

Lovišče Velunja ima lahko 2 privabljalni krmišči za damjake.

Mala divjad (lisica, kuna zlatica, kuna belica)

Krmljenje malih zveri ima izključno značaj privabljalnega krmljenja z namenom lova. Izvaja se s krmo živalskega izvora ter s krmo rastlinskega izvora (sadje). V skladu s 13.členom ZNUAPK je na vseh krmiščih za prostoživeče živali, do katerih lahko dostopajo divji prašiči, prepovedano krmljenje z živalskimi stranskimi proizvodi. Na krmiščih za zveri je dovoljeno krmljenje z živalskimi stranskimi proizvodi le v primeru pridobljenega dovoljenja UVHVVR.. Malih zveri ne krmimo v območjih habitatov gozdnih kur.

Vse vrste krmljenj se izvaja v skladu s predpisi, ki urejajo krmljenje živali.

Krmne njive

V letih 2023 in 2024 načrtujemo 9,7 ha krmnih njiv v 10 loviščih. Ostala lovišča, kjer se nahajajo habitatni jelenjadi in/ali divjih prašičev, pa krmne njive še nimajo, naj uredijo kot krmno njivo manjšo površino ob obstoječi preži ali ob obstoječem krmišču. Priporočamo ureditev manjših krmnih njiv brez oranja, le z zadelovanjem z neuporabljenim senom iz preteklega leta ter uporabo bolj raznolikih kultur. Krmne njive naj bodo v gozdnih predelih v območjih razširjenosti jelenjadi in divjih prašičev, ker s to dodatno ponudbo hrane lahko zadržimo živali v gozdnih predelih in tako preprečimo škode na kmetijskih površinah. Tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst ni dovoljeno sejati ali saditi. S krmno njivo lahko nadomestimo nizke načrtovane količine krmljenja.

Pridelovalne njive

Lovišča lahko pridelujejo krmo za potrebe krmljenja divjadi na pridelovalnih njivah. V letih 2023 in 2024 načrtujemo 1 ha pridelovalnih njiv v lovišču Vransko.

Sečnja v zimskem času

V letih 2023 in 2024 ukrepa ne načrtujemo, upravljavcem lovišč pa priporočamo izvajanje tega ukrepa v dogovoru z lastniki gozdov in revirnimi gozdarji ZGS. Sečnja jelk in dreves obraslih z bršljanom se izvaja v poznojesenskem in zimskem času. Sečnjo dreves v času debele snežne odeje naj izvajajo predvsem lovišča Solčava, Luče, Gornji Grad, Ljubno in Motnik-Špitalič v predelih, kjer se pojavljajo škode od jelenjadi.

Lovski objekti

Zalaganje solnic

V letih 2023 in 2024 se načrtuje zalaganje in obnova 3.803 solnic, v katere se položi 7.320 kg soli. Načrtovana količina soli je nekoliko višja kot v preteklih dveh letih. Količino položene soli se ne sme preseči. Solnice se ne sme postavljati ob vodnih virih, da se prepreči vnos vanje. Solnice se zalaga v zmernih količinah s soljo in mineralnimi kamni (največ 2 kg na solnico).

Lovske preže

Za obnovo in novogradnjo predvidevamo 370 objektov, za kar bo potrebnih približno 10.500 delovnih ur. Visoke preže morajo biti izdelane iz naravnih in okolju prijaznih materialov. Postavitev novih lovskih prež naj se ne prislanja k živim drevesom. Obstoječe preže naj se postopno odstrani od dreves. Za postavitev lovske preže je treba predhodno pridobiti soglasje lastnika zemljišča.

Krmišča

V letih 2023 in 2024 predvidevamo obnovo oz. novogradnjo 82 krmišč. Pri obnovi in novogradnji krmišč so upoštevana vsa krmišča ne glede na namen krmljenja. Nova krmišča naj se ne obeša na drevesa. Za novogradnjo krmišč je treba pridobiti soglasje lastnika zemljišča in ZGS.

Lovske steze

V letih 2023 in 2024 predvidevamo obnovo/novogradnjo stez v skupni dolžini 238,8 km. Lovske organizacije naj se izogibajo novogradnjam, aktivnosti naj usmerijo v vzdrževanje obstoječih. Dela naj se ne izvajajo na območjih, kjer obstaja velika verjetnost uporabe teh stez v rekreacijske namene.

3.2 Vpliv divjadi na njeno življenjsko okolje

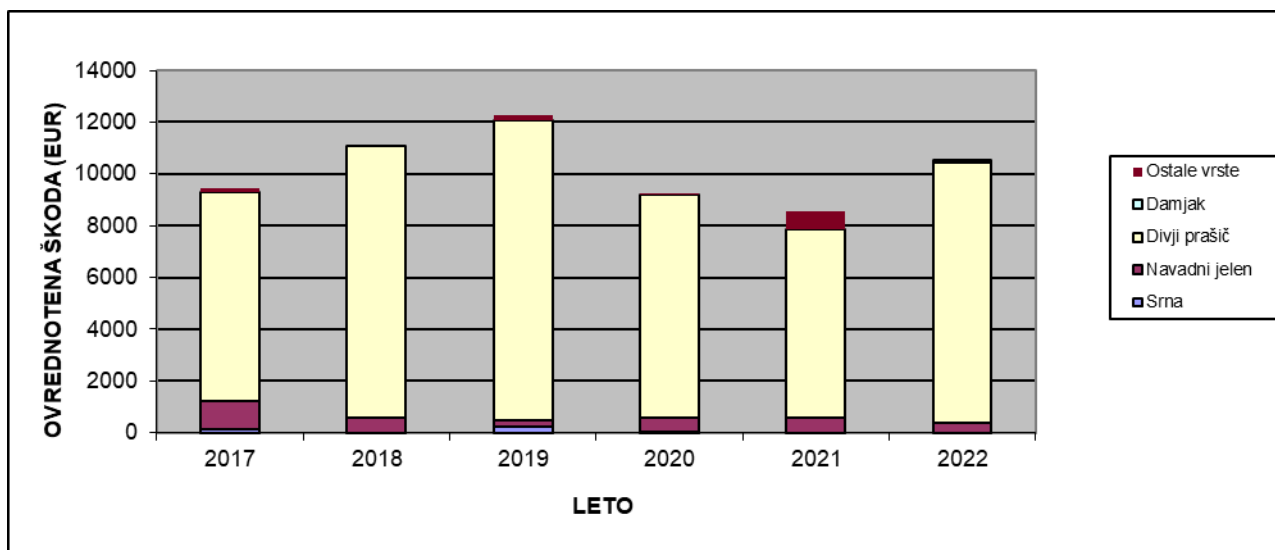
Škode na kmetijskih kulturah in domači živini ter presoja uspešnosti izvedenih ukrepov

Povzročene škode v obdobju 2017 - 2022

Preglednica 3.2.1: Škoda, ki jo je povzročila divjad v obdobju 2017 – 2022

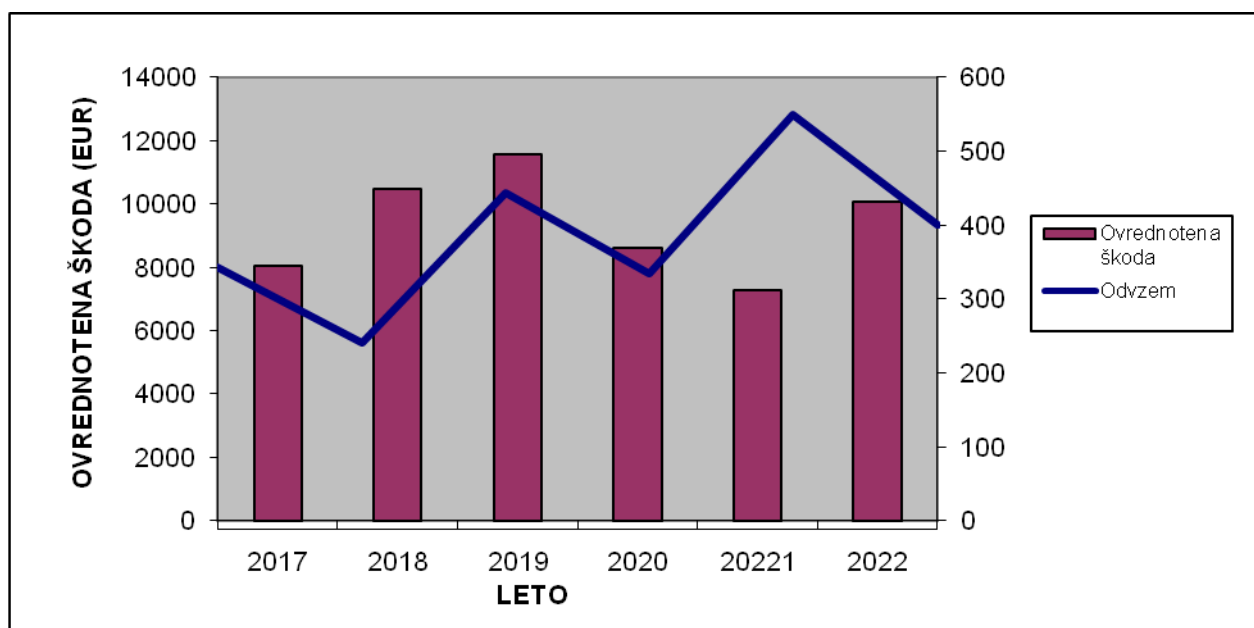
Vrsta divjadi	Kultura	2017 – 2022		2021 – 2022	
		Izplačana škoda	EUR / 100 ha	Izplačana škoda	EUR / 100 ha
srna	kulture	368,30	0,43	0,00	0,00
	travniki	0,00	0,00	0,00	0,00
	sadno drevje	0,00	0,00	0,00	0,00
	gozd	0,00	0,00	0,00	0,00
	ostalo	0,00	0,00	0,00	0,00
skupaj		368,30	0,43	0,00	0,00
navadni jelen	kulture	450,00	0,52	50,00	0,06
	travniki	460,00	0,53	150,00	0,17
	sadno drevje	0,00	0,00	0,00	0,00
	gozd	2.250,00	2,60	775,00	0,90
	ostalo	372,20	0,43	0,00	0,00
skupaj		3.532,20	4,09	975,00	1,13
divji prašič	kulture	10.875,69	12,58	3.835,39	4,44
	travniki	45.164,83	52,26	13.520,30	15,65
	ostalo	40,00	0,05	0,00	0,00
skupaj		56.080,52	64,89	17.355,69	20,08
damjak	kulture	70,00	0,08	70,00	0,08
	travniki	0,00	0,00	0,00	0,00
	ostalo	0,00	0,00	0,00	0,00
skupaj		70,00	0,08	70,00	0,08
SKUPAJ PARKLJARJI		60.051,02	69,49	18.400,69	21,29
šakal		0,00	0,00	0,00	0,00
lisica		160,00	0,19	0,00	0,00
jazbec		880,00	1,02	695,00	0,80
poljski zajec		0,00	0,00	0,00	0,00
siva vrana		50,00	0,06	0,00	0,00
ostale vrste		21,00	0,02	0,00	0,00
SKUPAJ OSTALO		1.111,00	1,29	695,00	0,80
VSE SKUPAJ		61.162,02	70,77	19.095,69	22,10

Ovrednotena škoda: izplačana odškodnina v denarju + izdan material + opravljene ure sanacije (1 ura = 5 €).



Slika 3.2.1: Dinamika ovrednotenih škod od divjadi v LUO

Leta 2021 je bil obseg škod od divjadi glede na šestletno obdobje najmanjši. Skupna vrednost evidentiranih škod je znašala 8.565,50 €, največ zaradi divjega prašiča (7.270,50 €) (izplačane v denarju, materialu ali poravnane z delom). Evidentirane škode zaradi ostalih vrst divjadi so nizke: zaradi jelenjadi 600 € in jazbeca 695 €. Evidentiranih škod zaradi srnjadi ni bilo. V letu 2022 je bila skupna evidentirana škoda 10.530,19 €, od tega kar 10.085,19 € od divjih prašičev. Od jelenjadi je bila evidentirana škoda v višini 375,00 € in prvič od damjaka v lovišču Velunja na kulturi koruze v višini 70 €. Skupno ovrednotene škode v letih 2021 in 2022 je bilo za 19.095,69 €, od tega je bilo opravljenih 796 ur v vrednosti 3.980,00 € prostovoljnega dela lovcev za sanacijo in preprečitev nadaljnje škode, večinoma na travinju. Na dinamiko škod imajo vpliv predvsem škode od divjih prašičev, škode od ostalih vrst divjadi so skozi celotno šestletno obdobje relativno nizke.



Slika 3.2.2: Škode in odvzem divjih prašičev

Škode od divjih prašičev v zadnjih šestih letih predstavljajo kar 91,7 % vseh škod. Ovrednotenih škod (v gotovini, materialu ali delu) je bilo v letu 2022 10.530,19 €, kar je za 28 % več kot v letu 2021. Zaradi učinkovitega odstrela divjih prašičev v letu 2021 so se tudi škode znižale. Pri strukturi škod od divjih prašičev je bila v letu 2021 in 2022 večina škod na travinju 77,9 %, na kulturah pa 22,1 %. V zadnjih dveh letih so bile najvišje škode od divjih prašičev evidentirane v lovišču Gornji Grad v vrednosti 3.372 € (polovica od ovrednotenega dela z ravnanjem travne ruše), Lukovica 2.655 € (večina na travnikih), večje škode so bile tudi v lovišču Domžale (1.905 €), Dreta (1.577 €), Motnik-Špitalič (1.465 €), Braslovče (1.445 €), Trojane-Ožbolt (1208 €) in Smrekovec (1067 €). V loviščih Vransko, Velunja, Luče, Kamnik in Mozirje je bila ovrednotena škoda pod 1.000 €, v ostalih loviščih ni bilo evidentirane škode.

Pomembno je, da skoraj vsi upravljavci lovišč z ustreznim ukrepanjem učinkovito znižujejo škode. V prihodnje naj lovišča še naprej dosegajo dovolj visok odvzem divjih prašičev v primerni strukturi, izvajajo preprečevalni odstrel na kmetijskih površinah ter ohranjajo obseg del za preprečevanje škod.

V letu 2021 je bila na nelovni površini evidentirana ena škoda v lovišču Braslovče, kjer so divji prašiči objedali grozdje. Ocenjena je bila škoda na 73,5 €. V letu 2022 je bila evidentirana škoda od srnjadi v lovišču Kamnik na okrasnem drevju v vrednosti 462 €.

Preglednica 3.2.2: Število škodnih primerov v zadnjem šestletnem obdobju

IME LOVIŠČA							Skupaj
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
BRASLOVČE	6	10	9	5	7	10	47
DOMŽALE	11	6	5	13	9	1	45
DRETA	3	5	2	3	5	5	23
GORNJI GRAD	1	4	9	3	0	8	25
KAMNIK	4	4	3	23	8	0	42
LJUBNO	1	0	2	0	0	0	3
LUČE	1	6	0	4	3	0	14
LUKOVICA	8	6	6	8	9	19	56
MOTNIK ŠPITALIČ	4	2	9	6	7	7	35
MOZIRJE	3	5	5	0	3	2	18
REČICA OB SAVINJI	1	2	3	0	0	0	6
SELA	0	0	0	0	0	0	0
SMREKOVEC	7	9	6	1	0	5	28
SOLČAVA	3	1	0	0	0	0	4
STAHOVICA	1	0	2	4	0	0	7
TROJANE OŽBOLT	12	15	9	19	10	8	73
TUHIJ	0	1	1	2	0	0	4
VELUNJA	1	2	3	1	3	4	14
VRANSKO	4	23	19	0	12	7	65
SKUPAJ	71	101	93	92	76	76	509

V LUO je bilo v letu 2022 76 primerov škode od divjadi (enako število primerov kot leto prej). Največ primerov je bilo tokrat v lovišču Lukovica (19), Braslovče (10), Gornji Grad (8), Trojane-Ožbolt (8), Motnik-Špitalič (7), Vransko (7), v ostalih loviščih so obravnavali 5 ali manj škodnih primerov. V letu 2022 v loviščih Kamnik, Ljubno, Luče, Rečica ob Savinji, Sela, Solčava, Stahovica in Tuhinj niso obravnavali škodnih primerov. V zadnjih šestih letih je bilo največ škodnih primerov v lovišču Trojane-Ožbolt (73).

Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 - 2022

Preglednica 3.2.3: Opravljeni ukrepi za preprečevanje škod od divjadi v obdobju 2017 – 2022

	2017 - 2022	2021 - 2022
Vrsta ukrepa	Opravljen ure	Opravljen ure
tehnična in kemična sredstva	3.064	1.073

V letih 2021 in 2022 se je za preprečevanje škod (zaščita s kemičnimi in tehničnimi sredstvi) opravilo 1.073 ur (63 % načrtovanih). Število ur se je v primerjavi s preteklimi leti povečalo, v primerjavi z leti 2019 in 2020 za 23 %. Ukrepe za preprečevanje škod od divjadi je izvajalo v letu 2021 8 lovišč in v letu 2022 7 lovišč. Za preprečevanje škod so bili uporabljeni večinoma električni pastirji ter v manjši meri ostala mehanska in kemična sredstva. Škode so se večinoma uspešno preprečevale. Preprečevalnim ukrepom je še naprej treba posvečati veliko pozornosti, zlasti na najbolj izpostavljenih kmetijskih površinah.

Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024

Preglednica 3.2.4: Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2021 in 2022

Vrsta ukrepa	Načrtovane ure
tehnična sredstva	797
kemična sredstva	532
SKUPAJ	1329

V letih 2022 in 2023 lahko pričakujemo, da se škode od divjih prašičev ob intenzivnem in pravočasnem odstrelu, kot v preteklih letih, ne bodo bistveno povečale, kljub pričakovanemu povečanju številčnosti divjih prašičev v letu 2023, saj po obilnem semenskem obrodu v letu 2022 pričakujemo večjo reprodukcijo. Načrtovani obseg dela za preprečevanje škode se je temu prilagodil in je višji, kot je bil pretekla leta. Stalno je treba ščititi pred divjimi prašiči zelo izpostavljene lokacije, zlasti v loviščih, ki so imela v zadnjih letih največ škod (Lukovica, Braslovče, Domžale, Motnik-Špitalič) ter v loviščih z visoko številčnostjo divjih prašičev ali z visokimi škodami v preteklih letih (Gornji Grad, Vranksko, Dreta, Smrekovec, Mozirje), pa tudi v vseh ostalih loviščih, kjer so prisotni divji prašiči. V uporabi naj bodo vsa tehnična sredstva in lovišča naj po potrebi dokupijo nova. Za preprečevanje škod od/in na drugih vrstah divjadi naj se uporabljajo različna odvratalna sredstva, ki so se v preteklosti že pokazala kot učinkovita. Načrt ukrepov je treba dosegati 85 %, priporoča se presejanje.

Preprečevanje oziroma omilitev škode od divjadi nalaga zakonodaja tako upravljavcu lovišča kot lastnikom zemljišč. ZDLov-1 v 53. členu navaja, da upravljavci lovišč skupaj z lastniki zemljišč in gozdov določijo medsebojne pravice in obveznosti v zvezi z uporabo zaščitnih sredstev in preprečevanjem škod od divjadi in na divjadi. Fizična ali pravna oseba (lastnik zemljišča) mora kot dober gospodar na primeren način narediti vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode. Lastniki morajo uporabljati in vzdrževati zaščitna sredstva, ki jih je dolžan priskrbeti upravljavec lovišča. Sodelovanje lovske organizacije z oškodovanci pri zaščiti kmetijskih in gozdnih kultur pred nastankom škod, ki jih lahko povzroči divjad, je obvezno. Lastnik, zakupnik ali drug uporabnik zemljišča, ki ne dovoli upravljavcu lovišča ali lovišča s posebnim namenom zavarovanja zemljišča, ga pri tem ovira ali odstrani sredstva oziroma ovire za preprečevanje škode, ne dovoli oziroma preprečuje izvajanje lova, namerno poškoduje ali odstrani lovske objekte, oziroma ne ravna v skladu z ZDLov-1, nima pravice do povrnitve škode, ki jo povzroči divjad na teh površinah.

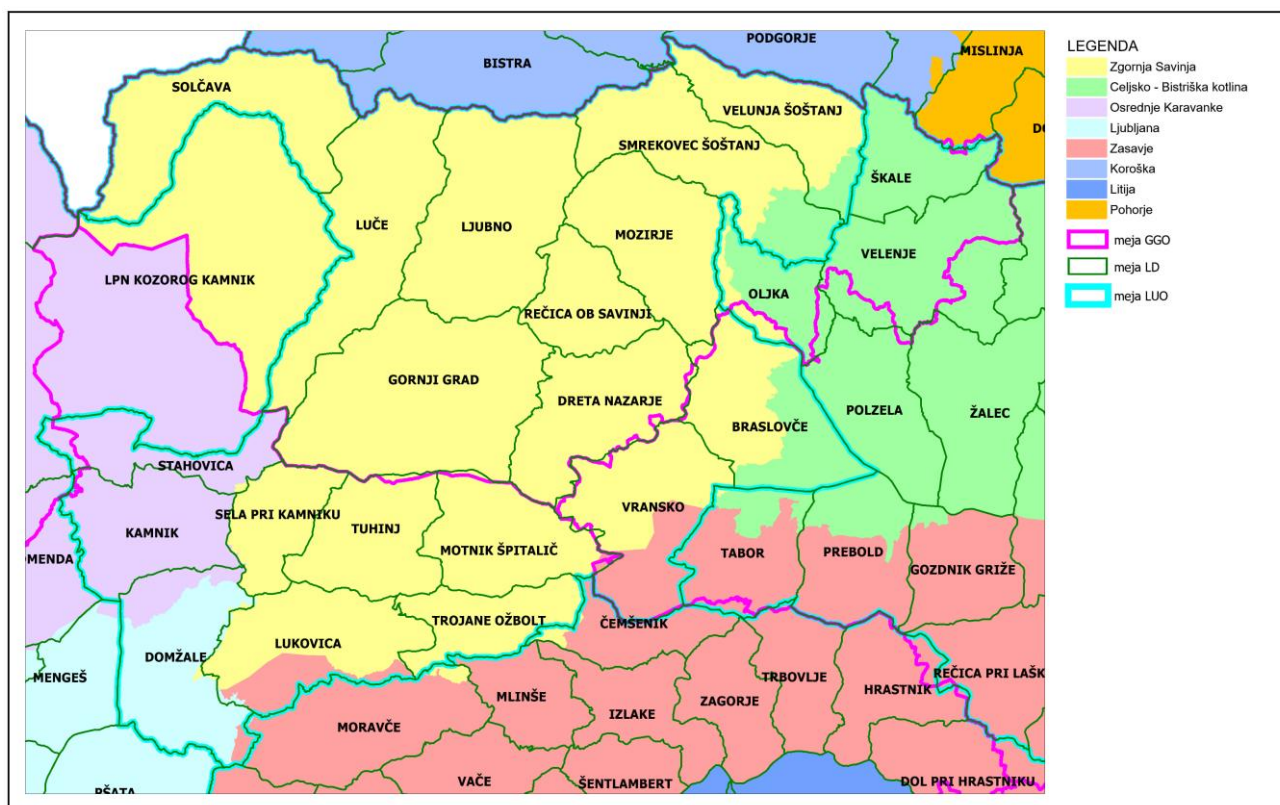
Odgovornost za nastanek škode od in na divjadi ter postopki za njeno ugotavljanje in določevanje odškodnin so obrazloženi na spletni strani ZGS:

http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/divjad/index.html.

Vpliv rastlinojede divjadi na gozdne ekosisteme

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa ne terenu prostorsko ni vezana na območje LUO, ampak se opravlja po »ekoloških enotah« (popisne enote - PE) pri oblikovanju katerih smo upoštevali populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi, klimi ipd.

V letih 2014, 2017 in 2020 smo v vseh popisnih enotah v LUO izvedli drugi, tretji in četrti popis objedenosti gozdnega mladja. Ugotavljamo, do so sistematično pridobljeni podatki pomemben vir informacij ne le o vplivu divjadi na objedenost gozdnega mladja, ampak tudi o sami drevesni sestavi, gostoti ter vertikalni in horizontalni strukturi mladovij.



Slika 3.2.3: Prikaz popisnih enot v LUO

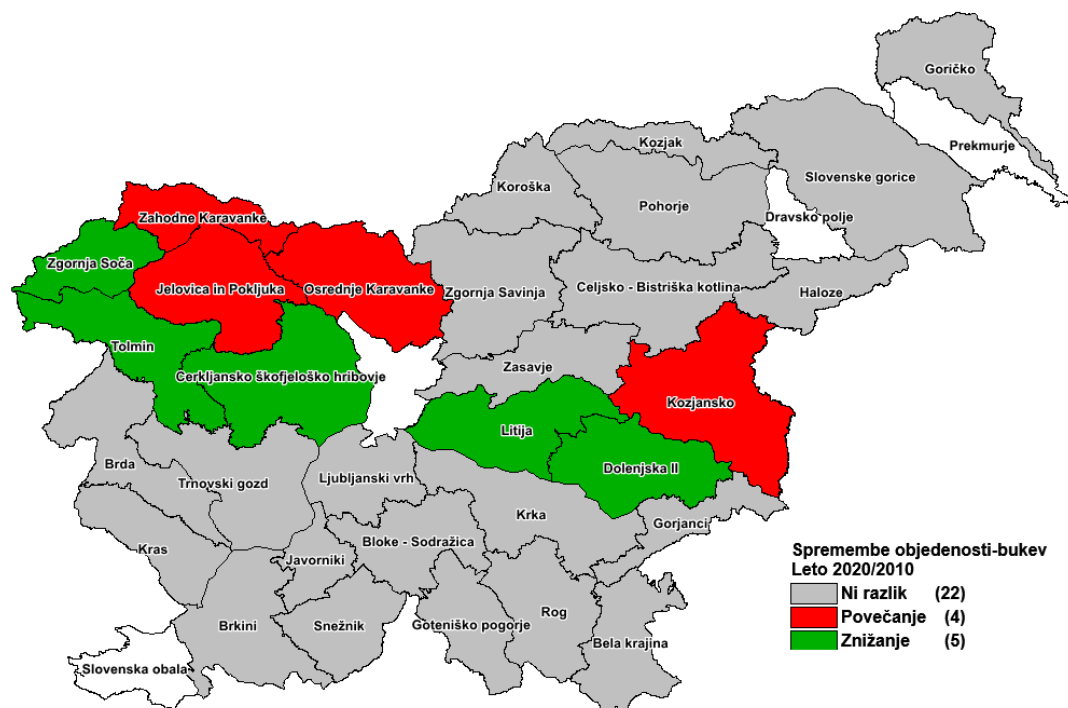
Iz slike 3.2.3 je razvidno, da na območju LUO ležijo naslednje popisne enote:

- Zgornja Savinja, ki zavzema večino LUO z izjemo lovišč Stahovica, Kamnik in Domžale
- Osrednje Karavanke, ki zavzema manjši zahodni del LUO (lovišči Stahovica in Kamnik)
- Ljubljana, ki zavzema jugozahodni vogal LUO (lovišče Domžale)

V zelo majhnem delu pa sega v LUO tudi popisna enota Zasavje (del lovišča Lukovica in Vransko) in podobno tudi popisna enota Celjsko-Bistriška kotlina, ki zavzema manjše ravninske dele lovišč Braslovče, Smrekovec in Velunja.

Popisna enota Zgornja Savinja je zaradi pestre matične podlage in razgibanega reliefa rastiščno zelo pestra, prevladujejo pa bukova (50 % površine), jelovo-bukova (20 % površine) in jelova rastišča (10 % površine).

V nadaljevanju podajamo povzetek analize popisa poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi.



Slika 3.2.4: Spremembe v deležu poškodovanih osebkov bukve v popisu 2020 glede na popis 2010

Pri analiziranju vpliva rastlinojede parkljaste divjadi v slovenskih gozdovi je objedenost bukve pomemben kazalnik, saj je bukev najpogosteje zastopana drevesna vrsta v slovenskih gozdovih in hkrati srednje priljubljena vrsta za prehrano rastlinojede parkljaste divjadi in zato dobro odraža vpliv divjadi na gozdno mladje. S primerjavo popisa leta 2020 s popisom leta 2010 so statistično značilne razlike v objedenosti bukve odkrili v 9 popisnih enotah. V 4 popisnih enotah (Kozjansko, Jelovica in Pokljuka, Osrednje Karavanke, Zahodne Karavanke) se je objedenost bukve značilno povečala, v 5 enotah (Zgornja Soča, Tolmin, Cerkljansko Škofjeloško hribovje, Litija, Dolenjska II) se je značilno zmanjšala. Manjša objedenost mladja lahko kaže na to, da se je številčnost rastlinojede parkljaste divjadi znižala, k nižji objedenosti pa je verjetno pripomogla tudi večja ponudba hrane zaradi pogostih naravnih ujm (žled, vetrolovi in podlubniki) v slovenskih gozdovih. V popisni enoti Zgornja Savinja razlike v objedenosti bukve niso značilne.

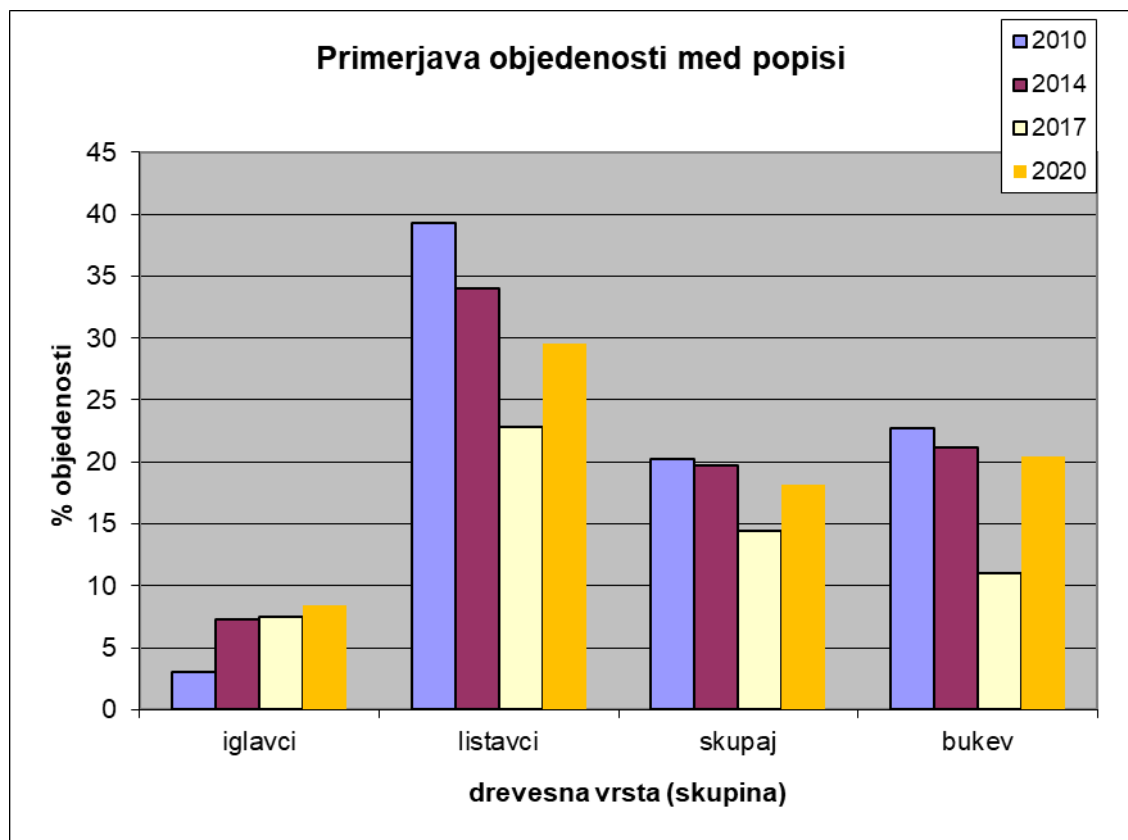
Skupna objedenost na ravni Slovenije v vseh štirih popisih izkazuje trend upadanja s tem da je bilo upadanje najbolj izrazito med popisoma 2014 in 2017. Skupna objedenost na ravni Slovenije je upadla tudi v zadnjem popisu 2020, kar pa za popisno enoto Zgornja Savinja ne drži.

Preglednica 3.2.5: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov v popisni enoti Zgornja Savinja v letu 2020

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	46	28	14.258	35	11.186	6,4	49	12.213	6,9	43	4.717	7,6	37	1.625	1,8	41	29.740	6,5	
Jelka	21	41	20.870	19	6.028	15,6	8	2.052	14,6	7	755	7,5	5	200	7,1	13	9.035	14,5	
Bori	5				57	50,0		14						14			86	33,3	
Bukev	36	4	1.963	17	5.515	21,7	22	5.472	18,0	35	3.848	20,7	50	2.180	22,9	24	17.015	20,4	
Hrasti	11		103		114	75,0	1	128	55,6	1	71	40,0					314	59,1	
Plemeniti listavci	29	22	11.158	14	4.517	29,3	6	1.610	51,3	2	257	72,2	2	100	14,3	9	6.484	36,3	
Drugi trdi listavci	27	6	2.893	11	3.548	27,7	12	2.964	41,3	11	1.226	40,7	5	200	42,9	11	7.937	35,2	
Mehki listavci	16			2	656	65,2	2	570	75,0	2	200	64,3	2	86	66,7	2	1.511	68,9	
Iglavci	47	69	35.128	55	17.271	9,7	57	14.279	8,0	49	5.472	7,6	42	1.838	2,3	54	38.861	8,4	
Listavci	51	31	16.117	45	14.350	28,0	43	10.745	32,9	51	5.600	29,3	58	2.565	25,6	46	33.260	29,6	
Skupaj	52	100	51.245	100	31.621	18,0	100	25.024	18,7	100	11.072	18,5	100	4.403	15,9	100	72.121	18,2	
AVG (št./vz.)			10		43	8		34	6		15	3		6	1		97	18	
MAX (št./vz.)			63		97	69		70	27		49	24		51	23		120	82	
SD (+-št./vz.)			13		23	12		14	7		12	4		10	3		17	19	

Preglednica 3.2.6: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4 v popisni enoti Zgornja Savinja

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	2,6	5,1	5,8	6,5
Jelka	6,7	20,2	17,1	14,5
Bori	5,9	30,8		33,3
Macesen	28,6	23,5		
Bukev	22,7	21,2	11,0	20,4
Hrasti	20,4	58,6	32,8	59,1
Plemeniti listavci	57,6	38,7	45,7	36,3
Drugi trdi listavci	48,7	48,8	23,1	35,2
Mehki listavci	56,9	73,3	46,4	68,9
Iglavci	3,0	7,3	7,5	8,4
Listavci	39,3	34,0	22,8	29,6
Skupaj	20,2	19,7	14,4	18,2



Slika 3.2.5: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020 za razrede R1-R4 v popisni enoti Zgornja Savinja

Rezultati popisa v letu 2020 za popisno enoto Zgornja Savinja izkazujejo povečanje skupne objedenosti glede na popis v letu 2017. Glede na popise v letih 2010 in 2014 pa je skupna objedenost še vedno nekoliko nižja. Med prvim (2010) in drugim popisom (2014) se je skupna objedenost zmanjšala za 0,5 odstotne točke (2,5 %), med drugim (2014) in tretjim (2017) popisom se je zmanjšala za 5,3 odstotne točke (26,9 %), med tretjim (2017) in četrtem (2020) pa se je povečala za 3,8 odstotne točke, kar pomeni, da se je skupna objedenost med letoma 2017 in 2020 povečala za 26 %. Sicer pa je s statističnimi analizami bilo ugotovljeno, da v popisni enoti Zgornja Savinja ni značilnih razlik v skupni objedenosti med vsemi štirimi popisi.

Objedenost iglavcev znaša 8,4 % in se je v primerjavi s popisom 2017 zvišala za 0,9 odstotne točke, kar je tudi za 0,4 odstotne točke višja od slovenskega povprečja, ki znaša 8 %. Višja je objedenost jelke (14,5 %), ki pa se je v primerjavi z letom 2017 znižala za 2,6 odstotne točke. Zvišala se je objedenost smreke iz 5,8 % na 6,5 %, ki zaradi najpogostejše drevesne vrste največ doprinese k objedenosti. Bor je močno objeden, vsak tretji, vendar je njegova zastopanost na popisnih ploskvah zanemarljiva.

Objedenost listavcev znaša 29,6 % in se je v primerjavi s popisom 2017 zvišala za 6,8 odstotne točke, vendar objedenost ni višja glede na popis v letu 2010 in 2014. Na objedenost listavcev ima bistven vpliv objedenost bukve, saj ima največji delež v drevesni sestavi. Objedenost se je pri vseh listavcih, razen pri plemenitih listavcih, povečala, glede na popis iz leta 2017.

Po višinskih razredih je objedenost najvišja v najnižjih razredih R1, R2 in R3 (18,0 %, 18,1 % in 18,5 %), v najvišjem višinskem razredu pa se objedenost zmanjša na 15,9 %.

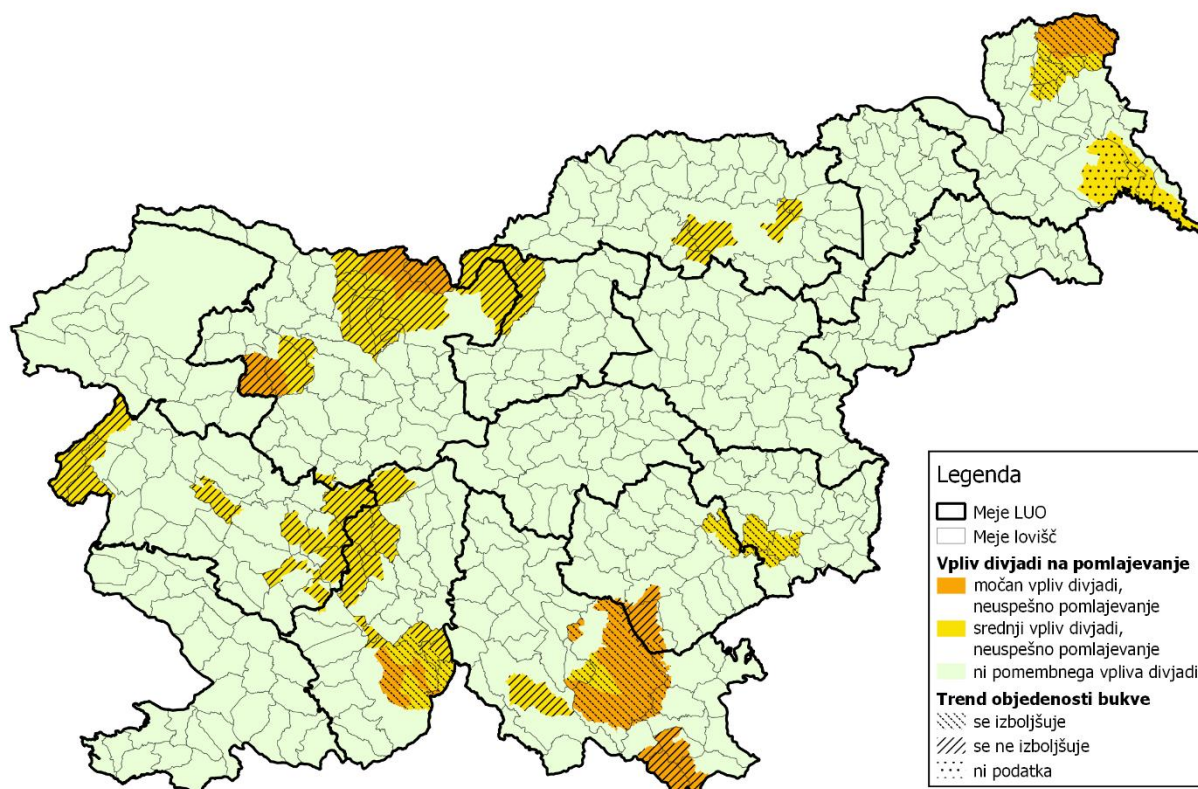
V drevesni sestavi mladja je večji delež iglavcev (54 %) kot listavcev (46 %). Med iglavci je največji delež smreke (76,5 %), sledi jelka (23,2 %) in bori (0,2 %). Med listavci prevladuje bukev (51,1 %), sledijo drugi trdi listavci (beli gaber, maklen, mokovec, črni gaber, mali jesen, nagnoj) (23,8 %), plemeniti listavci (gorski javor, veliki jesen, gorski brest, lipa in lipovec, češnja in oreh) (19,5 %), mehki listavci (trepetlika, breza, vrbe, jerebika) (4,5 %) in hrasti (0,9 %). Smreka in bukev sta med rastlinojedo divjadjo manj priljubljeni drevesni vrsti, kar pripomore k nižji stopnji skupne objedenosti.

Deleži posameznih drevesnih vrst se s preraščanjem v višje višinske razrede spreminjajo kot posledica različne rastne dinamike, okoljskih dejavnikov, gozdnogojitvenih ukrepov, nanje pa prek selektivnega

objedanja vpliva tudi rastlinojeda parkljasta divjad. Izraziteje se delež bukve s preraščanjem višinskih razredov povečuje, delež jelke in plemenitih listavcev pa zmanjšuje.

Presoja vpliva gozd-divjad:

Glavna povzročitelja objedenosti gozdnega mladja sta srnjad in jelenjad, v nekaterih delih tudi gams in muflon. Slednja lahko povzročata na območjih z višjimi gostotami precej veliko poškodovanost mladja. Prav tako se v zimovališčih jelenjadi lahko pojavljajo obsežnejše poškodbe mladja. Z zadnjim popisom objedenosti gozdnega mladja je bilo ugotovljeno, da se je objedenost mladja v popisni enoti Zgornja Savinja nekoliko povečala. Ocenjujemo, da je najbolj ovirano naravno pomlajevanje plemenitih listavcev, kateri so prisotni v najnižjem sloju, s preraščanjem pa se njihov delež močno zmanjša. Naravno pomlajevanje smreke in bukve, ki sta najpogostejši drevesni vrsti, v večini območja ni problematično.



Slika 3.2.6: Vpliv divjadi na uspešnost pomlajevanja gozda in trend objedenosti bukve

V letu 2021 smo na ZGS za vse gozdnogospodarske enote (GGE) v Sloveniji ugotavljali stanje uspešnosti pomlajevanja in vpliva rastlinojede parkljaste divjadi na pomlajevanje. Oboje smo ugotavljali na podlagi serije kazalcev stanja in trendov gozdnega mladja, pridobljenih na osnovi razpoložljivih podatkov ter ekspertnih ocen. V Kamniško-Savinjskem LUO smo neuspešno pomlajevanje, ki ga povezujemo z vplivom divjadi, prepoznali v GGE Solčava in Luče. V teh dveh GGE ocenjujemo, da ima divjad srednji vpliv na uspešnost pomlajevanja. Na nobenem od navedenih območij pa nismo zaznali pomembnega izboljšanja trenda objedenosti bukve. Zahodna dela omenjenih GGE spadata v Gorenjsko LUO, kjer upravlja z divjadjo LPN Kozorog Kamnik.

V območjih zimovališč jelenjadi se poleg objedanja mladja, pojavljajo tudi problemi z lupljenjem debel v drogovnjakih. V preteklosti so se poškodbe drogovnjakov pojavljale na območju Podvolovljeka, Krnice, Tiroseka in Florjana in v zadnjem času tudi v loviščih Braslovče, Motnik-Špitalič in Ljubno, kjer si jelenjad išče zavetje pred hudo zimo in visokim snegom. V ostalem delu leta se jelenjad zadržuje v območjih z višjimi nadmorskimi višinami (Veža, Kašni vrh, Menina). Problemi z lupljenjem drogovnjakov se pojavljajo tudi v GGE Solčava, kamor prehaja jelenjad iz sosednje Avstrije. V ostalih delih območja se poškodbe od jelenjadi pojavljajo bolj lokalno in v manjših razsežnostih.

4 ŽIVALSKES VRSTES - DIVJAD

4.1 Srna (*Capreolus capreolus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Srnjad živi na vsej površini Kamniško-Savinjskega LUO z izjemo visokogorja (nad zgornjo gozdno mejo). Obravnavamo jo enotno na celi površini LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija odvzema srnjadi v letih 2021 in 2022 je bila 4.027 živali od načrtovanih 4.000, kar pomeni 101% načrta, kar je najvišja realizacija v zadnjih šestih letih. V primerjavi z leti 2019 in 2020 je bila realizacija višja za 161 živali. Po letu 2019, ko smo imeli najnižjo realizacijo odvzema srnjadi v zadnjih desetih letih, se odvzem počasi dviguje. Na populacijo srnjadi vpliva veliko dejavnikov, kot so ostrina zime, čas prve košnje, pojav volka v Lučah, širitev in rast populacije šakala v loviščih južnega dela LUO, povečanje prehranske baze v gozdovih po naravnih ujmah (žledolomi, vetrolomi, snegolomi, lubadar...). Realizacija odvzema srnjadi je bila v vseh loviščih v mejah dopustnih odstopanj. Načrtovanega odvzema niso presegle le lovišča Smrekovec (92 %), Ljubno (94 %), Motnik-Špitalič in Vransko (96%) ter Trojane-Ožbolt (97 %). Povprečno doseganje načrta v šestletnem obdobju je znašalo 98 %.

Spolna struktura odvzema je v letih 2021 in 2022 znašala 50,8 % srnjakov in 49,2 % srn. Starostna struktura odvzema je dosegala 570 (14,2 %) mladičev m. spola, 645 (16 %) lanščakov, 829 (20,6 %) srnjakov 2+, 753 (18,7 %) mladičev ž. spola, 409 (10,2 %) mladic in 821 (20,4 %) srn 2+. Delež mladih (mladičev in enoletnih) je dosegel 59 % in je bil realiziran v višini 99 %. Odrasla srnjad je bila realizirana v višini 103 %. Načrt je bil dobro realiziran, spolna struktura odvzema je bila primerno dosežena. Najvišja je bila realizacija odvzema lanščakov (107,5 %), najnižja pa realizacija mladičev ženskega spola (94,1 %), vendar znotraj dopustnega odstopanja. Spolno razmerje odvzema za šestletno obdobje je podobno, odvzetih je bilo 50,6 % srnjakov in 49,4 % srn.

Delež evidentiranih izgub je v letih 2021 in 2022 znašal 17,7 % (712 živali). Kot že predhodna leta so tudi v letih 2021 in 2022 prevladovali nenaravne izgube predvsem zaradi povoza na cesti (397 živali), sledi pokos (125 živali) in drugi vzroki (28 živali). Število naravnih izgub je bilo največ iz neznanega vzroka (101 živali), sledijo izgube zaradi bolezni (34 živali). V spolni in starostni strukturi izgub prevladujejo mladiči ženskega spola (21,5 %) in srne 2+ (20,5 %). Izgube pri ženskih osebkih so znašale 20,5 %, pri moških pa 14,9 %. Največ evidentiranih izgub so imela lovišča Lukovica (32 %), Domžale (31 %), Gornji Grad in Kamnik (24 %) ter Braslovče, Dreta Nazarje in Velunja (20 %). Ostala lovišča so imela evidentirane izgube pod 20 % odvzema. Minimalne izgube so evidentirane v loviščih Sela in Solčava.

Podobno so evidentirane izgube srnjadi znašale v celotnem šestletnem obdobju, v povprečju 18 %, gibale so se med 17 in 21 %. Najvišje izgube so bile v letu 2018. V strukturi izgub so prevladovali izgube zaradi prometa (51,1 %), na drugem mestu so bile izgube zaradi pokosov (18,0 %), zaradi neznanega vzroka (14,5 %), izgube zaradi bolezni (5,9 %) in izgube zaradi potepuških psov (5,6 %).

V letih 2021 in 2022 je bilo v LUO razmerje med odstrelom srnjakov 2+ in srn 2+ 100 : 92,6 s čimer je bilo doseženo razmerje zahtevanih minimalnih 80 % odstreljenih srn 2+, glede na odstrel srnjakov 2+. Po posameznih loviščih je bilo v letu 2022 razmerje zelo različno, med 74 % in 109 %. Le lovišče Domžale ni doseglo zahtevane pokritosti odstrela srn 2+, čemur deloma botruje velik delež izgub.

Povprečna gostota odvzema srnjadi v letih 2021 in 2022 je bila 2,20 živali/100 ha. Po loviščih je bila gostota odvzema med 0,68 osebka/100 ha v lovišču Solčava in 3,18 živali/100 ha v lovišču Mozirje.

Povprečne telesne mase mladičev obeh spolov so bile v letih 2021 in 2022 8,23 kg in so pod povprečjem zadnjih šest let, predvsem na račun nižjih telesnih mas mladičev v letu 2022. Pri lanščakih so telesne mase višje od šestletnega povprečja za 0,09 kg, pri mladica pa za 0,17 kg. Vendar so telesne mase enoletnih živali v letu 2022 nižje od povprečja. Nižanje telesnih mas v letu 2022 nakazuje slabše prehranske razmere, kar je verjetno vzrok v izjemni suši in vročini v poletju 2022.

Srednja vrednost mase rogovja dve in večletnih srnjakov so bile v letih 2021 in 2022 247 g in so za 4 g nad povprečjem šestletnega obdobja. Čez celotno obdobje mase rogovja večletnih srnjakov rahlo nihajo vendar ni opaziti značilnih sprememb.

Presoja uspešnosti upravljanja

Cilji upravljanja pri srnjadi v LUO se v celoti izpolnjujejo. Ustavil se je trend zmanjševanja odvzema. Telesne mase in mase trofej so relativno stabilne, odvisne predvsem od abiotičnih dejavnikov. Evidentirane izgube so stabilne in se večinoma gibljejo malenkost pod 20 %. Populacija srnjadi je zdrava. Večjih škod od srnjadi ni zaznati.

Ocena stanja populacije

Areal populacije srnjadi ostaja celotno Kamniško-Savinjsko LUO z izjemo visokogorja. Odvzem je sicer nekoliko nižji, kot je bil pred desetletji, za kar bi lahko bil vzrok prostorskega širjenja jelenjadi, pojav volka in šakala v LUO ter težji odlov zaradi povečanje prehranske baze v gozdu ter izrazito povečanih motenj v naravnem okolju na celotnem območju LUO, vendar trend padanja še ni izrazil. Telesne mase in mase rogovja pri srnjakih 2+ so predvsem v zadnjem letu nekoliko nižje, kar je verjetno vzrok v izjemni suši in vročini v poletju 2022

Število izgub zaradi bolezni je skozi šestletno obdobje približno konstantno, kar kaže na stabilno zdravstvo stanje srnjadi. Povprečni delež izgub zaradi bolezni je 4,8 % oz. 17 živali letno, kar ocenjujemo kot dobro zdravstveno stanje.

Zaradi širjenja areala šakala v južnih loviščih LUO in volka v loviščih Luče in Solčava je pričakovati na teh območjih nižanje številčnosti srnjadi.

Prilagojeni cilj

Ohranja se gostota populacije srnjadi na nivoju LUO.

Ukrepi in usmeritveVišina in struktura odvzema

Načrt odvzema za leti 2023 in 2024 v LUO je 4.060 živali. Spolno razmerje je 2.030 živali moškega in 2.030 živali ženskega spola. V odvzemu se upošteva odstrel in vse evidentirane izgube. Načrt je za 60 živali višji kot v predhodnih dveh letih.

Preglednica 4.1.1: Načrt odvzema srnjadi

Mladiči m. spola	609 (15 %)	Mladiči ž. spola	812 (20 %)
Lanščaki	609 (15 %)	Mladice	406 (10 %)
Srnjaki 2+	812 (20 %)	Srne 2+	812 (20 %)
SKUPAJ 4.060			

Dopustna odstopanja od načrtovanega odvzema pri srnjadi:

Starostni razred	Dovoljena odstopanja (v % od načrtovanega št. v danem razredu)			
	M		Ž	
Mladiči	+/- 30 %*	+/- 15 %	+/- 30 %*	+/- 15 %
Lanščaki / Mladice	+/- 30 %*		+/- 30 %*	
Srnjaki 2+ / Srne 2+	+/- 15 %		+/- 15 %	
Skupaj	+/- 15 %			

* Pri kategorijah mladičev in enoletnih osebkov obeh spolov do +/- 30 % pomeni možnost kompenzacije številčnega odvzema obeh navedenih kategorij v okviru istega spola, kar konkretno pomeni, da je možno npr. od načrtovanega absolutnega števila mladičev M spola odvzeti le-teh do 30 % manj/več, to pa je potem potrebno kompenzirati s zmanjšanim/povečanim odvzemom od načrtovanega absolutnega števila v razredu lanščakov in obratno. V posameznem lovišču je po opravljeni kompenzaciji, kot je predhodno opisano, dovoljeno odstopanje realizacije v obeh kategorijah (mladiči, enoletni) skupaj in pri posameznem spolu v višini do +/-15 % načrtovanega števila odvzema. Dopustno odstopanje v kategoriji nad dvoletnih srnjakov in srn je do +/-15 % od načrtovanega števila odvzema te kategorije.

Zaradi zagotavljanja ustreznega spolnega razmerja med nad dvoletno srnjadjo načrt LUO določa neposredno vezavo med višino realiziranega odstrela srnjakov 2+ in srn 2+. **Po številu mora lovišče na realizirani odstrel srnjakov 2+ zagotoviti najmanj 80 % odstrela srn 2+ ne glede na višino izgub srn 2+.**

V posameznem lovišču je dovoljeno odstopanje realizacije v višini do +/-15 % načrtovanega skupnega odvzema srnjadi. V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odvzem nižji od 10 živali, dopustna toleranca +/-15 % pomeni dve (2) živali, pri načrtovanem odvzemu 10 ali več kosov pa zaokrožitev

na najbližjo celo vrednost. Upravljavec lovišča lahko zaradi zagotavljanja ustreznega razmerja med odstrelom srnjakov 2+ in srn 2+ preseže dopustno odstopanje +15 % pri odvzemu srn 2+.

Odstopanja od načrtovane strukture, po višini in znotraj starostnega razreda osebkov 2+, ki so izven meja dopustnih odstopanj, se bo smiselno upoštevalo pri načrtu za leti 2022 in 2023.

Preseganje načrtovanega odvzema prek meja dopustnih odstopanj, ki je nastalo kot posledica evidentiranih izgub po izpolnitvi načrta odvzema, se ne šteje kot kršitev načrta.

Ob kategorizaciji odvzema srnjadi se osebki 2+ obeh spolov razvrščajo po oceni obrablenosti zobovja v dve starostni kategoriji in sicer v mlajšo 2+ in starejšo srnjad 7+.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Razdelitev odvzema na lovišča:

V večini lovišč LUO se načrtuje odvzem v okvirni višini od 2,0 do 3,0 živali na 100 ha lovne površine. Izjema je lovišče Mozirje z do 3,3 živali na 100 ha lovne površine in lovišče Solčava, zaradi velikega deleža visokogorja, 0,7 živali/100 ha lovne površine.

Zaradi potencialnega vpliva šakala in volka naj bo načrt v loviščih Domžale in Luče nekoliko nižji, kot v predhodnih letih. V osrednjem delu LUO (Gornji Grad, Ljubno, Rečica, Dreta, Braslovče, Smrekovec, Velunja,...) pričakujemo izboljšanje prehranskih razmer za srnjad v gozdovih, kjer so se odprle površine zaradi ujm in podlubnikov, zato naj bo načrt nekoliko višji kot v predhodnih dveh letih.

Časovna dinamika odvzema:

Priporočeno je čim hitreje izvršiti odstrel srn in mladičev, predvidoma najmanj 70 % do 31. oktobra. Do 25. 7. je priporočeno odstreliti največ 2/3 za odvzem predvidenih srnjakov 2+. Vsak upravljavec lovišča naj konec avgusta skliče posvet glede pravočasnega odstrela srnjadi in naredi načrt za izvedbo odstrela.

Preglednica 4.1.2: Analiza odvzema in telesnih mas srn

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	316	255	315	297	288	282	1753	29	15
Lanščaki	299	333	239	298	287	358	1814	30	15
Srnjaki 2+	414	399	393	409	417	412	2444	41	21
Skupaj SRNJAKI	1029	987	947	1004	992	1052	6011	100	51
Mladiči Ž	396	338	376	379	384	369	2242	38	19
Mladice	198	205	191	178	192	217	1181	20	10
Srne 2+	430	405	402	389	411	410	2447	42	21
Skupaj SRNE	1024	948	969	946	987	996	5870	100	49
SKUPAJ odstrel in izgube	2053	1935	1916	1950	1979	2048	11881		100

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	2.072	2.068	2.000	2.000	2.000	2.000	12140
Odstrel in izgube / načrt	99	94	96	98	99	102	98
Delež srnjakov	50	51	49	51	50	51	51
Delež srnjakov 2+	20	21	21	21	21	20	21
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	59	58	59	59	58	60	59

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	275	304	280	271	282	290	1702	79
Naravne izgube	74	99	78	72	67	73	463	21
Skupaj izgube	349	403	358	343	349	363	2165	100
% izgub	17	21	19	18	18	18	18	
Odstrel	1704	1532	1558	1607	1630	1685	9716	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	48	69	54	42	45	56	314	14,5
2 bolezen	20	26	19	28	22	12	127	5,9
3 krivolov	2	3	1	0	1	1	8	0,4
4 cesta	187	170	188	165	203	194	1107	51,1
5 železnica	2	3	0	1	1	0	7	0,3
6 zveri	6	4	5	2	0	5	22	1,0
7 psi	29	38	11	24	9	10	121	5,6
8 kosilnica	48	73	74	70	60	65	390	18,0
9 garje	0	0	0	0	0	0	0	0,0
10 drugo	7	17	6	11	8	20	69	3,2

Telesne mase (biološka telesna mase)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mladiči M	8,4	8,4	8,7	8,5	8,7	7,9
Indeks	100,0	99,5	103,7	100,2	103,2	93,7
Lanščaki	12,2	11,4	12,3	12,6	12,6	11,9
Indeks	100,0	93,7	100,7	103,0	103,3	97,5
Srnjaki 2+	17,5	17,1	18,2	18,0	18,2	17,6
Indeks	100,0	97,9	103,7	102,6	104,0	100,6
Mladiči Ž	8,1	8,3	8,6	8,6	8,5	7,8
Indeks	100,0	103,0	106,7	106,5	105,5	96,8
Mladice	12,6	12,1	12,6	12,4	13,2	12,2
Indeks	100,0	95,8	99,8	98,3	104,5	96,6
Srne 2+	14,9	14,8	15,0	15,1	15,2	14,5
Indeks	100,0	99,3	100,7	101,1	102,0	97,3

Masa trofej srnjakov 2+ (gr)						
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Srnjaki 2+	244,90	229,06	246,18	241	248,08	245,57
Indeks	100,0	93,5	100,5	98,4	101,3	100,3

4.2 Navadni jelen (*Cervus elaphus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Populacijsko območje obravnave jelenjadi je večina lovišč Kamniško - Savinjskega LUO. Jelenjad zaseda ves gozdni in gozdnati prostor. V višjih in gozdnatih predelih (lovišča: Luče, Ljubno, Solčava, Gornji Grad, Motnik-Špitalič) je oblikovana stalna populacija jelenjadi, ki tvori jedro populacije v LUO. V zadnjih letih se oblikujeta še dve nekoliko bolj ločeni, manjši jedri na območju lovišč Braslovče in Lukovica. V robnih delih LUO (lovišča: Rečica, Velunja, Tuhinj, Vransko, Trojane Ožbolt, Stahovica, Sela, Kamnik in Domžale) je populacija jelenjadi redkejša. Kljub nakazanim razlikam jelenjad v okviru LUO obravnavamo enotno.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija načrta odvzema jelenjadi v zadnjih dveh letih je bila zelo presežena, odvzetih je bilo 314 živali od načrtovanih 270, kar pomeni 116 % načrta. Glavnino presežene realizacije odvzema se je izvedla v osrednjem območju (Solčava, Luče, Ljubno, Gornji Grad in Motnik-Špitalič). Za lovišče Ljubno je bila v letu 2022 izdana tudi odločba za izredni poseg v populacijo jelenjadi, zaradi pojavljanja škod v gozdovih.

Realizirano spolno razmerje je bilo 49,7 : 50,3, odvzetih je bilo malenkost več živali ženskega spola. Delež mladih (mladiči in enoletna jelenjad) je znašal 62,4 %. Struktura odvzema po posameznih kategorijah je bila: 71 (22,6 %) telet m. spola, 71 (22,6 %) telet ženskega spola, 27 (8,6 %) enoletnih jelenov, 34 (10,8 %) 2-4 letnih jelenov, 24 (7,6 %) 5+ jelenov, 27 (8,6 %) junic in 60 (19,1 %) košut 2+. Struktura odvzema je po spolih enakomerno porazdeljena. Delež odvzetih trofejnih živali je bil 18,5 %. Glede ne načrtovano razmerje po strukturi je bilo odvzetih več telet obeh spolov, zaradi česar je manjši delež odvzema v ostalih kategorijah. Odvzemi po strukturi so kljub temu bili v mejah dopustnih odstopanj.

Delež evidentiranih izgub je bil 5,1 % (16 živali), največ evidentiranih izgub v šestletnem obdobju je v zadnjem letu, ko je bilo zabeleženih 12 izgub. Najpogostejša vzroka izgub sta v zadnjih dveh letih bila povozi na cesti (7 živali) in neznani vzroki (6 živali). V letu 2021 je bila evidentirana 1 izguba zaradi krivolova.

V zadnjih šestih letih je bil odvzem jelenjadi v povprečju malenkost višji od načrta (107,5 %). Odvzem jelenjadi je bil v letu 2017 130 živali, v letu 2018 je padel na 112 živali, nato se je v letu 2019 spet rahlo dvignil na 119 živali, v letu 2020 se je zvišal na 126 živali, v letu 2021 na 145 živali in v letu 2022 dosegel rekordno realizacijo s 169 živalmi. Višina načrta se je v šestletnem obdobju povečevala od 110 živali v letu 2017 do 135 živali v letih 2021 in 2022.

Spolna in starostna struktura odvzema je za celotno šestletno obdobje skladna z načrtovano. Povprečna vrednost spolne strukture je jeleni 50,6 : košute 49,4. Delež mladih živali je ustrezen, povprečje šestih let je 59,9 %. V povprečju zadnjih šest let ni bil presežen odvzem trofejnih jelenov (19,4 %), ker je bil delež v zadnjih dveh letih nekoliko nižji (18,5 %). Delež košut 2+ v odvzemu je v povprečju 20,7 % in presega minimalnih 20 %.

Evidentirane izgube v šestletnem obdobju so bile nizke, gibale so se med 1,7 % in 7,1 %, povprečno 4,6 %. Prav v letu 2022 so bile izgube najvišje. Evidentirane izgube so bile zaradi neznanega vzroka (32,4 %), poškodovanosti (27,0 %), povozov (24,3 %), bolezni (8,1 %), krivolova (5,4 %) in psov (2,7 %).

Povprečna masa rogovja v razredu jeleni 2-4 se je v zadnjih šestih letih povečevala. Najvišja je bila v letu 2022 (2.772 g), leto prej pa je bila le malenkost nižja (2.581 g). Glede na predhodna leta so se povprečne mase rogovij v razredu jeleni 2-4 v zadnjih dveh letih zvišale za približno 40 %. Prav tako so se povprečne mase rogovij pri jelenih 5-9 v zadnjih šestih letih zviševale. Podobno kot pri kazalniku povprečnih telesnih mas lahko iz povprečnih mas rogovja ocenjujemo, da je jelenjad v dobrem telesnem in zdravstvenem stanju.

Presoja uspešnosti upravljanja

Kljub konstantnemu povečevanju odvzema jelenjadi v zadnjih letih, ugotavljamo, da nismo uspeli ustaviti naraščanja številčnosti in prostorskega širjenja.

Ocena stanja populacije

Populacija jelenjadi v LUO se povečuje in prostorsko širi. Zaznati je povečane gostote jelenjadi praktično v vseh loviščih. Poškodb od jelenjadi v gozdu in na kmetijskih površinah je sicer malo evidentiranih, kar ne pomeni, da se škode ne pojavljajo. Večja škoda v drogovnjakih je bila prijavljena v lovišču Ljubno. Komisija rešuje primer na drugi stopnji. Poškodb mladega gozdnega drevja je iz leta v leto več, tudi popašenost travnikov, predvsem na kmetijah v nadmoskih višinah okrog 900 m, je v spomladanskem času vse večja. Poškodbe, v manjši meri (posamezna drevesa), nastajajo po celotnem območju, kjer je jelenjad prisotna.

Starostna in spolna struktura jelenjadi je uravnotežena. Izgub pri jelenjadi je relativno malo. Prav tako je ugodno zdravstveno stanje populacije, brez omembe vrednih bolezni in posledičnih poginov jelenjadi.

Prilagojeni cilji

Cilj upravljanja z jelenjadjo je znižati številčnost. To bomo dosegli z načrtovanjem bistveno višjega odvzema kot v predhodnih letih. Cilj upravljanja z jelenjadjo je v večjem delu Kamniško-Savinjskega LUO ohranitev stabilne in vitalne populacije jelenjadi, katera je usklajena do drugih vrst in do svojega okolja. Cilj, ki ga želimo zagotavljati je tudi omogočanje naravne dinamike gozdov. Na območjih z visokim deležem kmetijskih površin oziroma razdrobljenih gozdnih površin je cilj zmanjšanje številčnosti še posebej pomemben.

Ukrepi in usmeritve

Višina in struktura odvzema

Načrt odvzema jelenjadi za leti 2023 in 2024 v območju je 350 živali. Načrt odvzema je za 30 % višji kot je bil v predhodnih dveh letih.

Preglednica 4.2.1: Načrt odvzema jelenjadi

Teleta m. spola	70 (20 %)	Teleta ž. spola	70 (20 %)
Lanščaki	28 (8 %)	Junice	35 (10 %)
Jeleni 2-4	42 (12 %)	Košute 2+	77 (22 %)
Jeleni 5+	28 (8 %)		
Moški spol	163 (48 %)	Ženski spol	177 (52 %)
SKUPAJ 350			

Zaradi zagotavljanja ustreznega spolnega razmerja med dve in večletno jelenjadjo načrt za lovišča osrednjega dela, ki imajo višino načrtovanega letnega odvzema višjo kot 10 živali, določa neposredno vezavo med višino realiziranega odstrela jelenov 2+ in košut 2+, ki mora znašati najmanj 85 %. Pri izbiri za odstrel ima praviloma prednost netrofejna jelenjad. V vseh kategorijah se praviloma varujejo telesno in trofejno močnejše razviti osebki. Starostna razreda jeleni 5–9 let in jeleni 10+ sta s pričujočim načrtom združena v enoten razred 5+.

Dopustna odstopanja v realizaciji od načrta za LUO in po loviščih je +/- 15 % od skupno načrtovanega števila odvzema vseh kategorij. Načrta odvzema v razredu dve in večletnih jelenov ni treba realizirati ter ga tudi ni dovoljeno presežati, razen sorazmerno s presežanjem skupno načrtovanega odvzema. Načrtovani odvzem jelenov starostnega razreda 5+ let se ne sme presežati, lahko pa se ga nadomesti z odvzemom mladih 2-4 letnih. Pri košutah je dovoljeno odstopanje do +/- 15 %. Pri teletih in enoletnih osebkih je dopustno odstopanje +/- 30 %.

V primeru, da je v posameznem starostnem razredu načrtovan odvzem do 10 živali, dopustna toleranca +/- 15 % pomeni 2 živali in +/- 30 % pomeni 3 živali, pri načrtovanem odvzemu 11 ali več kosov pa zaokrožitev na najbližjo celo vrednost.

Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 kosov jelenjadi, se kot dopustno odstopanje od načrta šteje realizacija +/- 2 kosa, pri čemer načrta odvzema dve in večletnih jelenov ni dovoljeno presežati.

Za vsa lovišča se upošteva, da je dosežena realizacija (ki pa ni nujno v okviru dopustnih odstopanj), če je na nivoju LUO dosežen skupni načrt odvzema v okviru dopustnega odstopanja opredeljenega v LN (+/- 15 %).

Odstopanja od načrtovane strukture, po višini in znotraj starostnega razreda osebkov 2+, ki so izven meja dopustnih odstopanj, smiselno upoštevamo pri načrtu za naslednje lovsko leto. Preseganje načrtovanega odvzema prek meja dopustnih odstopanj, ki je nastalo kot posledica evidentiranih izgub po izpolnitvi načrta odvzema, ne šteje kot kršitev načrta.

Lovišča, ki mejijo na sosednje LUO, kjer je opredeljeno območje neželene prisotnosti jelenjadi in v zadnjem dvoletnem načrtovalskem obdobju niso presežala povprečnega letnega odvzema 4 kosov jelenjadi, lahko izvajajo neomejen odvzem vseh kategorij jelenjadi (teleta, junice, lanščaki, košute) razen trofejnega jelena, skladno z zakonskimi omejitvami (upoštevaje lovno dobo). Ko lovišče doseže dodaten odstrel 3 živali mulaste jelenjadi (tele, junica, košuta) glede na letni načrt lovišča, od katerih mora biti najmanj ena junica ali košuta 2+, jim je omogočen dodaten odstrel trofejnega jelena v starostnem razredu 2-4. **Lovišča, ki v zadnjem dvoletnem načrtovalskem obdobju 2021-2022 izpolnjujejo omenjene pogoje so: Velunja, Vransko, Trojane-Ožbolt, Domžale, Kamnik in Stahovica.**

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Razporeditev odvzema jelenjadi po območju:

- Glavnino odvzema se izvede v osrednjem življenjskem območju jelenjadi (Solčava, Luče, Ljubno, Gornji Grad in Motnik – Špitalič) ter v nekaterih robnih območjih, kjer so se izoblikovala stalna jedra (Braslovče, Lukovica).
- V vseh loviščih osrednjega območja je treba povečati načrt odvzema jelenjadi, glede na načrte predhodnih let.
- V skladu z 89. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanja z divjadjo je tekom lovskega leta možna prerazporeditev odvzema parkljaste divjadi med lovišči. V ta namen se skliče sestanek območnega združenja upravljavcev lovišč (OZUL). Sklep sestanka je za lovišče enako obvezen kot letni načrt lovišča.

Časovna dinamika odvzema:

Priporočeno je čim hitreje izvršiti odstrel telet, junic in košut, predvidoma najmanj 70 % do 30. novembra.

Preglednica 4.2.2: Analiza odvzema in telesnih mas navadnih jelenov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	% skupaj
Teleta M	30	21	25	28	34	37	175	43	22
Lanščaki	15	10	12	11	10	17	75	19	9
Jeleni 2-4	14	14	16	18	13	21	96	24	12
Jeleni 5-9	6	8	8	8	10	11	51	13	6
Jeleni 10 +	2	0	2	1	2	1	8	2	1
Skupaj JELENI	67	53	63	66	69	87	405	100	51
Teleta Ž	21	27	21	22	37	34	162	41	20
Junice	12	7	11	11	10	17	68	17	8
Košute 2+	30	25	24	27	29	31	166	42	21
Skupaj KOŠUTE	63	59	56	60	76	82	396	100	49
SKUPAJ odstrel in izgube	130	112	119	126	145	169	801		100

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	110	115	120	130	135	135	745
Odstrel in izgube / načrt	118	97	99	97	107	125	108
Delež JELENOV	52	47	53	52	48	51	51
Delež trofejnih jelenov 2+ in več	17	20	22	21	17	20	19
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	60	58	58	57	63	62	60

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	3	2	2	6	2	7	22	59
Naravne izgube	2	3	0	3	2	5	15	41
Skupaj izgube	5	5	2	9	4	12	37	100
% izgub	4	4	2	7	3	7	5	
Odstrel	125	107	117	117	141	157	764	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan		3		3	1	5	12	32
2 bolezen	2				1		3	8
3 krivolov				1	1		2	5
4 cesta			1	1	1	6	9	24
5 železnica							0	0
6 zveri							0	0
7 psi		1					1	3
8 kosilnica							0	0
9 garje							0	0
10 drugo	3	1	1	4		1	10	27

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Teleta M	43	44	45	45	45	45
Indeks	100	103	104	106	105	106
Lanščaki	63	69	68	73	77	73
Indeks	100	109	108	115	123	115
Jeleni 2-4	106	110	122	125	127	125
Indeks	100	104	115	118	121	118
Jeleni 5-9	150	153	148	145	163	145
Indeks	100	102	98	96	109	96
Jeleni 10 +	156		138	155	153	155
Indeks	100	0	88	99	98	99
Teleta Ž	42	41	41	42	43	42
Indeks	100	98	96	98	102	98
Junice	61	58	61	59	63	59
Indeks	100	94	101	97	104	97
Košute 2+	73	78	72	72	74	72
Indeks	100	107	99	99	102	99

Masa trofej jelenov (gr)						
Povprečna masa trofej / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
jeleni 2-4	1.922	2.070	2.616	2526	2.581	2772
indeks	100	108	136	131	134	144
jeleni 5-9	4433	4337	4441	5150	5279	5090
indeks	100	98	100	116	119	115
jeleni 10+	5400	0	5850	4800	4850	5820
indeks	100	0	108	89	90	108

4.3 Damjak (Dama dama)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Osrednje območje naselitve damjaka (tujerodne naseljene divjadi) obsega površine ugreznin nad rudnikom lignita Velenje in bližnje vzpetine. Obsega del lovišča Velunja v Kamniško - Savinjskem LUO in pretežni del lovišča Škale v Savinjsko - Kozjanskem LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija odvzema damjakov v območju je bila v letih 2021 in 2022 14 živali (175 % načrta). V lovišču Velunja je bilo odvzetih 10 živali. Na Vranskem je bil povožen en lanščak, v Stahovici sta bila odstreljena lanščak in junica, ter v Lukovici odstreljen damjak 5+, to so odvzete živali, ki se pojavijo v prosti naravi, pobegle iz obor. Realizirano spolno razmerje je bilo 71 : 29, večji je odzem moškega spola. Podrobnejša struktura odvzema v letih 2021 in 2022 je: 1 jelen 5-9, 2 jelena 2-4, 5 lanščakov, 2 teleta m. spola in 4 junice. Evidentirana je bila 1 izguba v letu 2021. Škod od damjakov ni bilo evidentiranih.

Višina odvzema je bila v zadnjih šestih letih med 5 in 7 živalmi. Načrt je bil presežen v vseh šestih letih razen v letu 2019, ko je bil realiziran 100 %. Pri starostni strukturi odvzema je odvzetih preveč živali v razredu lanščakov. Spolna struktura je primerna, čeprav je oboje v tako majhni populaciji težko zagotavljati. Povprečno razmerje moški spol : ženski spol za šestletno obdobje je 57 : 43. Posamične živali so bile odstreljene izven območja naselitve damjaka (pobegi iz obor). V šestletnem obdobju je bila evidentirana samo ena izguba (povoz lanščaka na Vranskem). Povprečne telesne mase zaradi nizkega števila podatkov niso zanesljiv pokazatelj stanja populacije.

Presoja uspešnosti upravljanja

Kolonija damjakov v lovišču Velunja se ne širi v druga lovišča, številčnost se glede na odzem ohranja na podobni ravni, škod ni evidentiranih. Ti kazalci kažejo na uspešno doseganje zastavljenih ciljev upravljanja z damjakom v Kamniško - Savinjskem LUO.

Ocena stanja populacije

Glavnina populacije damjaka se je premaknila na vzhod, v lovišče Škale. Lovišče Velunja je postalo robno lovišče. Populacija se ne širi v nove življenjske prostore (ni odstrela v sosednjih loviščih). Življenjski pogoji (prehranski in bivalni) za damjaka na ugrezajočih površinah so iz leta v leto slabši, zato številčnost upada. Prostor se intenzivno uporablja za sprehajalne poti, zato se damjak umika na mirnejša področja, tudi na območje Raven.

Prilagojeni cilj

Glede na minimalen vpliv damjaka na fito- in zoocenozo ohranjamo populacijo damjaka v prostoru, ki ga sedaj zaseda. Preprečuje se širjenje damjakov v nova okolja. Glede na obsežnost degradacije okolja, v katerem damjaki živijo, je prisotnost tujerodne vrste tu manj moteča.

Ukrepi in usmeritve

Višina in struktura odvzema

Načrt odvzema za leti 2023 in 2024 v območju je 8 živali: 1 jelen 2+, 3 košute 2+ in 4 živali ostalih kategorij.

Odvzem je usklajen z odvzemom damjakov v lovišču Škale v Savinjsko - Kozjanskem LUO. Iz populacije se praviloma izločajo podpovprečno telesno in trofejno razviti osebki. **Ker v zadnjih dveh letih v lovišču Velunja ni bilo odvzema košut, se načrtuje višji delež odvzema pri košutah.**

Dopustna odstopanja:

V LUO: načrta ni treba dosegati, odzem navzgor glede na zastavljene cilje ni omejen. Za lovišče Velunja velja enako – načrta ni treba dosegati in načrt navzgor ni omejen. Pri realizaciji načrta v povprečju zadnjih 6 let mora biti odzem košut 2+ najmanj v višini odvzema jelenov 2+, odzem ostalih kategorij je povsem sproščen.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Razporeditev odvzema na lovišča

Odvzem se načrtuje v lovišču Velunja. V vseh drugih loviščih je v času lovne dobe odzem damjakov neomejen.

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v ostalih loviščih niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo ali drugimi določili predmetne zakonodaje. Pri odstrelu osebkov, za katere se predvideva da izvirajo iz obor, se upoštevajo določila 8. odstavka 50. čl. ZDlov-1. S pobeglimi damjaki iz obor lahko lovišča po 8 dneh upravljajo v skladu z določili DN: lahko izvedejo neomejen odstrel v času lovne dobe, izven nje pa ukrepajo skladno s 50. členom ZDLov-1. O pobegu damjakov iz obore mora lastnik takoj obvestiti ZGS, lovsko inšpekcijo in upravljavca lovišča.

Časovna dinamika odvzema:

Priporočamo čim hitrejši odstrel telet, junic in košut, predvidoma najmanj 70 % do konca novembra. Dodajanje in vnašanje damjaka je prepovedano.

Preglednica 4.3.1: Analiza odvzema in telesnih mas jelena damjaka

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Teleta M		1		1	1	1	4	19	11
Lanščaki	2	1	1	1	2	3	10	48	28
Jeleni 2-4	1	1	1	1	1	1	6	29	17
Jeleni 5+					1		1	5	3
Skupaj JELENI	3	3	2	3	5	5	21	100	58
Teleta Ž		2		0			2	13	6
Junice	1	1	1	1	2	2	8	53	22
Košute 2+	2	1	1	1			5	33	14
Skupaj KOŠUTE	3	4	2	2	2	2	15	100	42
SKUPAJ odstrel in izgube	6	7	4	5	7	7	36		100

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	4	4	4	4	4	4	24
Odstrel in izgube / načrt	150	175	100	125	175	175	150
Delež JELENOV	50	43	50	60	71	71	58
Delež trofejnih jelenov 2+ in več	17	14	25	20	29	14	19
Delež mladih (mladiči, enoletni) ne glede na spol	50	71	50	60	71	86	67

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	0	1	0	1	2
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj izgube	0	0	0	0	1	0	1	2
% izgub	0	0	0	0	14	0	3	
Odstrel								

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan							0	0
2 bolezen							0	0
3 krivolov							0	0
4 cesta					1		1	2
5 železnica							0	0

Telesne mase (biološka telesna masa)							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Teleta M		20,0		15,0	20,0	22,0	
Indeks		100,0		75,0		110,0	
Lanščaki	37,0	40,0	35,0	41,0	30,0	39,3	
Indeks	100,0	108,1	94,6	110,8	81,1	106,3	
Jeleni 2-4	60,0	61,0	67,0	57,0	67,0	73,0	
Indeks	98,4	100,0	109,8	93,4	109,8	119,7	
Jeleni 5-9					60,0		
Teleta Ž		19,5					
Junice	45,0	34,0	31,0	31,0	28,5	25,5	
Indeks	132,4	100,0	91,2	91,2	83,8	75,0	
Košute 2+	35,0	42,0	33,0	25,0			
Indeks	106,1	127,3	100,0	75,8	0,0	0,0	

4.4 Muflon (*Ovis ammon musimon*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

V LUO živita dve ločeni populaciji muflona. Prva živi na območju Podolševe v lovišču Solčava. Populacija se je prilagodila na življenjsko okolje, se razširila na celotne Solčavske peči in tudi v pobočja Raduhe. Populacija je povezana z naseljenimi mufloni v sosednji Avstriji. Druga populacija se nahaja na območju lovišča Stahovica. To je maloštevilen robni del večje populacije muflona v Lovišču s posebnim namenom Kozorog Kamnik, katere jedro je na področju Kamniške Bistrice. Zaznani so primeri širjenja muflonov v Kamniško Savinjsko LUO iz Zasavskega LUO. V Lovišču Trojane-Ožbolt se je oblikovala manjša skupina muflonov, ki je pobegnila iz zapuščene obore. Nekatere analize in načrt odvzema so podani ločeno za vsako populacijo posebej.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija odvzema muflonov v letih 2021 in 2022 je bila 87 živali od načrtovanih 68, kar pomeni 127,9 % načrta. Odvzem je bil dosežen v loviščih Solčava (66 živali), Stahovica (4 živali), Luče (1 žival), Trojane - Ožbolt (16 žival). Če se omejimo samo na lovišče Solčava, za katero načrtujem gospodarjenje z muflonom, je bila realizacija 97,1 % in je v mejah dopustnih odstopanj. Spolna struktura odvzema v LUO je bila 51,7 : 48,3, rahlo večji je bil odvzem moškega spola. Povečan delež ženskega spola v odvzemu je skladen s ciljem upravljanja. Po strukturi je bilo v LUO odvzetih 14 (16,1 %) jagnjet m. spola, 12 (13,8 %) jagnjet ž. spola, 10 (11,5 %) enoletnih muflonov, 21 (24,1 %) ovnov 2+, 9 (10,3 %) enoletnih ovc in 21 (24,1%) ovc 2+. Odvzem po kategorijah je bil dobro dosežen pri vseh kategorijah. Evidentiranih izgub v letih 2021 ni 2022 ni bilo.

V šestletnem obdobju se je odvzem gibal od 32 živali v letu 2018 do 46 živali v letu 2022. Šestletna spolna struktura odvzema je bila 46 : 54 v korist ženskega spola, kar je v skladu s ciljem upravljanja. Struktura odvzema po starostnih kategorijah je bila primerna. Realizacija načrta je bila v šestletnem obdobju 115 %. Načrt ni bil dosežen v letu 2018, v ostalih letih pa je bil presežen. Telesne mase so se skozi šestletno obdobje rahlo povečale, kar se najbolj odraža pri enoletnih ovnih (+1,54 kg) in jagnjetih moškega spola (+1,33 kg) Opazen padec tež je bil le v letu 2018 zaradi ostrejše zime. V lovišču Trojane-Ožbolt se nadaljuje odvzem pobeglih muflonov iz obore.

Presoja uspešnosti upravljanja

Upravljanje z muflonom v loviščih Solčava in Stahovica je uspešno. Populacija je v dobrem zdravstvenem stanju, evidentiranih izgub je malo. Škod od muflonov v zadnjih letih ni evidentiranih. Gibanje telesnih mas je stabilno, odvisno predvsem od abiotičnih dejavnikov. Zaznati pa je medvrstni vpliv, saj deloma zaseda prostor gamsu.

V lovišču Trojane-Ožbolt pospešeno odvzemajo muflone pobegle iz obore in s to dinamiko je treba nadaljevati tudi v prihodnje, do popolnega odvzema.

Ocena stanja populacije

V lovišču Solčava je številčnost težko natančno oceniti, ker del populacije prehaja preko državne meje. Ocenjujemo, da je populacija muflona stabilna. Spolna in starostna struktura se približujeta naravni. Velik poseg v ženski del populacije je uravnotežil spolno strukturo. Populacija je v dobrem zdravstvenem stanju. Zaznane so migracije muflonov v lovišče Luče, kjer je zaznati manjšo skupino muflonov.

V lovišču Stahovica je številčnost muflona nizka in je odvisna od migracij populacije iz Kamniške Bistrice.

Prilagojeni cilji

Cilj je ohranjati oz. nekoliko zmanjšati številčnost muflonov v loviščih Solčava in preprečiti prostorsko širjenje v lovišče Luče.

V lovišču Trojane-Ožbolt je treba nadaljevati z odstranitvijo muflonov pobeglih iz obore.

Ukrepi in usmeritve

Višina in struktura odvzema

Načrt odvzema muflonov v letih 2023 in 2024 za lovišče Solčava je 68 živali. Načrtujemo po strukturi za zmanjševanje številčnosti. Struktura načrta je:

Preglednica 4.4.1: Načrt odvzema muflonov

Jagnjeta m. spola	8 (12 %)	Jagnjeta ž. spola	10 (15 %)
Ovni 1+	7 (10 %)	Ovce 1+	10 (15 %)
Ovni 2+	16 (23 %)	Ovce 2+	17 (25 %)
SKUPAJ 68			

V odvzem se šteje odstrel in vse evidentirane izgube. Iz populacije se praviloma izločajo podpovprečno telesno in trofejno razviti osebk.

Dopustna odstopanja:

Za muflona je dopustno odstopanje po višini do +/- 15 % od načrtovanega skupnega števila odvzema za LUO oziroma za lovišče. Odvzem v III. razredu (2+) pri moškem spolu se lahko prekorači le do 10 %, pri ženskem spolu v III. razredu in v ostalih razredih preseganje ni omejeno. Neizvršeni odvzem v III. starostnem razredu se lahko nadomesti z odvzemom v I. in II. starostnem razredu. Neizvršeni odvzem v enoletnih živali se lahko nadomesti z odvzemom jagnjet. Dopustno odstopanje v spolni strukturi je praviloma do 5 % od načrtovane strukture v odstotkih (npr.: 45 : 55).

Odstopanja pri starostni strukturi v III. starostnem razredu pri obeh spolih izven meja dopustnih odstopanj se upošteva pri letnih načrtih v naslednjem obdobju.

Preseganje načrtovanega odvzema prek meja dopustnih odstopanj, ki je nastalo kot posledica evidentiranih izgub po izpolnitvi načrta odvzema, ne šteje kot kršitev načrta.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Odvzem se načrtuje v lovišču Solčava. LD Stahovica ima možnost neomejenega odvzema muflonov v skladu z lovno dobo zaradi preprečevanja konfliktov v okolju in preprečevanja širjenja muflona v sosednja lovišča (Kamnik, Komenda).

Posamezni osebk, ki se priložnostno pojavijo v ostalih loviščih, niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo ali drugimi določili predmetne zakonodaje. Pri odstrelu osebkov, za katere se predvideva da izvirajo iz obor, se upoštevajo določila 8. odstavka 50. čl. ZDlov1.

Lov na muflona se začne izvajati takoj po začetku lovne dobe. Priporočamo, da se 70 % odvzema realizira do konca novembra.

Naseljevanje ali doseljevanje muflona v prosto naravo ni dovoljeno.

Preglednica 4.4.2: Analiza odvzema in telesnih mas muflonov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Jagnjeta M	4	3	5	4	5	9	30	28	13
Enoletni	4	3	2	4	6	4	23	21	10
Ovni 2+	10	6	10	9	9	12	56	51	24
Skupaj OVNI	18	12	17	17	20	25	109	100	46
Jagnjeta Ž	6	4	8	6	6	6	36	29	15
Enoletne	6	5	2	5	4	5	27	21	11
Ovce 2+	9	11	10	12	11	10	63	50	27
Skupaj OVCE	21	20	20	23	21	21	126	100	54
SKUPAJ odstrel in izgube	39	32	37	40	41	46	235		100

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	34	34	34	34	34	34	204
Odstrel in izgube / načrt	115	94	109	118	121	135	115
Delež OVNOV	46	38	46	43	49	54	46
Delež ovnov 2+	26	19	27	23	22	26	24
Delež mladih (mladiči, enoletni) neglede na spol	51	47	46	48	51	52	49

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	1	2	1				4	80
Naravne izgube		1					1	20
Skupaj izgube	1	3	1	0	0	0	5	100
% izgub	3	9	3	0	0	0	2	
Odstrel	38	29	36	40	41	46	230	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan		1					1	20
10 garje	1	2	1				4	80

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jagnjeta M	8,6	9,7	10,5	9,0	10,4	12,5
Indeks	100,0	112,1	121,7	104,3	120,5	144,8
Enoletni	15,8	14,3	21,0	16,0	16,2	22,0
Indeks	100,0	91,0	133,3	101,6	102,7	139,7
Ovni 2+	25,3	24,5	26,5	26,1	26,0	26,2
Indeks	100,0	96,8	104,7	103,2	102,7	103,4
Jagnjeta Ž	9,0	7,0	9,4	8,7	8,5	9,3
Indeks	100,0	77,8	104,2	96,3	94,4	103,7
Enoletne	14,5	15,8	12,0	16,2	15,8	13,4
Indeks	100,0	108,6	82,8	111,7	108,6	92,4
Ovce 2+	15,0	16,5	16,7	16,5	16,1	16,4
Indeks	100,0	110,0	111,3	110,0	107,0	109,0

4.5 Gams (Rupicapra rupicapra)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Gams je v LUO prisoten v svojem naravnem življenjskem prostoru v visokogorju, skupine gamsov žive tudi v nižjih gozdnih predelih, v vseh loviščih LUO, razen Domžal. Skupine so ločene, a še vedno prihaja do stikov med subpopulacijami. Številčnejši je v alpskih in predalpskih loviščih: Solčava, Luče, Ljubno, Mozirje, Smrekovec, Rečica, Gornji Grad in Dreta. Drugje so gamsi redkejši, vezani so na skalnate predele lovišč. Upravljanje z gamsi je enotno za celoten LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija odvzema gamsov je bila v letu 2021 179 živali od načrtovanih 205 živali, kar pomeni nekoliko nizko realizacijo (87 %). V letu 2022 je bilo odvzetih 215 živali od načrtovanih 195 živali (110 %). Skupaj za obe leti je realizacija 98,5 %. Spolna struktura odvzema v zadnjih dveh letih je bila 59,5 : 49,2 v korist moškega spola. Delež mladih (mladiči, enoletni gamsi, dvoletni gamsi) je obsegal 54,6 %. Podrobna struktura odvzema je bila v letih 2021 in 2022: 47 (11,9 %) mladičev kozlov, 34 (8,6 %) kozlov 1+, 24 (6,1 %) kozlov 2+, 65 (16,5 %) kozlov 3 do 7 let, 30 (7,6 %) kozlov 8+, 57 (14,5 %) mladičev koz, 33 (8,4 %) koz 1+, 20 (5,1 %) koz 2+, 56 (14,2 %) koz 3 do 10 let in 28 (7,1 %) koz 11+. Glede na načrt je bil opazno nižji odzem v kategorijah kože od 3 do 10 let in 2 letnih kozah ter pri kozlih starih od 3 do 7 let, kar je pozitivno, saj so to nosilci populacije. Nižji odzem v teh kategorijah se je delno kompenziral z višjo realizacijo v ostalih starostnih in spolnih kategorijah. Evidentirano je bilo 5 izgub (1,3 % odvzema), v letu 2022 2 iz neznanih razlogov, 1 zaradi potepuških psov in 1 zaradi drugih razlogov ter v letu 2021 1 zaradi drugih razlogov.

Odvzem gamsov skozi šestletno obdobje se je gibal med 177 in 215 živalmi, vendar ostaja na podobni ravni brez večjih odklonov. Razen v letih 2019 in 2022 je realizacija skozi celotno obdobje zaostajala za načrtom, povprečno je bilo realiziranega 97 % načrta. Realizacija glede na načrt je bila najvišja v letu 2022 (110 %), najnižja pa v letu 2021 (87 %). Spolna struktura odvzema v celotnem obdobju je bila 52 : 48 v korist moškega spola in je primerna. Delež mladih v odvzemu je bil v obravnavanem obdobju primerno visok, v poprečju 55 %. Delež evidentiranih izgub v odvzemu je v tem obdobju 2 %, najvišje so bile v letu 2018 (3,9 %). Najpogostejše so bile izgube zaradi neznanega vzroka (76 %). V šestletnem obdobju ni bilo izgub zaradi garij, zadnji primer garij je bil evidentiran v letu 2013.

Skozi šestletno obdobje je bil v zadnjih dveh letih zabeležen padec povprečne mase samic vseh starostnih skupin. Največji padec je zabeležen pri kozah od 3 do 10 let, ki je bil v zadnjih dveh letih za 0,7 kg nižji od šest letnega povprečja. Povprečna telesna masa te kategorije je bila v prejšnjem načrtovalnem obdobju najbolj stabilna. Za več kot pol kile je v zadnjih dveh letih upadla še povprečna telesna masa koz 2+ (0,57kg) in koz 11+ (0,54 kg). Pri samcih povprečna telesna masa skozi celotno šestletno obdobje rahlo niha.

Presoja uspešnosti upravljanja

S tem, ko se že od leta 2013 v območju niso pojavile gamsje garje, je glavni cilj upravljanja dosežen. Populacija gamsov je zdrava, telesne mase odvzetih gamsov so stabilne. Škod od gamsov ni evidentiranih, kljub temu, da je lokalno zaznati močnejše objedeno gozdno mladje. Odzem po starostni in spolni strukturi je v zadnjih šestih letih povsem skladen z načrtovanim odvzemom.

Ocena stanja populacije

Populacija gamsov v LUO je stabilna in zdrava. Glede na majhen delež izgub ocenjujemo, da je številčnost gamsje populacije uravnotežena.

Prilagojeni cilj

Gostota gamsov se v visokogorju ohranja. V gozdnih predelih z nižjimi nadmorskimi višinami se naj številčnost gamsov nekoliko zmanjša. Cilj upravljanja je zagotovitev takšne številčnosti in strukture populacije ter kondicije osebkov, ki bo preprečevala pojav bolezni (garje). V populaciji naj bo enakomerno zastopan delež gamsov obeh spolov, dobro zastopani nosilci populacije – razred srednje starih gamsov in prisotni tudi gamsi največje starosti. Z zaustavitvijo rasti populacije jelenjadi in postopnim zniževanjem številčnosti muflona bo imel gams več prostora in manj direktne konkurence.

Ukrepi in usmeritveVišina in struktura odvzema**Načrtovana višina odvzema gamsov za leti 2023 in 2024 za LUO je 420 živali.**

Preglednica 4.5.1: Načrt odvzema gamsov

Mladiči m. spola	55 (13 %)	Mladiči ž. spola	54 (13 %)
Kozli 1+	34 (8 %)	Koze 1+	30 (7 %)
Kozli 2+	25 (6 %)	Koze 2+	29(7 %)
Kozli 3+ - 7+	75 (18 %)	Koze 3+ - 10+	76 (18 %)
Kozli 8+	21 (5 %)	Koze 11+	21 (5 %)
Skupaj m. spol	210 (50 %)	Skupaj ž. spol	210 (50 %)
Skupaj 420			

Dopustno odstopanje:

Za gamsa je dopustno odstopanje po višini do +/- 15 % od načrtovanega skupnega števila odvzema. Odvzem v II. starostnem razredu pri vsakem spolu posebej se lahko prekorači le do 10 %, v ostalih razredih preseganje ni omejeno, v skladu s splošnimi določili možnih odstopanj realizacije od načrta. V kolikor 10 % znotraj posamezne spolne kategorije II. starostnega razreda predstavlja manj kot 1 kos, se kot dopustno odstopanje šteje +/- 1 kos. Neizvršeni odvzem v II. starostnem razredu se lahko nadomesti z odvzemom v I. in III. starostnem razredu. Odvzem v III. starostnem razredu se lahko nadomesti z odvzemom v I. starostnem razredu. Dopustno odstopanje v spolni strukturi za vse starostne kategorije razen mladičev je praviloma do 3 % od realizirane strukture v odstotkih (npr.: 47 : 53). Morebitna odstopanja pri spolni strukturi prek meja dopustnih odstopanj se upoštevajo pri letnih načrtih v naslednjem obdobju. Morebitna odstopanja pri starostni strukturi v II. starostnem razredu pri obeh spolih se ne glede na meje dopustnih odstopanj upoštevajo pri letnih načrtih v naslednjem obdobju.

Za lovišča, ki imajo načrt odvzema od vključno 4 do vključno 10 kosov gamsa, se kot dopustno odstopanje od načrta praviloma šteje realizacija + 1 kos do - 2 kosa. V teh loviščih se II. starostni razred pri obeh spolih skupaj lahko praviloma preseže za največ 1 kos, razlika v spolnem razmerju pa lahko pri realizaciji odstopa tudi največ za 1 kos.

Za lovišča, ki imajo skupen načrt odvzema, oziroma kjer načrt za posamezno lovišče ne presega 3 kose, načrta odvzema ni obvezno dosegati, lahko pa se ga presega za 1 kos. Morebitna odstopanja pri starostni strukturi v II. starostnem razredu pri obeh spolih se ne glede na meje dopustnih odstopanj, upošteva pri letnih načrtih v naslednjem obdobju.

Preseganje načrtovanega odvzema prek meja dopustnih odstopanj, ki je nastalo kot posledica evidentiranih izgub po izpolnitvi načrta odvzema, ne šteje kot kršitev načrta.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema

Težišče odvzema gamsov je v loviščih Solčava, Luče, Gornji Grad, Ljubno, Dreta, Mozirje in Smrekovec. V robnih loviščih Stahovica, Lukovica, Domžale in Trojane-Ožbolt odvzema gamsov ne načrtujemo, lovišča pa lahko brez omejitev odstrelijo gamse v I. starostnem razredu. Varujejo se zdrave rodne živali. V vseh loviščih je obvezno celo leto spremljati stanje gamsov. Obvezen je sanitarni odstrel garjavih gamsov. V primeru garij izven lovne dobe se izvede izredni odstrel gamsa, na podlagi odločbe lovskega inšpektorja, gamsa pa je potrebno poslati na pregled.

Lov na gamsa se praviloma začne izvajati takoj po začetku lovne dobe. Priporočamo, da se 50 % odvzema realizira do konca oktobra. Iz populacije se praviloma najprej izločijo podpovprečno telesno in trofejno razviti osebk iz I. starostnega razreda. Gamse iz srednjega starostnega razreda in koze vodnice se praviloma varuje, razen telesno šibkih, neprebarvanih, ali če koze vodijo zelo šibkega mladiča.

Morebitna interna pravila lova v loviščih morajo biti taka, da zagotavljajo dosego načrta po količini in kvaliteti.

Preglednica 4.5.2: Analiza odvzema in telesnih mas gamsov

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	27	22	25	23	19	28	144	25	13
Kozli 1+	18	17	15	14	19	15	98	17	9
Kozli 2+	11	11	10	13	10	14	69	12	6
I. starostni razred	56	50	50	50	48	57	311	54	28
Kozli 3+ do 7+	29	30	35	37	33	32	196	34	17
Kozli 8+ in več	12	11	11	8	13	17	72	12	6
Skupaj KOZLI	97	91	96	95	94	106	579	100	52
Mladiči Ž	21	23	32	22	21	36	155	29	14
Koze 1+	15	14	11	16	16	17	89	16	8
Koze 2+	7	12	9	7	12	8	55	10	5
I. starostni razred	43	49	52	45	49	61	299	55	27
Koze 3+ do 10+	32	30	32	22	26	30	172	32	15
Koze 11+ in več	5	10	12	16	10	18	71	13	6
Skupaj KOZE	80	89	96	83	85	109	542	100	48
SKUPAJ odstrel in izgube	177	180	192	178	179	215	1121		100

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	186	182	192	198	205	195	1158
Odstrel in izgube / načrt	95	99	100	90	87	110	97
Delež KOZLOV	55	51	50	53	53	49	52
Delež kozlov 2+ in več	29	29	29	33	31	29	30
Delež koz 2+ in več	25	29	28	25	27	26	27
Delež mladih (mladiči, 1+) ne glede na spol	46	42	43	42	42	45	43

Izgube								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	3	3	1	0	1	2	10	48
Naravne izgube	1	4	0	4	0	2	11	52
Skupaj izgube	4	7	1	4	1	4	21	100
% izgub	2	4	1	2	1	2	2	
Odstrel	173	173	191	174	178	211	1100	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	4	6		4		2	16	76
2 bolezen		1					1	5
3 krivolov							0	0
4 cesta							0	0
5 železnica							0	0
6 zveri							0	0
7 psi			1			1	2	10
8 kosilnica							0	0
9 garje							0	0
10 drugo					1	1	2	10

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
mladiči M	10,4	9,1	9,9	10,0	9,2	9,0
Indeks	100,0	87,9	95,5	97,0	88,7	86,8
kozli 1+	14,7	14,3	15,0	13,8	14,6	14,7
Indeks	100,0	97,1	101,7	93,5	98,8	99,9
kozli 2+	20,6	20,6	20,2	17,7	21,0	19,1
Indeks	100,0	100,2	98,1	86,2	101,9	93,1
kozli 3+ do 7+	23,5	21,4	24,0	24,1	22,4	22,1
Indeks	100,0	90,9	102,2	102,5	95,2	94,1
kozli 8+ in več	23,7	22,9	23,1	24,9	23,4	24,2
Indeks	100,0	96,5	97,5	105,2	98,8	102,3
mladiči Ž	9,6	9,8	9,4	9,6	8,8	9,2
Indeks	100,0	102,4	98,8	100,0	92,5	96,5
koze 1+	15,3	13,0	14,0	13,8	13,5	13,3
Indeks	100,0	85,0	91,2	90,1	88,0	86,9
koze 2+	16,4	19,1	18,4	16,2	17,0	16,4
Indeks	100,0	116,1	111,9	98,7	103,2	99,7
koze 3+ do 10+	19,0	19,6	19,3	19,2	18,5	17,9
Indeks	100,0	103,2	101,5	101,3	97,4	94,5
koze 11+ in več	18,0	18,6	20,0	19,6	18,7	17,8
Indeks	100,0	103,3	111,3	108,7	103,6	98,9

4.6 Divji prašič (*Sus scrofa*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Naseljuje vse gozdne in gozdnate predele v območju ter velik del nižinskih predelov. Največje gostote populacija dosega v loviščih Braslovče, Vransko, Motnik-Špitalič, Dreta Nazarje in Gornji Grad. V višjih nadmorskih višinah je populacija redkejša. Upravljanje z divjimi prašiči je enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija odvzema divjih prašičev je bila v letih 2021 in 2022 949 živali od načrtovanih 580 živali, kar predstavlja 164 % načrta. V letu 2022 je bil odvzem nižji kot v letu 2021 za 149 živali. Po semenskem obrodu v letu 2020 je bila posledično populacija divjih prašičev številčnejša v letu 2021. Odvzem rodnega dela populacije (lanščakinj in svinj 2+) je bil 168 živali (17,7 % odvzema) oz. 29,0 % glede na načrt odvzema. Na dobro realizacijo odvzema divjih prašičev je zagotovo imelo pozitiven vpliv sprostitev nočnega lova na divje prašiče in uporaba pripomočkov za nočni lov.

Po spolni strukturi je bilo v letih 2021 in 2022 odvzetih 510 (53,7 %) živali moškega spola in 439 (46,3 %) živali ženskega spola. Starostna struktura odvzema je bila: 318 (33,5 %) m. mladičev, 164 (17,3 %) lanščakov, 28 (3,0 %) merjascev 2+, 271 (28,6 %) ž. mladičev, 109 (11,5 %) lanščakinj in 59 (6,2 %) svinj 2+. Razmerje mladiči : lanščaki : odrasle živali je bilo: 62,1 : 28,8 : 9,2. Evidentiranih izgub je bilo 12 (1,8 % celotnega odvzema). Večini izgub je bil neznanega izvora (11), za 1 zabeležen primer je bil vzrok povoz na cesti. Med lovišči so zelo velike razlike v realizaciji načrtovanega odvzema. Prostorsko je bil največji odvzem dosežen v loviščih Braslovče, Vransko, Dreta in Gornji Grad, kjer je bilo v letih 2021 in 2022 odvzetih 447 živali, kar predstavlja 47,1 % celotnega odvzema v LUO.

Odvzem divjega prašiča znotraj šestletnega obdobja izrazito niha glede na prehranske pogoje v predhodnem letu, vendar je opazen trend naraščanja. Najnižji odvzem je bil leta 2018 (240 živali), najvišji pa v letu 2021 (549 živali). Leta 2022 je bil odvzem zopet nižji (400 živali), vendar še vedno nad povprečjem, ki za šestletno obdobje znaša 385 živali. Tako smo v šestletnem obdobju z ustreznimi visokimi, pravočasnimi in strukturno pravičnim odvzemom, večinoma uspeli omejiti rast populacije divjih prašičev. Pogoji za divje prašiče so v LUO tako dobri, da je posledica vsakega leta z obrodом gozdnega drevja in ugodnim vremenom v času poleganja, izjemno povečanje številčnosti prašičev. Evidentirane škode od divjih prašičev so v zadnjih šestih letih relativno nizke.

Povprečna realizacija načrta za šestletno obdobje je bila 140 %. Spolna struktura odvzema za celo obdobje je dobra (m. sp. 53: ž.sp. 47). Delež mladih v odvzemu je bil visok (povprečno 91 %). Povprečne telesne mase divjih prašičev skozi obdobje nihajo in ne kažejo značilne spremembe. Nekoliko so nižje mase lanščakinj in svinj 2+ v letu 2022.

Presoja uspešnosti upravljanja

Dolgoročni cilji upravljanja so večinsko doseženi, saj so divji prašiči v dobrem zdravstvenem stanju. Evidentirane škode so v zadnjem desetletju izrazito nižje, kot v predhodnem obdobju. Dosežena je pravilna struktura odvzema (20 % rodnega dela). Izgube so nizke. Kljub temu ocenjujemo, da se številčnost divjih prašičev še vedno nekoliko povečuje, predvsem zaradi migracij iz sosednjih območij, predvsem z juga.

Ocena stanja populacije

Struktura populacije divjih prašičev v LUO je dobra, delež rodni živali je dovolj visok. Populacija je v dobrem zdravstvenem stanju. Glede na semensko leto 2022 bi lahko pričakovali v letu 2023 višji prirastek divjih prašičev, vendar je bilo zaradi suše v lčetu 2022 veliko bukovega semena gluhega in lahko se zgodi, da bo kljub pričakovani veliki rodnosti, prirastek manjši. Prirastek populacije pa bo odvisen tudi od vremenskih razmer v času poleganja mladičev. Evidentirana realizacija odvzema do 10. 3. 2023 je že 30 živali, kar je nekoliko manj kot v predhodnih letih.

Prilagojeni cilj

Glede na to, da je sprejet Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (ZNUAPK) in tudi Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih za celotno državo, je cilj zmanjšanje številčnosti divjih prašičev. To pomeni odvzeti prirastek populacije in omejiti število rodni živali. Cilj je tudi ohraniti nizek obseg škod od divjih prašičev.

Ukrepi in usmeritve

Višina in struktura odvzema

Odvzem divjega prašiča v letu 2023 in 2024 se načrtuje na podlagi Navodil za pripravo letnih lovsko upravljavskih načrtov, MKGP, s ciljem poenostavitve lovsko upravljavskih načrtov (št. 3410-1/2016/1, 22.2.2016), ki so enaka kot v predhodnih letih:

- načrtuje se skupna višina odvzema divjega prašiča za LUO, in tam kjer je smiselno, tudi po skupinah lovišč, ki so združena v posamezne ekološke enote znotraj LUO,
- po strukturi se načrtuje le odvzem lanščakinj in svinj, ki naj skupaj dosega minimalno 20 % delež v strukturi odvzema,
- odvzem ostalih kategorij divjega prašiča se podrobneje (po spolu in starosti) ne načrtuje,
- dopustno odstopanje realizacije od načrta, zaradi populacijskih nihanj ali drugih objektivnih razlogov, zaradi katerih osnovni načrt ne bi bil dosežen, je – 30 % in velja za vse kategorije divjih prašičev, tudi za združeno kategorijo lanščakinj in svinj, kjer pa se mora hkrati ob nedoseganju osnovnega načrta ohranjati skupni minimalni delež (vsaj 20 %) lanščakinj in svinj v odvzemu,
- načrtovano višino odvzema je dovoljeno neomejeno presežati v vseh kategorijah,
- ob doseganju skupnega minimalnega deleža vsaj 20 % lanščakinj in svinj 2+ v osnovnem načrtu odvzema za lovišče, le tega ob preseganju načrta ni treba več dosegati, je pa morebitni nadaljnji odvzem teh kategorij potreben in zaželen,
- v kolikor je na nivoju LUO dosežena minimalno načrtovana kvota lanščakinj in svinj, zagotavljanje minimalnega 20 % deleža lanščakinj in svinj 2+ v odvzemu na nivoju posameznega lovišča ni potrebno, razen tam, kjer je to zaradi neusklajenosti številčnosti divjega prašiča z okoljem (občutne škode) nujno potrebno.

Načrt odvzema divjega prašiča za leti 2023 in 2024 za LUO je 680 živali. V strukturi odvzema je načrtovano 136 živali (20 %) skupne kategorije, lanščakinje in svinje 2+.

V razredu mladičev in lanščakinj izvajamo celo leto intenziven odstrel, zato niso dopustne nobene interne omejitve lovskih družin (ne po telesni masi, višini odstrela ali časovno). Pri izbiri za odstrel na privabljalnih krmisčih in na skupnih lovih praviloma varujemo socialno najpomembnejše svinje vodnice tropov ter nadpovprečno telesno razvite lanščake moškega spola in mlade 2-5 letne merjasce.

Dopustna odstopanja:

Navzgor dopustno odstopanje ni omejeno. Odvzem v vseh kategorijah je po številu navzgor neomejeno. Lahko se presega tudi odvzem starejših živali: merjascev in svinj 2+. Edini pogoj je, da je na nivoju LUO **delež skupne kategorije lanščakinj in svinj 2+ vsaj 20 %**, ko je realizacija nižja ali enaka kot načrt. To določilo velja tudi za vsako posamezno lovišče v primeru, da delež 20 % ni dosežen na nivoju LUO. Če je delež 20 % skupne kategorije lanščakinj in svinj 2+ na nivoju LUO dosežen, potem posameznemu lovišču tega deleža ni treba dosegati. Ob preseganju načrta LUO oziroma načrta posameznega lovišča pa ni več nujno dosegati minimalnega 20 % deleža skupne kategorije lanščakinj in svinj 2+, je pa morebitni nadaljnji odvzem teh kategorij potreben in zaželen.

Dopustno odstopanje od načrta odvzema za divjega prašiča za lovišča, ki imajo **načrtovan odvzem 20 in več osebkov divjega prašiča, je lahko po višini navzdol največ do 30 %**, pri čemer se izračunane vrednosti odstopanja zaokrožujejo na najbližjo celo vrednost.

Dopustno odstopanje od načrta odvzema za divjega prašiča za lovišča, ki imajo **načrtovan odvzem več kot 5 in do 20 osebkov divjega prašiča, je lahko po višini navzdol največ do 50 %**, pri čemer se izračunane vrednosti odstopanja zaokrožujejo na najbližjo celo vrednost.

Loviščem, ki imajo **načrtovan odvzem manjši ali enak 5 osebkov, načrtovane višine odvzema praviloma ni treba dosegati** (možno odstopanje do 100 %). Navzgor odvzem količinsko ni omejen.

Za vsa lovišča se upošteva, da je dosežena skupna realizacija (ki pa ni nujno v okviru dopustnih odstopanj), če je na nivoju LUO dosežen skupni načrt odvzema v okviru dopustnega odstopanja - 30 %.

Časovna in prostorska dinamika ter ostali kriteriji odvzema:

Razdelitev odvzema na lovišča:

Težišče odvzema prašičev je v naslednjih loviščih: Braslovče, Vransko, Dreta Nazarje, Mozirje, Ljubno in Gornji Grad. Pri razdelitvi odvzema na lovišča se poleg številčnosti prašičev upošteva skupna 6-letna realizacija odvzema in realizacija odvzema rodnih živali ter obseg škod v zadnjih letih.

V okviru LUO je možna prerazporeditev odstrela med lovišči v tekočem letu. V ta namen se skliče sestanek Območnega združenja upravljavcev lovišč (OZUL). Sklep sestanka je za lovišče enako obvezen kot letni načrt gospodarjenja z divjadjo v lovišču.

Čas in način lova

Ključni pogoj za obvladovanje tako števila populacije, kot škod na kmetijskih površinah je dovolj visok in pravočasen odstrel ozimcev. Vodstvu lovskih družin priporočamo, da načrtno spodbujajo lovce k čim večjemu odstrelu ozimcev že med letom - z lovom na čakanje in to brez omejitev glede telesne mase.

Nujno je odstreliti čim več lanščakinj, ki ne vodijo mladičev.

Za preprečitev škod se preko leta intenzivno izvaja lov na čakanje na razritih travnikih. Upravljavcem lovišč priporočamo, da sprejmejo posebne ukrepe in spodbude za čim večji odstrel divjega prašiča pri preprečevanju škod na kmetijskih površinah in pri tem ustrezno stimulirajo lovce.

Lovske organizacije z internimi navodili ne smejo omejevati izvajanje načrta odvzema divjih prašičev (npr. določanje sankcij za uplenitev katerekoli kategorije divjega prašiča, ki je z načrtovanim odvzemom še dovoljena).

Skupni lovi - brakade na divje prašiče se praviloma izvajajo od 15.9. do 30.1.

Upravljavci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce oziroma poslati določene vzorce uplenjene, poginule ali povožene divjadi v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Pred in v primeru pojava APK so LD dolžne izvajati določila vseh predmetnih predpisov, predvsem »Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS, št. 200/20; dalje zakon)« in ostalih, ki se navezujejo na omenjen zakon (npr. »Sklep o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Ur.l. RS št. 10/21; v veljavi od 23. 1. 2021)). Zakon med drugim določa, da mora vsak (torej tudi lovec), ki v naravi najde poginulega divjega prašiča (ne glede na vzrok pogina, npr. neznan vzrok, bolezen, povoz,...) o tem obvestiti Center za obveščanje na telefonsko številko 112. Poginulim divjim prašičem je prepovedano odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS. Upravljavci lovišč naj svoje člane tudi informirajo o primernih ravnanjih za preprečevanje oziroma zmanjšanje tveganja za vnos bolezni. Še zlasti morajo biti o primernih ravnanjih seznanjeni lovski turisti, ki lovijo v državah, kjer je APK že prisotna, pa tudi ostalih državah, saj se virus APK prenaša tudi s kontaminirano opremo, obleko ter mesnimi izdelki.

V skladu z 12. členom ZNUAPK in Sklepom o določitvi visoke stopnje ogroženosti zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih (Uradni list RS, št. 10/21) je pri intenzivnem odstrelu divjih prašičev dovoljena uporaba umetnih virov svetlobe, strelnih namerilnikov z napravo za elektronsko ojačevanje svetlobe oziroma z infrardečo napravo ali namerilnikov s termičnim (IR) senzorjem.

Vse relevantne informacije v zvezi z APK so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si teme/afriška-prasicja-kuga-pri-divjih-prasicih>.

Če se kjerkoli v LUO pojavijo (po fenotipu) očitni križanci z domačim prašičem (vpliv hibridizacije), se lahko odstreljuje vse spolne in starostne kategorije teh križanih divjih prašičev brez omejitev, pri čemer se odstrel izven lovne dobe obravnava kot izredni odstrel in mora biti izveden po ustreznih podzakonskih postopkih.

Preglednica 4.7.2: Analiza odvzema in telesnih mas divjih prašičev

Odstrel in izgube									
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%/spol	%/skupaj
Mladiči M	119	74	150	110	190	128	771	63	33
Lanščaki	50	38	71	60	90	74	383	31	17
Merjasci 2+	14	6	17	10	18	10	75	6	3
Skupaj PRAŠIČI	183	118	238	180	298	212	1229	100	53
Mladiči Ž	105	81	132	89	157	114	678	63	29
Lanščakinje	31	27	43	44	59	50	254	23	11
Svinje 2+	24	14	31	21	35	24	149	14	6
Skupaj SVINJE	160	122	206	154	251	188	1081	100	47
SKUPAJ odstrel in izgube	343	240	444	334	549	400	2310		100

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	270	240	270	270	290	290	1630
Odstrel in izgube / načrt	127	100	164	124	189	138	142
Delež PRAŠIČEV	53	49	54	54	54	53	53
Delež mladičev ne glede na spol	65	65	64	60	63	61	63
Delež lanščakov ne glede na spol	24	27	26	31	27	31	28
Delež večletnih - 2+ ne glede na spol	11	8	11	9	10	9	10

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	4	5	8	7	1	2	27	63
Naravne izgube	0	5	2	0	9	0	16	37
Skupaj izgube	4	10	10	7	10	2	43	100
% izgub	1	4	2	2	2	1	2	
Odstrel	339	230	434	327	539	398	2267	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan		4	2		9	2	17	40
2 bolezen		1					1	2
3 krivolov							0	0
4 cesta	3	5	6	7	1		22	51
5 železnica							0	0
6 zveri							0	0
7 psi							0	0
8 kosilnica							0	0
10 drugo	1		2				3	7

Telesne mase (biološka telesna masa)						
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mladiči M	23,5	27,1	23,8	26,3	23,5	25,7
Indeks	100,0	115,0	101,3	111,8	99,7	109,1
Lanščaki	59,4	54,5	63,3	53,6	58,8	51,2
Indeks	100,0	91,8	106,5	90,3	99,0	86,2
Merjasci 2+	95,1	96,5	105,4	91,8	90,2	91,5
Indeks	100,0	101,5	110,8	96,6	94,8	96,2
Mladiči Ž	22,0	26,7	23,0	27,0	22,3	23,6
Indeks	100,0	121,4	104,5	122,7	101,5	107,0
Lanščakinje	51,7	48,6	51,9	48,9	50,4	46,2
Indeks	100,0	94,1	100,4	94,7	97,6	89,5
Svinje 2+	76,1	71,9	79,4	73,6	75,5	68,9
Indeks	100,0	94,5	104,3	96,7	99,3	90,6

4.7 Šakal (*Canis Aureus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Prostorski okvir obravnave šakala je LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Šakal je bil leta 2014 z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi divjadi in lovnihi dob (Ur. l. RS, št. 81/14) uvrščen med divjad. Leta 2019 pa je bil z Uredbo o spremembi in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 62/19) umaknjen s seznama pri nas zavarovanih živalskih vrst. V letu 2020 smo z letnimi lovsko upravljavskimi načrti prvič načrtovali odvzem te vrste.

V letih 2021 in 2022 je bilo odvzetih 6 šalakov. V lovišču Domžale so bili odstreljeni 4 šakali (3 samci in 1 samica), v lovišču Gornji Grad pa sta bila povožena 2 šakala (samec in samica). Načrt odvzema je bil 100 % realiziran. Pred tem je bil v LUO evidentiran 1 primer odstrela šakala v lovišču Gornji Grad leta 2005 (Natura Sloveniae 10, Krofel, Potočnik, 2008).

Presoja uspešnosti upravljanja

Zaradi kratkega obdobja načrtnega upravljanja populacije šakala presoja uspešnosti upravljanja ni enako smiselna kot pri ostalih vrstah, katere upravljamo daljše časovno obdobje. Obenem je potrebno izpostaviti, da ocenjujemo, da je bilo preteklo upravljanje le delno uspešno. Podatki monitoringa, ki temeljijo pretežno na odvzemu (prostorska razširjenost in trend številčnosti), kažejo, da še naprej zagotavljamo ugodno stanje populacije, kar je bil pretekli cilj. Obenem isti podatki kažejo, da še nismo uspeli ustaviti naraščanja številčnosti in prostorskega širjenja vrste v Sloveniji, kar pomeni, da drugega pomembnega upravljavskega cilja še nismo dosegli.

Ocena stanja populacije

Po ugotovitvah projekta CRP »Prostorska razporeditev, številčnost, ocena populacijskih trendov in potencialno širjenje areala vrste Zlati šakal (*Canis aureus* L.) v Sloveniji« (Potočnik in sod., 2018; dalje CRP) je na ravni Slovenije veljala ocena, da je populacija šakala v ugodnem stanju, vitalna in sposobna dolgoročnega obstoja ter prostorskega širjenja. V zadnjih letih je populacija kljub (previdnostno naravnemu) odvzemu še naprej številčno naraščala in se prostorsko širila, kar se odraža tudi v povečanem obsegu neželenih vplivov vrste v okolju – zlasti v vplivu na naraven plen (predvsem srnjad) in v škodah na rejnih/domačih živalih.

Z monitoringom šakala po metodologiji CRP (za obdobje 11/2016 do 2/2021) je bila v Kamniško-Savinjskem LUO evidentirana prisotnost šakala v jugo-vzhodnem in jugo-zahodnem delu LUO, kjer so ugotovljeni tudi primerni življenjski pogoji za šakala. Šakal je tudi danes najbolj prisoten v lovišču Domžale, kjer so bili tudi odstreljeni vsi šakali v zadnjih dveh letih. Ob povečevanju številčnosti in prostorskim širjenjem šakala v LUO lahko pričakujemo naraščanje vplivov vrste na zoocenozo (predvsem vpliv na plenske vrste) in povečano število konfliktnih situacij zaradi plenjenja domačih rejnih živali.

Prilagojeni cilji

Šakal je uvrščen na Prilogo V Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (t.i. »habitatna direktiva«), kar pomeni, da smo tudi v Sloveniji dolžni zagotavljati ohranjanje ugodnega stanja populacije šakala.

Obenem je cilj upravljanja vrste v Sloveniji zmanjšanje vplivov vrste na druge domorodne živalske vrste (plenske vrste, npr. srna) in omejevanje škod na domačih/rejnih živalih. Skladno s tem je namen upravljanja populacije šakala ustaviti nadaljnje naraščanje njene številčnosti in prostorsko širjenje.

Ukrepi in usmeritve

Upravljanje temelji na dveh temeljnih ukrepih: 1. monitoring stanja populacije, 2. odvzem osebkov.

1. Monitoring populacije

Cilj monitoringa je predvsem oceniti število stalno prisotnih – teritorialnih družin in prostorsko razširjenost na območju LUO.

Upravljalci lovišč so dolžni v spletni aplikaciji LZS »monitoring šakala« evidentirati naslednje podatke:

- lokacije in čas smrti posameznih osebkov,
- lokacije in čas oglašanja šakalov,
- lokacije in čas vseh ostalih znakov prisotnosti šakalov.

2. Odvzem osebkov

Pri načrtovanju odvzema smo izhajali iz zastavljenih ciljev, ocene rasti in prostorskega širjenja populacije ter učinkovitosti preteklega odvzema pri doseganju ciljev.

Skladno z navedenim **načrtovani odvzem šakala v Kamniško-Savinjskem LUO v obdobju 2023-2024 znaša 8 osebkov.**

Odvzem je načrtovan na ravni celotnega LUO.

Dopustna odstopanja. Načrtovanega odvzema ni potrebno dosegati. Dopustno preseganje načrtovanega odvzema znaša 50 %, kar pomeni odvzem največ 12 živali. Preseganje načrtovanega odvzema zaradi evidentiranih izgub, ki nastanejo po izpolnitvi načrtovanega odvzema znotraj meja dopustnih odstopanj, ne šteje kot kršitev določil načrta.

V Lisjaku se beleži spol odvzetih živali, v opombe naj se zabeleži ocenjena starost oz. starostna kategorija (mladič oz. do enega leta stara žival ali odrasel osebek).

Za vsakega odvzetega šakala, je potrebno Komisiji za oceno odstrela in izgub v LUO predložiti fotografijo z datumom ali zapisnik veterinarsko higienske službe o odvozu kadavra.

Upravljalci lovišč morajo o vsakem odvzemu šakala takoj obvestiti OZUL Kamniško-Savinjskega LUO. OZUL Kamniško-Savinjskega LUO s pravočasnim obveščanjem upravljalcev lovišč skrbi za njihovo sprotno informiranost o realiziranem in še razpoložljivem odvzemu (odstrelu) na ravni LUO.

V času veljavnosti tega dvoletnega načrta je izplačevanje odškodnin za škodo, ki jo povzroči šakal v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št: 65/2020 in 97/20 – popr.) še vedno v pristojnosti države (MKGP), in sicer v prehodnem obdobju petih let od 1. 5. 2020. Škodo bo ocenjeval ZGS.

Preglednica 4.8: Analiza odvzema šakala

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	0	0	0	1	1	3	5
Samice	0	0	0	1	2	0	3
Skupaj odstrel in izgube	0	0	0	2	3	3	5
Načrt - skupaj	0	0	0	2	3	3	8
Odstrel in izgube / načrt	0	0	0	100,0	100,0	100,0	62,5

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube					1	1	2	4
Naravne izgube							0	0
Skupaj izgube	0	0	0	0	1	1	2	4
% izgub	0	0	0	0	33	33	40	
Odstrel	0	0	0	2	2	2	3	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan							0	0
2 bolezen							0	0
3 krivolov							0	0
4 cesta					1	1	2	4
5 železnica							0	0
6 zveri							0	0
7 psi							0	0
8 kosilnica							0	0
9 garje							0	0

4.8 Lisica (*Vulpes vulpes*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Lisice živijo na celotni površini LUO, zato jih obravnavamo enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V letu 2022 je bilo odvzetih 525 živali, kar predstavlja 88 % načrta. Realizacija se je v primerjavi s prejšnjim letom znižala za 35 %, ko je bilo odvzetih 808 živali (134,7 % načrta). Načrt je bil obe leti enak (600 živali). Evidentiranih izgub je bilo v letih 2021 in 2022 123 živali ali 9,2 %. Največji delež izgub je zaradi povoza na cesti (84 živali) in predstavlja 68 % vseh izgub.

V šestletnem obdobju je bil povprečen odvzem 675 živali. Odvzem ni bil v celoti realiziran v letih 2018, 2020 in 2022, vendar je bil odvzem v ostalih letih presežen za več kot 30 %. Evidentirane izgube so bile najvišje v letu 2020 (13 %). V letu 2021 so padle na 9 % in so v nadaljevanju ostale na tej ravni.

Presoja uspešnosti upravljanja

S povečanim odvzemom v letih porasta populacije in dobrim doseganjem načrta odvzema je dosežen cilj upravljanja. Pokazatelja tega so relativno nizke izgube zaradi bolezni in konstanten delež izgub v prometu.

Ocena stanja populacije

Populacija lisic je stabilna in zdrava. Številčnost naravno niha, glede na prehranske pogoje v okolju. V letu 2022 je bila številčnost populacije lisic povprečna. Slabši prehranski pogoji v letu 2021 so imeli za posledico manj glodavcev, kar je verjetno vodilo do zmanjšanja rodnosti lisic. V letu 2023 je za razliko od predhodnega leta pričakovati povečanje številčnosti populacije lisic, saj so se v letu 2022 zaradi polnega obroda gozdnega drevja prehranski pogoji izboljšali, kar bo verjetno privedlo do povečanja populacije glodavcev.

Prilagojeni cilji

Omejevati je treba izbruhe bolezni, ki jim je lisica zelo podvržena. Lisice imajo pomemben vpliv na stanje male poljske divjadi, gozdnih kur in poljskih kur ter tudi na mladiče srnjadi, zato je treba uravnavati številčnost z dovolj visokim odvzemom.

Ukrepi in usmeritve

Načrtovan odvzem v letih 2023 in 2024 je 1.200 lisic.

Pri lisici, je dopustno odstopanje po višini navzdol do – 30 %, odstopanje navzgor je v višini do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema.

Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 kosov lisic, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija - 3 kose. Preseganje načrtovanega odvzema prek meja dopustnih odstopanj, ki je nastalo kot posledica evidentiranih izgub po izpolnitvi načrta odvzema, ne šteje kot kršitev načrta.

Priporoča se, da se lov lisice intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in v habitatih gozdnih ter poljskih kur. Odvzem lisic naj bo večji tudi v okolici mest in naselij ter v življenjskih prostorih redkih in ogroženih živalskih vrst. Lovišča po lastni presoji lahko odstrel materialno spodbujajo. Vse osebe, ki kažejo vidne znake bolezni, se lahko odstreli, o odstrelu pa je treba obvestiti lovskega inšpektorja in uradnega veterinarja. Zaradi možnosti pojava stekline, je potrebna velika previdnost pri ravnanju z odstreljenimi osebki. Pri lovu na lisico na sploh ter še posebej v času polaganja vab za peroralno vakcinacijo je potrebno upoštevati navodila in izdelan letni program Veterinarske uprave RS. Upravljalci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce, oziroma poslati določene vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih lisic v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Preglednica 4.9: Analiza odvzema lisic

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	334	287	414	291	362	252	1940
Samice	385	268	417	320	446	273	2109
Skupaj odstrel in izgube	719	555	831	611	808	525	4049
Načrt - skupaj	525	585	630	630	600	600	3.570
Odstrel in izgube / načrt	137	95	132	97	135	88	113

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	71	46	70	51	16	39	293	67
Naravne izgube	11	16	19	29	53	15	143	33
Skupaj izgube	82	62	89	80	69	54	436	100
% izgub	11	11	11	13	9	10	11	
Odstrel	637	493	742	531	739	471	3613	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	9	9	13	26	12	11	80	18
2 bolezen	1	7	6	3	4	4	25	6
3 krivolov							0	0
4 cesta	67	42	69	49	49	35	311	71
5 železnica				1	1	1	3	1
6 zveri	1						1	0
7 psi							0	0
8 kosilnica		1			3		4	1
9 garje							0	0
10 drugo	4	3	1	1		3	12	3

4.9 Jazbec (Meles meles)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Jazbec naseljuje celotno območje LUO z izjemo višjih predelov. Jazbeca obravnavamo enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V letu 2022 je bilo odvzem jazbeca 94 živali (94 % načrta), kar je za 49 živali manj kot v predhodnem letu, ko je bilo odvzetih 143 živali (143 % načrta). Evidentiranih izgub v letih 2021 in 2022 je bilo 68 živali, kar predstavlja 29 % odvzema. Največ izgub je bilo zaradi povoza na cesti (66 živali). Dve živali sta poginili zaradi neznanih razlogov.

Najvišji odvzem v zadnjih šestih letih je bil zabeležen leta 2021 (143 živali). Evidentirane izgube so bile celotno obdobje zelo visoke in v povprečju predstavljajo 34 % odvzema. Nekoliko nižje so bile izgube v zadnjem letu, ko so predstavljale 23 % odvzema. Glavni vzrok izgub so povozi (95 %), ostalo so naravne izgube.

Presoja uspešnosti upravljanja

Populacija jazbeca je po indikatorjih številčno stabilna, zdrava in ne presega nosilne zmogljivosti prostora, zato je upravljanje s to vrsto ustrezno. Samo v letih, ko se izrazito poveča številčnost jazbeca se tudi pojavijo škode na kmetijskih površinah (primer v letu 2021).

Ocena stanja populacije

Populacija jazbeca je stabilna.

Prilagojeni cilji

Gostoto jazbecov naj se ohranja. Lokalno, kjer nastajajo škode, jo je treba po potrebi zmanjšati.

Ukrepi in usmeritve

Načrtovan odvzem jazbeca v letih 2023 in 2024 je 200 živali.

Dopustno odstopanje po višini navzdol je do – 50 %, odstopanje navzgor je v višini do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 kosov, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija - 5 kosov. Preseganje načrtovanega odvzema prek meja dopustnih odstopanj, ki je nastalo kot posledica evidentiranih izgub po izpolnitvi načrta odvzema, ne šteje kot kršitev načrta.

Odstrel jazbeca je prednostna naloga na območjih, kjer se pojavljajo poškodbe na kmetijskih kulturah. Lov jazbeca naj se intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in habitatih gozdnih ter poljskih kur.

Preglednica 4.10: Analiza odvzema jazbecev

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Samci	71	43	71	46	90	53	374
Samice	46	42	50	36	53	41	268
Skupaj odstrel in izgube	117	85	121	82	143	94	642
Načrt - skupaj	86	92	100	100	100	100	578
Odstrel in izgube / načrt	136,0	92,4	121,0	82,0	143,0	94,0	111,1

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	38	31	43	31	44	22	209	95
Naravne izgube	2	3	2	2	1	1	11	5
Skupaj izgube	40	34	45	33	45	23	220	100
% izgub	34	40	37	40	31	24	34	
Odstrel	77	51	76	49	98	71	422	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	2	3	1	1	1	1	9	4
2 bolezen			1	1			2	1
3 krivolov							0	0
4 cesta	37	31	43	31	44	22	208	95
5 železnica							0	0
6 zveri							0	0
7 psi							0	0
8 kosilnica							0	0
9 garje	1						1	0

4.10 Kuna belica (*Martes foina*) in kuna zlatica (*Martes martes*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Kuna zlatica je prisotna v gozdnatih predelih območja. Kuna belica, ki je veliko bolj prilagodljiva in pogosto živi v bližini človeka, je prisotna v celotnem LUO. Obe kuni obravnavamo enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V letih 2021 in 2022 je bilo odvzetih 144 kun belic in 5 kun zlatih, kar predstavlja 87,6 % načrtovanega skupnega odvzema.

Odvzem se je v šestletnem obdobju rahlo zmanjšal. V začetku obdobja leta 2017 je bila realizacija presežena za 9 %, dosežena je bila le še v letu 2019. Najnižja je bila v zadnjih dveh letih. Najpogostejši vzrok izgub pri kunah je povoz na cestah (87 %), v zadnjih dveh letih pa je predstavljal povoz kar 94 % vseh izgub.

Realizacija odvzema kune belice skozi celotno šestletno obdobje pada. Vrh je bil v letu 2017 (89 živali) in se do konca obdobja spusti na 71 živali.

Število odvzetih kun zlatih je skozi celotno obdobje nizko in znaša v povprečju 3,5 živali na leto. V letu 2019 je bil odvzem nadpovprečen (8 živali).

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje za kuno zlatico, je upravljanje s to vrsto ustrezno. Zaradi majhnega lovnega interesa na kune, je predvsem v bližini naselij gostota kun belic previsoka, zaradi česar prihaja do škod na ostrejših in avtomobilih.

Ocena stanja populacije

Pomemben indikator številčnosti pri kunah so povozi v prometu, ki so precej konstantni v zadnjem obdobju. Populacija kune belice je ocenjena na številčno, zlasti v urbanem okolju. Populacija kune zlatice je nizka.

Prilagojeni cilj

Cilj upravljanja s kuno belico je zmanjševanje sedanje številčnosti in preprečevanje škod. Cilj gospodarjenja s kuno zlatico je vzdrževanje številčnosti.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2023 in 2024 je načrt odvzema za kuno belico 160 živali. Načrt odvzema za kuno zlatico je 10 živali.

Dopustno odstopanje po višini navzdol je do – 50 %, odstopanje navzgor je v višini do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 kosov obeh vrst, se kot dopustno odstopanje navzdol od načrta šteje realizacija - 5 kosov.

Ne glede na razdelilnik po loviščih se lov na kuno zlatico lahko izvaja v vseh loviščih. Načrta po loviščih ni potrebno realizirati, dopustno odstopanje za lovišče je +1 žival in se sme realizirati tudi v loviščih, ki v letnem načrtu nimajo načrtovanega odvzema te vrste divjadi.

Pri obeh vrstah kun je predvideno enakomerno poseganje v oba spola. Lov obeh vrst kun naj se intenzivira v loviščih z malo poljsko divjadjo in habitatih gozdnih ter poljskih kur.

Preglednica 4.11: Analiza odvzema kun

Odstrel in izgube							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Kuna zlatica	4	2	8	2	2	3	21
Kuna belica	89	86	81	75	73	71	475
Skupaj odstrel in izgube	93	88	89	77	75	74	496
Načrt - skupaj	85	96	90	90	85	85	531
Odstrel in izgube / načrt	109	92	99	86	88	87	93

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
Nenaravne izgube	39	30	45	36	27	26	203	94
Naravne izgube	1	3	3	3	1	1	12	6
Skupaj izgube	40	33	48	39	28	27	215	100
% izgub	43	38	54	51	37	36	43	
Odstrel	53	55	41	38	47	47	281	

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan	1	3	2	3		1	10	5
2 bolezen			1		1		2	1
3 krivolov							0	0
4 cesta	34	25	41	34	26	26	186	87
5 železnica		1					1	0
6 zveri							0	0
7 psi	1						1	0
8 kosilnica					1		1	0
9 garje							0	0
10 drugo	2	4	4	2			12	6

4.11 Navadni polh (Glis glis)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Polh živi v bukovih gozdovih v celem LUO. Polha obravnavamo enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Lov na polhe se zaenkrat izvaja samo v lovišču Dreta Nazarje. Tradicionalna polharija se izvaja predvsem v letih polnega obroda gozdnega drevja. V zadnjih dveh letih je bil celoten odzvem izveden v letu 2022 in sicer 213 polhov. V zadnjih šestih letih se je odzvem izvajal na vsake dve leti, tako je bilo v letu 2020 odvzetih 127 polhov, v letu 2018 172 polhov in v letu 2016 81 polhov. Interesa za lov polhov v drugih loviščih ni, saj nimajo take tradicije, kot v lovišču Dreta Nazarje.

V letu 2017 sta bili evidentirani dve izgubi v lovišču Vransko.

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na odziven porast številčnosti polha ob vsakem polnem obrodu bukve bi lahko sklepali, da je populacija vitalna, upravljanje s to vrsto pa ustrezno.

Ocena stanja populacije

Podatkov o gibanju številčnosti populacije polhov nimamo. Glede na semenske obrode gozdnega drevja (bukve) lahko sklepamo, da je bila v letih 2016, 2018, 2020 in 2022 številčnost polhov velika.

Prilagojeni cilj

Cilj je ohranitev vitalne populacije polha.

Ukrepi in usmeritve

Lov na polha je dovoljen s pastmi in s pridobljeno dovolilnico krajevno pristojnega upravljavca lovišča tudi nelovcem. Števila polhov za lov v naprej ni mogoče napovedati in načrtovati, saj je to odvisno od letnega obroda gozdnega drevja in grmovja, zato ne načrtujemo odvzema polhov. Obvezno je, da upravljavci lovišč vodijo predpisane evidence o polhih, ki so bili ulovljeni in za katere je bila izdana dovolilnica. Polhe se lovi od 1. oktobra do 30. novembra. Lovske družine morajo po potrebi izdajati polharske dovolilnice in evidentirati ulov polhov v skladu s Pravilnikom o polharski dovolilnici.

4.12 Pižmovka (*Ondatra zibethia*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Populacija pižmovke je majhna, nekoliko večje gostote dosega ob stoječih vodah in ribnikih. Pižmovko obravnavamo enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V šestletnem obdobju je bil evidentiran le 1 odvzem živali in sicer v letu 2019 v lovišču Domžale. Izgube niso bile evidentirane.

Presoja uspešnosti upravljanja

V zadnjih šestih letih je bila odvzeta komaj ena pižmovka, kar nakazuje na nizko številčnost in uspešno doseganje cilja upravljanja.

Ocena stanja populacije

Populacija pižmovk je malo številčna.

Prilagojeni cilj

Izločitev vrste iz narave.

Ukrepi in usmeritve

Zaradi redkosti vrste ne načrtujemo odvzema pižmovk. Dovoljen je neomejen redukcijski lov na to vrsto. Pižmovka nima določenega lovopusta in je lovna celo leto.

4.13 Poljski zajec (*Lepus europaeus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Naseljuje celotno območje z izjemo visokogorja, kjer živi planinski zajec. Poljskega zajca obravnavamo enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

Realizacija odvzema se je v zadnjih dveh letih nekoliko povečala. V letu 2022 je bilo odvzetih 29 živali (64% načrta), v letu 2021 pa 23 živali (51% načrta), medtem ko je bilo leta 2017 realiziranega le 38 % načrta, kar je najmanj v zadnjem šestletnem obdobju.

Od skupnega odvzema 52 živali v zadnjih dveh letih je bilo evidentiranih kar 42 izgub, kar predstavlja 80,8 % odvzema, od tega je največ zaradi povozov na cesti (95,2 % izgub).

V zadnjih šestih letih je bil 38 % realiziran odzem, skupaj je bilo odvzetih 137 zajcev, kar predstavlja dobrih 22 živali letno. Število izgub skozi obdobje malo niha in predstavlja 83 % odvzema. Prevladujejo izgube zaradi povoza na cesti (91 %).

Presoja uspešnosti upravljanja

Konstantno število izgub v prometu, kaže na stalno številčnost populacije, kljub majhnemu odstrelu. Nizko število naravnih izgub pa kaže na dobro zdravstveno stanje. Upravljanja s poljskimi zajci je ustrezno.

Ocena stanja populacije

Poljski zajec je prisoten v vseh loviščih. V gozdnih predelih je populacija redkejša, bolj številčna je v ravninskih delih z velikim deležem kmetijskih zemljišč. Ogroža ga način kmetovanja (intenzivna obdelava kmetijskih površin in uporaba fitofarmaceutskih sredstev).

Prilagojeni cilji

Številčnost poljskih zajcev želimo povečati. Cilj je številčnost poljskega zajca, ki bo omogočala ohranitev in razvoj populacije ter v območjih s stabilno številčnostjo omogočala zmeren lov. Cilj je znižati izgube zajcev zaradi povozov.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema za leto 2023 in 2024 je 80 živali. Načrt odvzema ja za 10 živali nižji, kot je bil v predhodnem 2-letnem obdobju.

Načrtovane višine odvzema pri poljskem zajcu ni treba dosegati, navzgor pa je realizacija omejena do največ 30 % preseganja načrta. Dosledno se vodi evidenca vseh ugotovljenih izgub.

Odvzem se razdeli enakomerno po loviščih (1-2 osebka na večino lovišč, med 3 in 5 osebki na tista lovišča z večjim deležem kmetijskih zemljišč). Poljskega zajca se praviloma lovi le na skupnih lovih. Na isti površini lovišča se lov praviloma vrši samo enkrat letno ali pa se v smislu kolobarjenja lov lahko izvaja na isti površini tudi večkrat, vendar največ do 1/3 lovne površine lovišča, kjer se izvaja lov na poljskega zajca, na preostanku površine pa se lov konkretno leto ne izvaja. Površine namenjene izvajanju lova in t.i. »mirnih con« brez lova se letno menjajo. Upravljavec lovišča takšne površine opredeli v letnem načrtu lovišča. Lov zajcev v bližini intenzivnih nasadov ima prednost pred lovom v ostalem delu lovišča. Na teh površinah se lov lahko ponavlja. Dodajanje poljskega zajca v prosto naravo ni dovoljeno.

Preglednica 4.15: Analiza odvzema poljskih zajcev.

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	26	20	22	17	23	29	137
Načrt - skupaj	45	45	45	45	45	45	270
Odstrel in izgube / načrt	58	44	49	38	51	64	51

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	21	15	18	14	21	20	109	96
Naravne izgube	1	0	1	2	0	1	5	4
Skupaj izgube	22	15	19	16	21	21	114	100
% izgub	85	75	86	94	91	72	83	
Odstrel	4	5	3	1	2	8	23	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
1 neznan	1		1	2		1	5	4
2 bolezen							0	0
3 krivolov							0	0
4 cesta	21	14	16	13	21	19	104	91
5 železnica							0	0
6 zveri in ujede							0	0
7 psi							0	0
8 kosilnica		1	2			1	4	4
9 garje							0	0
10 drugo				1			1	1

4.14 Fazan (*Phasianus colchicus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Fazan je redko prisoten v ravninskih delih lovišč. Obravnavamo ga enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V letih 2021 in 2022 ni bil odvzet nobeden fazan. Izgub ni bilo evidentiranih.

Nazadnje je bil evidentiran odvzem fazana leta 2015, ko so bili v lovišču Lukovica odvzeti 3 fazani. Od leta 2018 se odvzem fazana ni več načrtoval.

Presoja uspešnosti upravljanja

Vzroki za upad številčnosti niso raziskani, po vsej verjetnosti je vzrok v spremembah okolja. Zmanjšuje in slabša se njegov življenjski prostor. Ogroža ga izginjanje omejnikov, skupin drevja in grmovja ter remiz v kmetijski krajini, način kmetovanja (intenzivna obdelava kmetijskih površin in uporaba fitofarmaceutskih sredstev) in naravni plenilci, ki so večinoma zavarovani (npr. vse ujede). Vnašanje ptic iz umetne vzreje ne izboljšuje stanja, zato ni več interesa za vzrejo v fazanarijah. Vsi ti možni razlogi otežujejo doseg cilja o ohranitvi fazana in lahko zaključimo, da cilj ni bil dosežen.

Ocena stanja populacije

Naravna populacija fazana je majhna. Trend razvoja je v večini lovišč upadanje številčnosti.

Prilagojeni cilj

Kljub alohtonemu izvoru vrste in nizki številčnosti želimo ohraniti prisotnost fazana v zanj primernih predelih.

Ukrepi in usmeritve

V letih 2021 in 2022 ne načrtujemo odvzema fazanov.

Lovišča s prisotnostjo fazana naj opravijo vzdrževanje remiz in poskrbijo za ohranitev skupin drevja in grmovja na kmetijskih površinah ter intenzivirati lov tistih plenilskih vrst, katere je dovoljeno loviti.

4.15 Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Mlakarico obravnavamo enotno za celotno LUO. Prisotna je v večini lovišč.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V letih 2021 in 2022 je bilo odvzetih 86 ptic (47,8 % načrta). V letu 2022 je bilo odvzetih 50 ptic, leto prej pa 36 ptic. V zadnjem letu je bil odvzem nekoliko višji od šestletnega povprečja. V letu 2021 ni bilo evidentiranih izgub, v letu 2022 pa ena izguba, zaradi povoza na cesti

Znotraj šestletnega obdobja v nobenem letu ni bil načrt dosežen. Najvišji odvzem v šestletnem obdobju je bil leta 2018, ko je bilo odvzetih 66 ptic (73 % načrta), sicer pa je povprečna šestletna realizacija načrta le 48 %. Izgube skozi celotno obdobje predstavljajo zanemarljiv delež odvzema (2 %).

Presoja uspešnosti upravljanja

Glede na zastavljene cilje, je upravljanje s to vrsto ustrezno.

Ocena stanja populacije

Populacija mlakarice je v dobrem stanju, številčnost je stabilna. Evidentiranih je bilo zanemarljivo število naravnih izgub.

Prilagojeni cilj

Gostoto rac mlakaric je treba v LUO ohraniti.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema mlakaric za leti 2023 in 2024 je 160 ptic. Načrt odvzema je za 20 ptic nižji od načrta za predhodni 2 leti.

Načrtovane višine odvzema pri mlakarici ni treba dosegati, navzgor pa je realizacija omejena do največ 30 % preseganja načrta. Lov se poleg organiziranih skupnih lovov lahko izvaja tudi individualno. V zgornjem toku rek in potokov, kjer je številčnost mlakaric nizka, ne izvajamo odstrela. V loviščih, kjer so večja jezera in reke, se razporedi večji delež odvzema mlakaric. Zaradi velike številčnosti mlakaric dodajanje ni potrebno in je prepovedano. Priporočamo, da se lov na mlakarico na vsem območju zaradi varstva rac in ostalih vodnih ptic pred vznemirjanjem omeji na 2 dneva v tednu, katera skupaj dorečejo upravljavci lovišč združeni v OZUL. Lov na mlakarico na posebnih varstvenih območjih mora biti skladen z naravovarstvenimi usmeritvami, ki veljajo za to območje. V lovišču je priporočljivo tudi izločiti del vodnih površin kot površine, kjer se lov ne izvaja (mirne cone).

Potrebno je sodelovanje z državnimi organi pri spremljanju stanja v zvezi z aviarno influenco (ptičjo gripo). Upravljavci lovišč so dolžni izvajati ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva divjadi in v ta namen odvzeti vzorce, oziroma poslati določene vzorce uplenjenih, poginulih ali povoženih rac v preiskavo, v skladu s programom Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR).

Preglednica 4.18: Analiza odvzema race mlakarice

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	50	66	37	26	36	50	265
Načrt - skupaj	100	91	90	90	90	90	551
Odstrel in izgube / načrt	50	73	41	29	40	56	48

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	0	2	1	0	0	1	4	80
Naravne izgube	0	1	0	0	0	0	1	20
Skupaj izgube	0	3	1	0	0	1	5	100
% izgub	0	5	3	0	0	2	2	
Odstrel	50	63	36	26	36	49	260	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
1 neznan		1					1	20
2 bolezen							0	0
3 krivolov							0	0
4 cesta		2	1			1	4	80
5 železnica							0	0
6 zveri in ujede							0	0
7 psi							0	0
8 kosilnica							0	0
9 garje							0	0

4.16 Sraka (*Pica pica*), šoja (*Garrulus glandarius*) in siva vrana (*Corvus cornix*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Sraka živi v nižjih ravninskih predelih lovišč. Šoja in vrana živita na celotnem LUO z izjemo najvišjih predelov. Šoja je ptica gozda in gozdnega roba, vrana pa je vezana na odprte površine kmetijskih zemljišč. Gospodarjenje s srako, šojjo in sivo vrano je enotno za celotno LUO.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V letih 2021 in 2022 je bil načrt odvzema srak v višini 70 ptic realiziran z 79 % (55 ptic). Načrt odvzema šoj v višini 150 ptic je bil realiziran 85 % (127 ptic). Načrt odvzema sivih vran v višini 800 ptic je bil realiziran v celoti. V letu 2022 so bile evidentirane 4 izgube sive vrane zaradi drugih nenaravnih vzrokov.

Odvzem srak in šoj je skozi šestletno obdobje na približno enaki ravni z rahlim odstopanjem v posamičnem letu. Odvzem srak se giblje med 23 in 35 ptic (povprečje 28), odvzem šoj pa med 51 in 76 ptic (povprečje 64). Pri sivi vrani je najvišji odvzem v šestletnem obdobju zabeležen leta 2017 (437 ptic), ki je z leti rahlo padal do leta 2020, ko je bil odvzem najnižji (373 ptic). V zadnjih dveh letih se je odvzem nekoliko povečal. Delež izgub je pri vseh treh vrstah zanemarljiv in ne dosega 1 % odvzema.

Presoja uspešnosti upravljanja

Zanemarljiv delež prijavljenih škod in nižanje števila odvzema sive vrane sta pokazatelja uspešnega upravljanja s srako, šojjo in sivo vrano.

Ocena stanja populacije

Populacija sive vrane je stabilna. Glede na majhne evidentirane škode v kmetijstvu, ocenjujemo, da se je naraščanje številčnosti sivih vran ustavilo. Stanje srake in šoje je stabilno, na nihanje številčnosti vpliva nosilna zmogljivost okolja in prisotnost plenskih vrst.

Prilagojeni cilji

Ohranjanje številčnosti obravnavanih vrst ptic. Odvrčanje od kmetijskih površin, kjer se pojavljajo škode.

Ukrepi in usmeritve

Načrt odvzema srake v letih 2023 in 2024 je 70 ptic, načrt odvzema šoje za leti 2021 in 2022 je 150 ptic. Izvaja naj se predvsem z namenom preprečevanja škod. Za srako in šojjo načrtovane višine odvzema ni treba dosegati, odstopanje navzgor pa je omejeno na + 30 %.

Načrt odvzema sive vrane v letih 2023 in 2024 je 800 ptic.

Za sivo vrano je dopustno odstopanje po višini navzdol do – 30 %, odstopanje navzgor je v višini do + 100 % načrtovanega številčnega odvzema. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 kosov sive vrane, se kot dopustno odstopanje od načrta šteje realizacija - 3 kose, navzgor pa je presežanje realizacije možno do 100 % načrtovanega števila. Odstrel se izvaja predvsem kot preprečevanje škod na kmetijskih pridelkih. Loviščem priporočamo, da v primerih večjih in ponavljajočih se škod od vran uvedejo stimulacije za odstrel. Pri upravljanju s sivo vrano se tudi smiselno upoštevajo določila »Akcijskega načrta za reševanje problemov, povezanih s sivo vrano v Sloveniji«. Eden izmed priporočljivih in dovoljenih ukrepov za zmanjšanje možnosti nastanka škod od sivih vran je t.i. odvrčalni odstrel. Zmanjšanje škod se sicer doseže z aktivnim lovom enega ali nekaj osebkov vran, bistveno pa k temu doprinese tudi stalna fizična prisotnost upravljavcev lovišč na področjih z večjimi škodami. Ciljno zasnovan odvrčalni odstrel lahko zelo učinkovito odvrča sivo vrano s škodnih področij. Izvaja naj se na ciljno usmerjen način:

- izvajalec odvrčalnega odstrela naj se nahaja na škodni površini oziroma v njeni neposredni bližini,
- izvajalec naj strelja z mesta, ki je dobro vidno (sive vrane bodo na ta način hitro razvile znanje, da se je določenih površin treba izogibati).

Večji problemi s sivo vrano nastopajo v loviščih z velikim deležem kmetijskih zemljišč (Domžale in Lukovica). V primeru potrebe OZUL vloži enotno vlogo v imenu upravljavcev lovišč na MKGP za izredni odstrel izven lovne dobe.

Preglednica 4.19: Analiza odvzema srak, šoj, sivih vran

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Sraka	23	35	25	31	28	27	169
Šoja	75	63	65	54	51	76	384
Siva vrana	437	420	420	373	408	392	2450
Skupaj odstrel in izgube	535	518	510	458	487	495	3003

Odstrel in izgube v primerjavi z načrtom							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Načrt - skupaj	510	541	540	540	510	510	3151
Odstrel in izgube / načrt	105	96	94	85	95	97	95

Izgube in odvzem							
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj
Nenaravne izgube	0	1	0	3	0	4	8
Naravne izgube	1	1	1	0	0	0	3
Skupaj izgube	1	2	1	3	0	4	11
% izgub	0	0	0	1	0	1	0
Odstrel	534	516	509	455	487	491	2992

Vzroki izgub								
Vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Skupaj	%
1 neznan		1	1				2	18
2 bolezen							0	0
3 krivolov							0	0
4 cesta		1					1	9
5 železnica							0	0
6 zveri in ujede	1						1	9
7 psi							0	0
8 kosilnica							0	0
9 garje							0	0
10 drugo				3		4	7	64

4.17 Nutrija (*Myocastor coypus*)

Prostorski okvir obravnave – ekološke enote

Nutrija je najbolj razširjena v območju osrednje Slovenije, kamor sodi tudi lovišče Domžale. Pojavlja pa se lahko tudi v drugih loviščih.

Analiza preteklega upravljanja za zadnjih šest let s poudarkom na zadnjih dveh letih

V zadnjih dveh letih so bile odvzete 3 nutrije, vse v lovišču Domžale. V letu 2020 je bil zabeležen prvi primer odvzema v lovišču Braslovče, kjer je bila odstreljena ena žival. Skupno je bilo v šestletnem obdobju odvzetih 9 živali. V letu 2020 je bila evidentirana tudi ena izguba s povozom v lovišču Domžale, to je bila edina evidentirana izguba v šestletnem obdobju.

Presoja uspešnosti upravljanja

Populacija je v osrednji Sloveniji stabilna in vitalna. Opaznega širjenja v ostala lovišča LUO ni zaznati.

Ocena stanja populacije

Populacija je redka.

Prilagojeni cilji

Cilj je trajna izločitev invazivne in alohtone vrste iz okolja.

Ukrepi in usmeritve

Dovoljen je neomejen redukcijski lov na to vrsto. Nutrija nima določenega lovopusta in je lovna celo leto.

Preglednica 4.20: Analiza odvzema nutrij

Odstrel in izgube							
Starostna in spolna kategorija/leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj
Skupaj odstrel in izgube	1	2	1	2	1	2	9
Načrt - skupaj	0	0	0	0	0	0	0
Odstrel in izgube / načrt				0		0	0

Izgube in odvzem								
Kategorija / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
Nenaravne izgube	0	0	0	1	0	0	1	100,0
Naravne izgube	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Skupaj izgube	0	0	0	1	0	0	1	100,0
% izgub	0	0	0	50	0	0	11	
Odstrel	1	2	1	1	1	2	8	

Vzroki izgub								
vzrok / leto	2017	2018	2019	2020	2021	2022	skupaj	%
1 neznan							0	0,0
2 bolezen							0	0,0
3 krivolov							0	0,0
4 cesta				1			1	100,0
5 železnica							0	0,0
6 zveri in ujede							0	0,0
7 psi							0	0,0
8 kosilnica							0	0,0
9 garje							0	0,0

5 NAČRT DODAJANJA DIVJADI

V letih 2021 in 2022 ni bilo dodajanja male poljske ali drugih vrst divjadi.

Tudi v letih 2023 in 2024 ne načrtujemo nobenega dodajanja male poljske ali drugih vrst divjadi.

Ostala morebitna vlaganja divjadi, ki niso načrtovana s tem načrtom, so prepovedana.

6 EVIDENCE

Izdelava načrta je potekala v skladu s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) in usmeritev iz območnih načrtov. Podatki o odvzemu so bili zbrani v skladu s Pravilnikom o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter Uredbo o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju. Obseg opravljenih del za leta od 2017 do 2022 in načrt za leti 2023 in 2024 ter drugi podatki so bili pridobljeni iz letnih načrtov lovišč. Podatki o odvzemu v letih 2021 in 2022 so bili v elektronski obliki posredovani preko spletne aplikacije Lisjak. Podatki so bili oddani pravočasno do 10. 2. 2023.

Izhodišča za izdelavo DN za leti 2023 in 2024:

Pridobivanje podatkov za DN za leti 2023 in 2024 bo podobno kot v preteklih letih. Njihovo zbiranje bo predvidoma v skladu z zgoraj omenjenima pravilnikoma ter morebitnimi spremembami in dopolnili.

Pregled odstrela in izgub divjadi v loviščih od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 mora biti opravljen najkasneje do 31. 1. 2024. Enako veljajo roki tudi za odvzeto divjad v letu 2024. Komisija za pregled odstrela in izgub divjadi mora biti ena za celotno LUO. Član komisije je tudi predstavnik ZGS, ki ob končanem pregledu v posameznem lovišču na zahtevo dobi kopijo izvoda seznama odvzema in izgub divjadi in kategorizacijskega zapisnika. Komisiji se ob pregledu predloži za vsak odstreljen ali izgubljen osebek:

- za **srnjad** in **damjaka**: trofeja in levi del spodnje čeljusti za enoletne in starejše samce ter levi del spodnje čeljusti za mladiče obeh spolov in samice;
- za **jelenjad**: trofeja in levi del spodnje čeljusti za enoletne samce ter levi del spodnje čeljusti za mladiče obeh spolov in samice. Za jelene 2+ se zaradi zagotavljanja pogojev za dodatno kontrolo starosti jelenjadi z metodo brušenja zob dostavi komisiji celotna spodnja čeljust. Za jelene, kjer je brušenje že bilo narejeno, se dostavi samo leva spodnja čeljust;
- za **divjega prašiča**: za oba spola cele spodnje čeljustnice (zadostuje leva sp. čeljustnica skupaj z desnimi sekalci, ki je lahko odrezana za zadnjim meljakom), za odraslega merjasca tudi trofejo (brusilci in čekani). V skladu z 17. členom ZNUAPK, ki velja že od 23.1.2021 dalje, velja za poginule divje prašiče (povoz + ostale izgube) prepoved odstranjevanja spodnjih čeljusti oziroma ločevanja drugih delov trupel najdenih poginulih divjih prašičev, ne glede na ocenjeni vzrok pogina. Za namene evidentiranja izgub upravljavec lovišča kot dokaz za izgubo komisiji lovsko upravljavskega območja predloži podatke o odvozu najdenih poginulih divjih prašičev za svoje lovišče, ki jih pridobi od VHS.
- za **gamsa**: trofeja pri obeh spolih;
- za **muflona**: trofeja in levi del spodnje čeljusti pri samcih, pri samicah in mladičih obeh spolov pa levi del spodnje čeljusti;
- za **šakala**: predložiti fotografijo z datumom ali zapisnik veterinarsko higienske službe o odvozu kadavra.

Priporočamo, da lovišča ustrezno evidentirajo čeljustnice in sicer tako, da so nedvoumno označene z zaporedno številko odvzema, ki je identična s številko, zapisano v evidenčni knjigi in v bazi Lisjak.

Evidenčna knjiga:

Samo redni vpis v evidenčno knjigo brez materialnega dokaza se ne upošteva. Kot materialni dokaz se lahko predloži zapisnik komisije za ocenjevanje odstrela in izgub posameznega upravljavca lovišča, zapisnik pristojnih javnih služb in državnih organov – Veterinarsko higienska služba, Policija, fotografija z datumom odvzema, trofejni list (lovski gost), ipd., ki jih komisija lahko upošteva kot materialni dokaz odvzema. Čeljusti je komisija po končanem pregledu dolžna trajno uničiti. Kot trajno uničenje čeljusti šteje tudi njihova izročitev raziskovalnim institucijam in sicer z namenom raziskav divjadi. Morebitno nepredložitev trofej in čeljusti v oceno je komisija dolžna prijaviti lovskemu inšpektorju.

Evidenčne knjige je potrebno voditi tako, da je vanje vpisan vsak izločen kos, poleg odstrela tudi vse izgube (naravne in nenaravne). Evidentirane izgube posameznih vrst je potrebno ločiti po vzrokih, pri »veliki« divjadi še po starostnih kategorijah, pri ostalih vrstah le s skupnim številom.

Za odstreljeni del populacije posameznih vrst velike divjadi je potrebno za vsako starostno kategorijo izračunati povprečno biološko telesno maso (z glavo, trofejo, nogami, a iztrebljeno) na dve decimalki natančno (npr. srnjad, moški mladiči, povprečna telesna masa vseh uplenjenih v lovišču v zadnjem lovskem letu - 9,67 kg, ...), pri dve in večletnih srnjakih in jelenih je potrebno izračunati tudi povprečno maso suhega rogovja vseh odvzetih v lovišču za preteklo lovsko leto. Voditi je potrebno tudi evidenco transportnih telesnih mas in geokoordinate odvzema za veliko divjad.

Letni načrti lovišč:

Do 10. 2. 2024 morajo lovišča posredovati na ZGS realizacijo letnega načrta gospodarjenja z divjadjo za leto 2023. Do 10.2.2025 morajo lovišča posredovati na ZGS realizacijo letnega načrta gospodarjenja z divjadjo za leto 2024 in preliminarne načrte za leti 2025 in 2026. Načrte je skladno z dogovorom med ZGS in LZS možno posredovati tudi po elektronski poti, s pomočjo aplikacije Lisjak.

Upravljalce lovišč opozarjamo na dosledno izpolnjevanje letnih načrtov lovišč, saj so osnova za DN. Nujno je potrebno navesti konkretne lokacije posegov in okolje v obliki katastrskih občin in parcelnih števil. Upoštevajo naj tudi pripombe, ki jih bomo pripisali k posameznim načrtom lovišč. Več pozornosti naj upravljalci lovišč posvetijo tudi zasledovanju trenda številčnosti in prostorske prisotnosti posameznih vrst divjadi, saj lahko na podlagi teh podatkov, k izboljšanju življenjskih pogojev divjadi pripomorejo tudi posamezni ukrepi oz. režim gospodarjenja z gozdovi.

S Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) je v 89. členu v okviru kvot dvoletnega načrta LUO dovoljena tudi možnost sprememb načrtovane razdelitve odvzema parkljaste divjadi po loviščih (prerazporeditev). Spremembe načrtovane razdelitve so mogoče do 10. decembra v drugem letu veljavnosti načrta.

Sestavil:

Blaž Presečnik, univ. dipl. inž. gozd.,
Višji sodelavec I

Blaž Presečnik, univ. dipl. inž. gozd.
Po pooblastilu Vodja OE Nazarje

žig



7 PRILOGE

1. Seznam krmišč za parkljasto divjad in seznam mrhovišč za malo divjad v letih 2023 in 2024
2. Preglednice načrtovanega in realiziranega odvzema po loviščih za zadnja štiri leta
3. Preglednice razdelitve dvoletnega odvzema parkljaste divjadi po loviščih
4. Zapisnik usklajevalnega sestanka z OZUL
5. Zapisnik sestanka Strokovnega sveta Območne enote Nazarje
6. Vabilo na javno predstavitev Dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za XIV. Kamniško - Savinjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024
7. Zapisnik iz javne predstavitve Dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za XIV. Kamniško - Savinjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024 z obrazložitvami (ne)upoštevanje pripomb
8. Zapisnik seje Sveta Območne enote Nazarje

Priloga 1: Seznam krmišč za parkljasto divjad in seznam mrhovišč za malo divjad v letih 2023 in 2024

Zap.št	Šifra lovišča	Lovišče	Šifra k.o.	Ime k.o.	Št. parcele	Krajevno ime	Živalska vrsta	Namen
1	1410	BRASLOVČE	985	Dobrovlje	565/2	Manderga	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
2	1410	BRASLOVČE	985	Dobrovlje	252/1	Sulcer	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
3	1410	BRASLOVČE	937	Loke	754/1	Vrtače	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
4	1410	BRASLOVČE	985	Dobrovlje	479	Godvej	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
5	1410	BRASLOVČE	985	Dobrovlje	103/5	Kisovec	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
6	1410	BRASLOVČE	984	Letuš	613/3	Štrbok	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
7	1410	BRASLOVČE	985	Dobrovlje	264/1	Jame	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
8	1410	BRASLOVČE	985	Dobrovlje	28	Vauta	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
9	1410	BRASLOVČE	984	Letuš	1083	Špeger	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
10	1417	DOMŽALE	1935	Rova	906/1	Stojčevo	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
11	1417	DOMŽALE	1935	Rova	895/10	Ržiša	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
12	1418	DOMŽALE	1958	Brezovica	757/2	Krumperk Smrekce	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
13	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1189/1	Globoka vrtača	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
14	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1393/1	Ivje	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
15	1409	DRETA	936	Prihova	1162/52	Zabrloge	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
16	1409	DRETA	936	Prihova	888/2	Dolgi hrib	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
17	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1189/1	Kozji laz	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
18	1409	DRETA	936	Pusto Polje	948/1	Gričarjeva koča	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
19	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1189/1	Šentjošt	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
20	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	948/1	Mala peč	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
21	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1249/1	Pretkovica spodaj	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
22	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1393/1	Strojniki	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
23	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1393/1	Pomožna	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
24	1409	DRETA	939	Pusto Polje	948/72	Časova jama	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
25	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1189/1	Gole vrtače	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
26	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1249	Doline	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
27	1409	DRETA	940	Šmartno ob Dreti	1393/1	Strojniki Drviše	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
28	1409	DRETA	937	Loke	762/1	Zavodice	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
29	1408	GORNJI GRAD	931	Radmirje	686/1	Trbolca	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
30	1408	GORNJI GRAD	941	Bočna	1535/1	Pisana bukev	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
31	1408	GORNJI GRAD	944	Tirosek	2/1	Kašna planina	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
32	1408	GORNJI GRAD	943	Šmiklavž	192/1	Kurji vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
33	1408	GORNJI GRAD	942	Gornji Grad	849/2	Pesek	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
34	1408	GORNJI GRAD	930	Florjan	91/1	Pusto sleme	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
35	1408	GORNJI GRAD	941	Bočna	1535/1	Kanarčkovo gnezdo	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
36	1408	GORNJI GRAD	942	Gornji Grad	1535/57	Velki vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
37	1408	GORNJI GRAD	943	Šmiklavž	193/1	Pod Loko	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
38	1408	GORNJI GRAD	943	Šmiklavž	193/1	Na Piskru	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
39	1408	GORNJI GRAD	942	Gornji Grad	849/1	Kuhinjek	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
40	1408	GORNJI GRAD	943	Šmiklavž	192/1	Capin	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
41	1408	GORNJI GRAD	941	Bočna	1535/1	Ivje	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
42	1408	GORNJI GRAD	929	Lenart	1/3	Ugoška jama	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
43	1408	GORNJI GRAD	941	Bočna	1535/1	Strojniki	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
44	1408	GORNJI GRAD	942	Gornji Grad	1535/1	Bočka trata	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
45	1408	GORNJI GRAD	929	Lenart	88	Srnjak	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
46	1408	GORNJI GRAD	929	Florjan	125	Ločica	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
47	1408	GORNJI GRAD	930	Florjan	45/10	Bodnovi vrhi	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
48	1408	GORNJI GRAD	944	Tirosek	2/1	Kašna pl. Pančurjevo	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
49	1408	GORNJI GRAD	941	Bočna	1535/1	Bočki grabni	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
50	1408	GORNJI GRAD	943	Šmiklavž	275	Pozničevo	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
51	1408	GORNJI GRAD	944	Tirosek	564/2	Tomanovo	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
52	1408	GORNJI GRAD	929	Lenart	772/2	Blajevo	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi

Dvoletni načrt za XIV. Kamniško - Savinjsko lovsko upravljavskega območja za leti 2023 in 2024

53	1408	GORNJI GRAD	941	Bočna	994/1	Hom	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
54	1408	GORNJI GRAD	929	Florjan	125	Ločica	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
55	1408	GORNJI GRAD	941	Bočna	1373/2	Kropa - Boltetova riža	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
56	1408	GORNJI GRAD	930	Florjan	94/5	Srnjak - Kočnikova goša	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
57	1408	GORNJI GRAD	943	Šmiklavž	452	Zgornji dol - Hrastnik	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
58	1413	KAMNIK	1911	Kamnik	1192	Lancar	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
59	1413	KAMNIK	1896	Tučna	514	Špenjica	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
60	1413	KAMNIK	1900	Tunjice	513/1	Vrhovje	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
61	1413	KAMNIK	1908	Podgorje	1086	Drmakovc	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
62	1413	KAMNIK	1912	Palovče	498	Pri bukvi	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
63	1413	KAMNIK	1896	Tučna	589	Na Blek	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
64	1403	LJUBNO	914	Ter	599/1	Jezernikova planina	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
65	1403	LJUBNO	914	Ter	599/1	Kijev ston	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
66	1403	LJUBNO	913	Primož	1062/4	Bukojce	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
67	1403	LJUBNO	914	Ter	596/5	Visočko	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
68	1403	LJUBNO	914	Ter	1048	Mrzle vode	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
69	1403	LJUBNO	914	Ter	160/20	Riplski ravni les	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
70	1403	LJUBNO	913	Primož	628	Fročnik	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
71	1403	LJUBNO	913	Primož	987/1	Spodnji Detmar	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
72	1403	LJUBNO	924	Savina	602	Lipovt	navadni jelen	zimsko/privabljalno krmljenje
73	1403	LJUBNO	914	Ter	314/5	Rigle nad hišo	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
74	1403	LJUBNO	913	Primož	1062/5	Robnikova planina	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
75	1403	LJUBNO	913	Primož	948	Tašk	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
76	1403	LJUBNO	913	Primož	862	Košak	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
77	1403	LJUBNO	913	Primož	1068/2	Robnik	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
78	1403	LJUBNO	913	Primož	697/1	Kropušak	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
79	1403	LJUBNO	913	Primož	515	Detrnik	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
80	1403	LJUBNO	913	Primož	275/1	Kernes	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
81	1403	LJUBNO	914	Ter	710/3	Pekel	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
82	1403	LJUBNO	914	Ter	665/4	Kumršek	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
83	1403	LJUBNO	913	Primož	156/2	Hlipovc	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
84	1404	LJUBNO	914	Ter	277	Koprivnice	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
85	1402	LUČE	928	Podvolovljek	92	Kunšperk	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
86	1402	LUČE	928	Podvolovljek	95	Kunšperk	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
87	1402	LUČE	924	Savina	473/1	Mlački vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
88	1402	LUČE	925	Krnica	441/1	Erničev vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
89	1402	LUČE	928	Podvolovljek	139	Repovo	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
90	1402	LUČE	944	Tirosek	2/1	Petkovo - Kašni vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
91	1402	LUČE	925	Krnica	90/2	Ločajše	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
92	1402	LUČE	912	Konjski vrh	12	Kal nad Prepadom	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
93	1403	LUČE	928	Podvolovljek	81/1	Macesnovčki hriber	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
94	1418	LUKOVICA	1929	Koreno	279	Lisičje	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
95	1418	LUKOVICA	1933	Lukovica	140/1	Straža	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
96	1418	LUKOVICA	1934	Rafolče	813/4	Straški vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
97	1418	LUKOVICA	1950	Limbarska gora	677/2	Korpe	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
98	1418	LUKOVICA	1928	Češnjice	90/1	Gospodova hiša	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
99	1418	LUKOVICA	1932	Zlato polje	509	Razbor	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
100	1418	LUKOVICA	1932	Zlato polje	432	Stankotov kot	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
101	1418	LUKOVICA	1950	Limbarska gora	663/1	Žirovše	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
102	1419	LUKOVICA	1934	Rafolče	538	Špičji vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
103	1418	LUKOVICA	1932	Zlato polje	509	Razbor	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
104	1418	LUKOVICA	1932	Zlato polje	689	Čela	navadni jelen	zimsko/privabljalno krmljenje
105	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	1310	Pod Baronom	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
106	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	537/1	Šipek	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
107	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	1810	Požege	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
108	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	1329/52	Jagodna Frata	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi

Dvoletni načrt za XIV. Kamniško - Savinjsko lovsko upravljavskega območja za leti 2023 in 2024

109	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	1894/5	Limovska planina	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
110	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	1773/1	Pri Lužah	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
111	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1922	Zgornji Motnik	225	Srebotno	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
112	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	537/9	Pod Lipovcem	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
113	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	1596	Presedlaj pri Sedeljšaku	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
114	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1922	Zgornji Motnik	377	Za Vrhem	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
115	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1923	Motnik	456/1	Črni nil	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
116	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	415/1	Lipovec	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
117	1417	MOTNIK - ŠPITALIČ	1922	Zgornji Motnik	386	Vrhe	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
118	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	1207	Stan	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
119	1417	MOTNIK - ŠPITALIČ	1922	Špitalič	1909	Suša	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
120	1405	MOZIRJE	919	Brezje	493	Brdo Brezovsko	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
121	1405	MOZIRJE	915	Radegunda	914/9	Kurja loka	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
122	1405	MOZIRJE	916	Šmihel	638	Linše	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
123	1405	MOZIRJE	917	Lepa njiva	1553	Molovsko	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
124	1405	MOZIRJE	916	Šmihel	395/21	Naraločka	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
125	1405	MOZIRJE	937	Loke	474	Solna jama	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
126	1405	MOZIRJE	916	Šmihel	395/33	Zgornje govčko	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
127	1405	MOZIRJE	937	Loke	550/1	Žagarjev vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
128	1405	MOZIRJE	915	Radegunda	639/1	Polhovo	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
129	1405	MOZIRJE	937	Loke	517	Za peskom	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
130	1405	MOZIRJE	916	Šmihel	461	Venatnica	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
131	1405	MOZIRJE	937	Loke	477/3	Pušina	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
132	1405	MOZIRJE	917	Lepa njiva	982	Vauherska koblica	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
133	1405	MOZIRJE	916	Šmihel	395/34	Kašmanska loka	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
134	1404	REČICA OB SAVINJI	922	Poljane	883	Konjšca	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
135	1404	REČICA OB SAVINJI	922	Poljane	884/5	Plučna riža	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
136	1404	REČICA OB SAVINJI	922	Poljane	884/5	Zadnja planina	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
137	1414	SELA PRI KAMNIKU	1916	Loke	486	Srenska gora	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
138	1406	SMREKOVEC	945	Bele vode	664	Studensko	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
139	1406	SMREKOVEC	945	Bele vode	121/2	Grabnersko	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
140	1406	SMREKOVEC	946	Šentvid	216/11	Zorkovo	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
141	1406	SMREKOVEC	945	Bele vode	70	Mršni vrh	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
142	1401	SOLČAVA	910	Solčava	468	Tolstovršnik	mufon	privabljalno krmljenje divjadi
143	1401	SOLČAVA	910	Solčava	48/1	Potočnik	navadni jelen/mufon	privabljalno krmljenje divjadi
144	1401	SOLČAVA	910	Solčava	641	Račka pustota	navadni jelen/mufon	privabljalno krmljenje divjadi
145	1401	SOLČAVA	910	Solčava	120/2	Pogorevc	mufon	zimsko krmljenje divjadi
146	1401	SOLČAVA	910	Solčava	199/21	Ravnčar 1	navadni jelen	zimsko krmljenje divjadi
147	1401	SOLČAVA	910	Solčava	297/1	Klobaša - Trate	navadni jelen/mufon	zimsko krmljenje divjadi
148	1401	SOLČAVA	910	Solčava	199/21	Ravnčar 2	mufon	zimsko krmljenje divjadi
149	1401	SOLČAVA	910	Solčava	273	Lisiče luknje	mufon	zimsko krmljenje divjadi
150	1412	STAHOVICA	1890	Črna	105/17	Šterova gmajna	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
151	1412	STAHOVICA	1892	Bistričica	578	Tratnikov graben	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
152	1412	STAHOVICA	1892	Bistričica	397/8	Prapreška reber	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
153	1412	STAHOVICA	1890	Črna	313	Zavrh	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
154	1412	STAHOVICA	1890	Črna	240	Na kraju	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
155	1412	STAHOVICA	1892	Bistričica	481/8	Mali breg	mufon/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
156	1412	STAHOVICA	1891	Žup. njive	795	Grohat	mufon/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
157	1419	TROJANE - OŽBOLT	1926	Šentožbolt	605/1	Ravne	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi

158	1419	TROJANE - OŽBOLT	1927	Blagovica	526	Gaberje	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
159	1419	TROJANE - OŽBOLT	1927	Blagovica	1596	Golčaj	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
160	1419	TROJANE - OŽBOLT	1924	Trojane	327/4	Golk	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
161	1419	TROJANE - OŽBOLT	1928	Češnjice	212	Poljana	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
162	1419	TROJANE - OŽBOLT	1926	Šentožbolt	109	Podmilj	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
163	1415	TUHINJ	1915	Hruševka	496/37	Homska jama	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
164	1415	TUHINJ	1920	Hribi	659	Oseki	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
165	1415	TUHINJ	1919	Zgornj Tuhinj	382	Vrtača	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
166	1415	TUHINJ	2691	Rakitovec	605	Na Kaluži	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
167	1415	TUHINJ	2691	Rakitovec	579	Špičasti grič	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
168	1415	TUHINJ	1917	Šmartno v Tuhinju	914/32	Goli Vrh	navadni jelen	privabljalno krmljenje divjadi
169	1415	TUHINJ	2691	Rakitovec	421	Videm	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
170	1407	VELUNJA	949	Ravne	263/1	Oferija	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
171	1407	VELUNJA	946	Šentvid	78/3	Trsojca	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
172	1407	VELUNJA	958	Gaberke	153	Ležen	damjak	privabljalno krmljenje divjadi
173	1411	VRANSKO	1013	Jeronim	672/1	Draga	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
174	1411	VRANSKO	1013	Jeronim	632	Srebot slape	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
175	1411	VRANSKO	1010	Prekopa	1285/28	Kisovec	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
176	1411	VRANSKO	1014	Ločica	795/2	Medvešček	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
177	1411	VRANSKO	1013	Jeronim	239	Hom	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
178	1411	VRANSKO	1010	Prekopa	1257/40	Tudruš	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
179	1411	VRANSKO	1014	Ločica	796/9	Kozica	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
180	1411	VRANSKO	1014	Ločica	590/1	Osredek	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
181	1411	VRANSKO	1014	Ločica	977/1	Mali vrh	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
182	1411	VRANSKO	1013	Jeronim	634/11	Merinška planina	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
183	1411	VRANSKO	1013	Jeronim	952/13	Pečenikova reber	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
184	1411	VRANSKO	1013	Jeronim	1103/1	Petelink	divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi
185	1411	VRANSKO	1015	Zaplanina	63/1	Dajčevo	navadni jelen/divji prašič	privabljalno krmljenje divjadi

Zap. št	Šifra lovišča	Lovišče	Šifra k.o.	Ime in št. KO	Št. parcele	Krajevno ime	Živalska vrsta	Namen
1	1402	LUČE	911	Raduha	324/6	Igla	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
2	1403	LJUBNO	914	Ter	412	Redkovo	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
3	1408	GORNJI GRAD	930	Florjan	690/5	Zagradišče - Zaudami	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
4	1410	BRASLOVČE	968	Podvrh	15/16	Žovnek - smrekce	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
5	1411	VRANSKO	1013	Jeronim	672/1	Draga	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
6	1411	VRANSKO	1015	Zaplanina	304	Dajnovc	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
7	1411	VRANSKO	1010	Prekopa	1030/11	Tudroš	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
8	1414	SELA PRI KAMNIKU	1916	Loke	576	Vesenski graben	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
9	1416	MOTNIK - ŠPITALIČ	1921	Špitalič	422/2	Pod lipovcem	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
10	1413	KAMNIK	1908	Podgorje	1087	Podgorje-Drmakovc	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
11	1412	STAHOVICA	1890	Črna	105/17	Šterova gmajna	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
12	1412	STAHOVICA	1891	Črna	641	Spošteška gmajna	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
13	1417	DOMŽALE	1935	Rova	895/4	Zborno mesto	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
14	1418	LUKOVICA	1932	Zlato polje	432	Stankotov kot	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
15	1418	LUKOVICA	1932	Zlato polje	509	Razbor	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
16	1418	LUKOVICA	1928	Češnjice	90/1	Gospodova hiša	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi
17	1401	SOLČAVA	909	Logarska dolina	459	Gromska peč	male zveri	privabljalno krmljenje divjadi

Priloga 2: Preglednice načrtovanega in realiziranega odvzema po loviščih za zadnja štiri leta

SRNJAD		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	42	39	40	43	40	40	40	42	80	82
1402	LUČE	120	96	110	118	112	106	118	117	230	223
1403	LJUBNO	162	147	162	139	166	161	171	152	337	313
1404	REČICA OB SAVINJI	72	74	74	70	76	81	71	72	147	153
1405	MOZIRJE	150	135	150	151	152	148	156	159	308	307
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	130	134	140	125	142	139	145	122	287	261
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	84	84	84	84	86	86	86	86	172	172
1408	GORNJI GRAD	195	200	198	205	200	211	189	221	389	432
1409	DRETA NAZARJE	120	110	120	115	112	112	112	131	224	243
1410	BRASLOVČE	104	99	104	104	108	104	112	113	220	217
1411	VRANSKO	140	139	140	121	126	103	149	138	275	241
1412	STAHOVICA	66	69	68	72	70	76	64	75	134	151
1413	KAMNIK	96	99	94	98	96	98	94	105	190	203
1414	SELA PRI KAMNIKU	66	68	68	66	70	70	70	72	140	142
1415	TUHINJ	92	89	92	89	94	88	100	100	194	188
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	80	77	80	75	80	75	85	79	165	154
1417	DOMŽALE	97	88	94	89	82	88	76	80	158	168
1418	LUKOVICA	122	122	120	121	124	128	120	125	244	253
1419	TROJANE OŽBOLT	62	47	62	65	64	65	63	59	127	124
SKUPAJ LUO		2000	1916	2000	1950	2000	1979	2021	2048	4021	4027

JELENJAD		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	14	13	14	16	14	18	14	17	28	35
1402	LUČE	18	19	18	16	18	19	18	18	36	37
1403	LJUBNO	20	19	20	19	20	26	20	26	40	52
1404	REČICA OB SAVINJI	1	1	3	2	2		2	3	4	3
1405	MOZIRJE	4	4	5	3	5	5	5	6	10	11
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	6	5	5	6	6	7	6	6	12	13
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ		2	1	1	1		1		2	0
1408	GORNJI GRAD	20	20	21	23	25	24	25	33	50	57
1409	DRETA NAZARJE	2	1	4	4	4	3	4	6	8	9
1410	BRASLOVČE	4	6	6	4	6	7	6	5	12	12
1411	VRANSKO	1		3	3	3	1	3	6	6	7
1412	STAHOVICA	3	1	2		2	2	2	2	4	4
1413	KAMNIK	2	1	1	1	2	2	2	2	4	4
1414	SELA PRI KAMNIKU		1	2	3	2	4	2	5	4	9
1415	TUHINJ	4	4	4	2	4	4	4	4	8	8
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	10	12	12	13	13	15	13	16	26	31
1417	DOMŽALE									0	0
1418	LUKOVICA	7	9	9	10	8	6	8	12	16	18
1419	TROJANE OŽBOLT	4	1				2		2	0	4
SKUPAJ LUO		120	119	130	126	135	145	135	169	270	314

DAMJAK		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1404	REČICA OB SAVINJI		1							0	0
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	4	3	4	5	4	5	4	5	8	10
1408	GORNJI GRAD									0	0
1411	VRANSKO						1			0	1
1412	STAHOVICA								2	0	2
1416	MOTNIK ŠPITALIČ						1			0	1
SKUPAJ LUO		4	4	4	5	4	7	4	7	8	14

MUFLOK		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	34	30	34	31	34	31	34	35	68	66
1402	LUČE				1		1			0	1
1412	STAHOVICA		3		2		2		2	0	4
1418	LUKOVICA				2					0	0
1419	TROJANE OŽBOLT		4		4		7		9	0	16
SKUPAJ LUO		34	37	34	40	34	41	34	46	68	87

GAMS		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	40	44	40	41	44	41	42	46	86	87
1402	LUČE	33	33	34	28	34	28	34	38	68	66
1403	LJUBNO	14	13	14	12	14	13	13	11	27	24
1404	REČICA OB SAVINJI	7	8	8	8	8	6	8	9	16	15
1405	MOZIRJE	18	18	18	19	20	18	18	24	38	42
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	12	12	14	12	14	14	14	13	28	27
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	1	0	1	0	1	1	1		2	1
1408	GORNJI GRAD	24	25	26	21	26	20	24	27	50	47
1409	DRETA NAZARJE	16	16	16	14	16	13	14	15	30	28
1410	BRASLOVČE	3	1	2		2	2	2	3	4	5
1411	VRANSKO	6	5	7	7	7	6	7	7	14	13
1413	KAMNIK	3	1	3	2	3	2	4	3	7	5
1414	SELA PRI KAMNIKU	2	3	2	2	2	3	2	3	4	6
1415	TUHINJ	5	5	5	4	5	4	5	6	10	10
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	8	8	8	8	9	8	8	10	17	18
1418	LUKOVICA	0	0	0	0					0	0
1419	TROJANE OŽBOLT	0	0	0	0					0	0
SKUPAJ LUO		192	192	198	178	205	179	196	215	401	394

DIVJI PRAŠIČ		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA		2							0	0
1402	LUČE	12	15	11	11	14	18	14	9	28	27
1403	LJUBNO	19	23	19	18	18	44	18	21	36	65
1404	REČICA OB SAVINJI	7	15	7	1	6	23	6	6	12	29
1405	MOZIRJE	20	33	22	17	26	24	26	27	52	51
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	16	21	12	17	16	25	16	19	32	44
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	5	6	7	4	5	15	5	6	10	21
1408	GORNJI GRAD	19	50	23	49	32	43	32	33	64	76
1409	DRETA NAZARJE	30	43	26	27	30	43	30	56	60	99
1410	BRASLOVČE	50	76	45	43	44	89	44	49	88	138
1411	VRANSKO	29	58	32	54	34	84	34	50	68	134
1412	STAHOVICA	5	4	5	6	4	4	4	11	8	15
1413	KAMNIK	5	8	5	11	6	17	6	10	12	27
1414	SELA PRI KAMNIKU	5	9	4	11	5	17	5	6	10	23
1415	TUHINJ	5	8	6	9	5	11	5	12	10	23
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	10	39	12	24	16	34	16	20	32	54
1417	DOMŽALE	19	25	16	15	16	28	16	33	32	61
1418	LUKOVICA	5	4	7	7	6	11	6	14	12	25
1419	TROJANE OŽBOLT	9	5	11	10	7	19	7	18	14	37
SKUPAJ LUO		270	444	270	334	290	549	290	400	580	949

ŠAKAL		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1408	GORNJI GRAD			2		1	1	1	1	2	2
1417	DOMŽALE				2	2	2	2	2	4	4
SKUPAJ LUO				2	2	3	3	3	3	6	6

LISICA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	15	14	15	13	16	15	16	15	32	30
1402	LUČE	25	27	25	15	22	27	22	19	44	46
1403	LJUBNO	30	71	30	25	32	83	32	12	64	95
1404	REČICA OB SAVINJI	30	32	30	22	28	24	28	28	56	52
1405	MOZIRJE	55	64	55	38	42	53	42	42	84	95
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	40	43	40	49	42	39	42	30	84	69
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	25	30	25	27	28	27	28	29	56	56
1408	GORNJI GRAD	40	73	40	51	42	69	42	43	84	112
1409	DRETA NAZARJE	35	56	35	18	32	41	32	29	64	70
1410	BRASLOVČE	50	99	50	58	52	68	52	35	104	103
1411	VRANSKO	40	50	40	45	32	59	32	26	64	85
1412	STAHOVICA	20	20	20	22	22	43	22	28	44	71
1413	KAMNIK	20	36	20	22	22	41	22	31	44	72
1414	SELA PRI KAMNIKU	35	42	35	47	38	38	38	37	76	75
1415	TUHINJ	30	35	30	27	26	29	26	24	52	53
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	30	38	30	27	28	29	28	24	56	53
1417	DOMŽALE	30	21	30	25	28	25	28	23	56	48
1418	LUKOVICA	45	48	45	45	38	68	38	27	76	95
1419	TROJANE OŽBOLT	35	32	35	35	30	30	30	23	60	53
SKUPAJ LUO		630	831	630	611	600	808	600	525	1200	1333

JAZBEC		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	2	2	2	2	2	1	2	1	4	2
1402	LUČE	3	4	3	3	4	7	4	4	8	11
1403	LJUBNO	6	4	6	5	6	7	6	6	12	13
1404	REČICA OB SAVINJI	4	7	4	3	4	3	4	5	8	8
1405	MOZIRJE	10	6	10	4	6	9	6	10	12	19
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	4	6	4	3	6	5	6	6	12	11
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	4	4	4	4	3	4	3	3	6	7
1408	GORNJI GRAD	6	7	6	7	6	9	6	4	12	13
1409	DRETA NAZARJE	10	12	10	7	9	14	9	10	18	24
1410	BRASLOVČE	8	9	8	8	8	8	8	9	16	17
1411	VRANSKO	8	10	8	8	6	25	6		12	25
1412	STAHOVICA	4	5	4	6	8	3	8	9	16	12
1413	KAMNIK	4	7	4	4	4	11	4	3	8	14
1414	SELA PRI KAMNIKU	8	4	8	3	8	11	8	5	16	16
1415	TUHINJ	3	4	3	3	3	4	3	3	6	7
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	3	3	3	3	3	3	3	2	6	5
1417	DOMŽALE	4	9	4	2	3	8	3	3	6	11
1418	LUKOVICA	6	11	6	5	6	6	6	7	12	13
1419	TROJANE OŽBOLT	3	7	3	2	5	5	5	4	10	9
SKUPAJ LUO		100	121	100	82	100	143	100	94	200	237

KUNA ZLATICA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	1		1		1		1		2	0
1403	LJUBNO	1		1		1		1	1	2	1
1405	MOZIRJE									0	0
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	1	2							0	0
1408	GORNJI GRAD	1				1		1	1	2	1
1409	DRETA NAZARJE	1		1						0	0
1411	VRANSKO		2		2	1	2	1		2	2
1412	STAHOVICA									0	0
1413	KAMNIK		1	1						0	0
1414	SELA PRI KAMNIKU			1		1		1		2	0
1415	TUHINJ									0	0
1416	MOTNIK ŠPITALIČ									0	0
1417	DOMŽALE		3							0	0
1418	LUKOVICA								1	0	1
1419	TROJANE OŽBOLT									0	0
SKUPAJ LUO		5	8	5	2	5	2	5	3	10	5

KUNA BELICA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	4	3	4	2	4	3	4	2	8	5
1402	LUČE	5	3	5	1	3	2	3	4	6	6
1403	LJUBNO	5	4	5	1	5	5	5	7	10	12
1404	REČICA OB SAVINJI	5	4	5	4	4	4	4	5	8	9
1405	MOZIRJE	5	4	5	3	5	6	5	4	10	10
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	16	16	16	16	9	13	9	4	18	17
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	3	3	3	3	3	2	3	5	6	7
1408	GORNJI GRAD	6	5	6	4	6	3	6	8	12	11
1409	DRETA NAZARJE	4	5	4	6	4	6	4	3	8	9
1410	BRASLOVČE	3	3	3	3	4	4	4	4	8	8
1411	VRANSKO	6	9	6	9	6	8	6	4	12	12
1412	STAHOVICA	3		3	5	5	5	5	3	10	8
1413	KAMNIK	2	2	2	1	3	1	3	1	6	2
1414	SELA PRI KAMNIKU	4	5	4	1	4		4	3	8	3
1415	TUHINJ	2	2	3	3	2	1	2	3	4	4
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	3	3	2	1	3	3	3	2	6	5
1417	DOMŽALE	3	3	3	3	3	3	3	1	6	4
1418	LUKOVICA	4	4	4	5	4	4	4	4	8	8
1419	TROJANE OŽBOLT	2	3	2	4	3		3	4	6	4
SKUPAJ LUO		85	81	85	75	80	73	80	71	160	144

POVH		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1409	DRETA NAZARJE	0	0	0	127	0	0	0	213	0	213
SKUPAJ LUO		0	0	0	127	0	0	0	213	0	213

PIŽMOVKA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1417	DOMŽALE		1							0	0
SKUPAJ LUO		0	1	0	0					0	0

POLJSKI ZAJEC		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	2		2		2		2	1	4	1
1402	LUČE	2		2		2		2		4	0
1403	LJUBNO	1		1		1	1	1	1	2	2
1404	REČICA OB SAVINJI	2	2	2	2	2	2	2	1	4	3
1405	MOZIRJE	3		3	2	3	3	3	2	6	5
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	1		1		2		2	1	4	1
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	1	1	1		1	2	1	1	2	3
1408	GORNJI GRAD	4	5	4	2	4	2	4	3	8	5
1409	DRETA NAZARJE	2		2		2		2		4	0
1410	BRASLOVČE	2	2	2	2	2	2	2	3	4	5
1411	VRANSKO	3	1	3	3	3	3	3	3	6	6
1412	STAHOVICA	2		2		2		2	1	4	1
1413	KAMNIK	4	1	4	1	3	1	3		6	1
1414	SELA PRI KAMNIKU	2	2	2	1	2		2	1	4	1
1415	TUHINJ	1		2		2	1	2	2	4	3
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2
1417	DOMŽALE	4	2	4	1	4	3	4	4	8	7
1418	LUKOVICA	5	4	5	2	5	2	5	2	10	4
1419	TROJANE OŽBOLT	2		2		2		2	2	4	2
SKUPAJ LUO		45	22	45	17	45	23	45	29	90	52

FAZAN		2019		2020		2021		2022	
UOLD	IME	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1418	LUKOVICA		6						
SKUPAJ LUO			6						

RACA MLAKARICA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	1		1		3		3		6	0
1402	LUČE	2		2		3		3		6	0
1403	LJUBNO	2	2	2		3	1	3	3	6	4
1404	REČICA OB SAVINJI	1		1		2		2		4	0
1405	MOZIRJE	5	2	5	1	5		5		10	0
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	10	13	10	5	10	7	10	11	20	18
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	2	1	2		3		3	2	6	2
1408	GORNJI GRAD	6	2	6	5	6		6		12	0
1409	DRETA NAZARJE	8	4	8		5	1	5		10	1
1410	BRASLOVČE	10	8	10	10	10	10	10	11	20	21
1411	VRANSKO	4		4		4		4	7	8	7
1412	STAHOVICA	1		1		3		3		6	0
1413	KAMNIK	4	1	4		4		4		8	0
1414	SELA PRI KAMNIKU	4		4		4		4		8	0
1417	DOMŽALE	10	2	10	3	5	6	5	4	10	10
1418	LUKOVICA	20	2	20	2	20	11	20	12	40	23
SKUPAJ LUO		90	37	90	26	90	36	90	50	180	86

SRAKA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1402	LUČE									0	0
1403	LJUBNO	1		1		1		1	1	2	1
1404	REČICA OB SAVINJI	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
1405	MOZIRJE	1		1						0	0
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	5	6	5	5	5	4	5	4	10	8
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	2		2		2		2		4	0
1409	DRETA NAZARJE	1		1		1		1		2	0
1410	BRASLOVČE	2	4	2	2	2	2	2	2	4	4
1412	STAHOVICA	3	3	3	1	3	6	3		6	6
1413	KAMNIK	4	1	4	2	4	1	4	2	8	3
1414	SELA PRI KAMNIKU									0	0
1415	TUHINJ	1	1	1	1	2	1	2	2	4	3
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
1417	DOMŽALE	5		5	3	5	1	5	2	10	3
1418	LUKOVICA	8	8	8	15	8	11	8		16	11
1419	TROJANE OŽBOLT									0	0
SKUPAJ LUO		35	25	35	31	35	28	35	15	70	43

ŠOJA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1401	SOLČAVA	6	4	6	4	6	5	6	5	12	10
1402	LUČE	3	3	3		3		3		6	0
1403	LJUBNO	10	4	10	6	10	7	10	13	20	20
1404	REČICA OB SAVINJI	1	1	1	1	1	2	1		2	2
1405	MOZIRJE	1	3	1	2	1	3	1		2	3
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	5	5	5	6	5	5	5	6	10	11
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	2	2	2	3	2	2	2	3	4	5
1408	GORNJI GRAD	2	7	2	2	2		2	4	4	4
1409	DRETA NAZARJE	5	3	5		5	2	5	1	10	3
1410	BRASLOVČE	5	6	5	5	5	7	5	5	10	12
1411	VRANSKO	2	3	2	2	3	3	3	4	6	7
1412	STAHOVICA	7	7	7	4	7	7	7	12	14	19
1413	KAMNIK	3	2	3	2	3	1	3	3	6	4
1414	SELA PRI KAMNIKU	5	1	4		4		4	3	8	3
1415	TUHINJ	3	3	3	3	3	2	3	4	6	6
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	2	3	3	3	2	2	2	1	4	3
1417	DOMŽALE	3		3	2	3	1	3	5	6	6
1418	LUKOVICA	8	7	8	8	8	2	8	7	16	9
1419	TROJANE OŽBOLT	2	1	2	1	2		2		4	0
SKUPAJ LUO		75	65	75	54	75	51	75	76	150	127

SIVA VRANA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1402	LUČE	3	3	3		4	3	4	6	8	9
1403	LJUBNO	16	13	16	15	11	13	11	8	22	21
1404	REČICA OB SAVINJI	30	26	30	23	32	26	32	24	64	50
1405	MOZIRJE	16	15	16	11	12	14	12	12	24	26
1406	SMREKOVEC ŠOŠTANJ	16	16	16	18	12	12	12	14	24	26
1407	VELUNJA ŠOŠTANJ	11	8	11	9	12	8	12	15	24	23
1408	GORNJI GRAD	45	48	45	45	41	39	41	43	82	82
1409	DRETA NAZARJE	36	31	36	31	31	33	31	26	62	59
1410	BRASLOVČE	40	49	40	41	41	45	41	45	82	90
1411	VRANSKO	30	38	30	32	27	31	27	24	54	55
1412	STAHOVICA	11	11	11	6	13	17	13	11	26	28
1413	KAMNIK	36	36	36	29	37	31	37	40	74	71
1414	SELA PRI KAMNIKU	11	8	11	2	13	13	13	13	26	26
1415	TUHINJ	11	11	11	11	12	11	12	13	24	24
1416	MOTNIK ŠPITALIČ	11	9	11	10	9	8	9	8	18	16
1417	DOMŽALE	66	55	66	50	51	63	51	46	102	109
1418	LUKOVICA	30	32	30	29	32	32	32	34	64	66
1419	TROJANE OŽBOLT	11	11	11	11	10	9	10	10	20	19
	SKUPAJ LUO	430	420	430	373	400	408	400	392	800	800

NUTRIJA		2019		2020		2021		2022		2021 - 2022	
ŠIF. LOV.	LOVIŠČE	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem	Načrt	Odvzem
1410	BRASLOVČE				1						
1417	DOMŽALE		1		1		1		2		3
	SKUPAJ LUO	0	1	0	2		1		2		3

Priloga 3: Preglednice razdelitve odvzema parkljaste divjadi po loviščih za leti 2023 in 2024

		srnjad	jelenjad	gams	divji prašič	muflon	damjak
ID	LD	23-24	23-24	23-24	23-24	23-24	23-24
1401	SOLČAVA	84	36	88	4	68	0
1402	LUČE	236	40	64	28	0	0
1403	LJUBNO	320	48	28	38	0	0
1404	REČICA	152	4	16	18	0	0
1405	MOZIRJE	320	14	44	56	0	0
1406	SMREKOVEC	280	16	30	30	0	0
1407	VELUNJA	168	2	2	12	0	8
1408	GORNJI G.	440	60	54	64	0	0
1409	DRETA	240	12	32	66	0	0
1410	BRASLOVČE	208	16	4	112	0	0
1411	VRANSKO	248	10	14	84	0	0
1412	STAHOVICA	144	8	0	12	0	0
1413	KAMNIK	192	4	6	14	0	0
1414	SELA	144	10	8	12	0	0
1415	TUHINJ	184	10	10	16	0	0
1416	MOTNIK	160	40	20	36	0	0
1417	DOMŽALE	168	0	0	36	0	0
1418	LUKOVICA	252	20	0	24	0	0
1419	TROJANE	120	0	0	18	0	0
SKUPAJ LUO		4060	350	420	680	68	8



ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Nazarje

Datum: 8. 3. 2023
Šifra: 3401-1/2023-2

ZAPISNIK usklajevalnega sestanka za Dvoletni lovsko upravljavski načrt Kamniško-Savinjskega LUO za leti 2023 in 2024, ki je bil 8. 3. 2023 ob 16.00 uri v pisarni ZGS, vodje OE Nazarje.

Prisotni: Predstavnik OZUL dr. Hubert Potočnik ter predstavnik ZGS Blaž Presečnik.

Presečnik (v nadaljevanju načrtovalec) je predstavil Dvoletni lovsko upravljavski načrt za Kamniško-Savinjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024.

Predstavljeni so bili izvedeni in načrtovani ukrepi v življenjskem okolju divjadi, evidentirane škode od divjadi, rezultati popisa objedenosti gozdnega mladja v letu 2020 ter predlog odzema divjadi po posameznih vrstah za leti 2023 in 2024.

Na načrt ukrepov v življenjskem okolju divjadi ni bilo podanih pripomb.

Načrt odzema divjadi za leti 2023 in 2024:

SRNJAD

Načrtovalec je predlagal načrt odzema srnjadi za leti 2023 in 2024 skupaj 4.200 živali. Predlog OZUL je bil 4.040 živali. Načrtovalec je ugotavljal, da se trend padanja številčnosti srnjadi iz predhodnih letih obrača navzgor. Prehranske razmere v večini lovišč LUO so se, zaradi ujmi in podlubnikov in posledično večjim deležem ogolelih površin, izboljšale. Predstavnik OZUL je izpostavil spremenjene razmere v okolju (nemir v gozdovih, rekreacija, turizem, nedovoljene vožnje v naravnem okolju, šakal, volk,...), ki pa negativno vplivajo na populacije srnjadi.

Po razpravi je bilo sprejeto, da naj bo načrt odzema srnjadi za leti 2023 in 2024 4.060 živali.

JELENJAD

Načrtovalec je za jelenjad podal predlog odzema 175 živali na leto oz. 350 živali v dveh letih, kar je 30 % dvig, glede na predhodni načrt. Naraščanje številčnosti jelenjadi je osnovni lovsko upravljavski problem, ki se ga je treba lotiti z vso resnostjo. OZUL se zaveda teže problema, zato so tudi sami predlagali višji načrt odzema in sicer 340 živali za prihodnje dve leti.

Po razpravi je bilo sprejeto, da naj bo načrt odzema jelenjadi za leti 2023 in 2024 350 živali.

GAMS

Načrtovalec je predlagal načrt odzema 420 gamsov, OZUL pa 408 gamsov. Načrtovalec je želel višji načrt odzema gamsov predvsem v loviščih, kjer se gamsi pojavljajo v nižjih nadmorskih višinah in povzročajo močnejša objedanja gozdnega mladja.

Po razpravi je bilo sprejeto, da naj bo načrt odzema gamsov za leti 2023 in 2024 420 živali.

DIVJI PRAŠIČ

Načrtovalec je predlagal odzem 680 divjih prašičev, kar je za 100 živali več kot v predhodnih dveh letih. Kljub temu je predlog načrta odzema precej nižji od realizacije zadnjih dveh let, ko je bil izveden rekorden odzem divjih prašičev (949 živali). Razvoj populacije divjih prašičev je močno odvisen od gozdnega obroda, zaradi česar se pričakuje porast številčnosti divjih prašičev v letu 2023.

Predstavnik OZUL je poudaril, da je številčnost d. prašičev, zaradi rekordnega odzema v zadnjih letih, verjetno upadla. K tako velikemu odvzemu je pripomogla sprostitvev nočnega lova in uporaba

vseh pripomočkov za nočni lov. Predlaga, da se z načrtom ne pretirava, saj je dopustno odstopanje navzgor neomejeno, kar lovci ob pojavu večje številčnosti divjih prašičev v celoti upoštevajo. Predlagajo načrt odvzema 540 živali.

Po razpravi je bilo sprejeto, da naj bo načrt odvzema divjega prašiča za leti 2023 in 2024 680 živali.

Pri ostalih lovnih vrstah je bilo doseženo soglasje po višini, kot po strukturi odvzema za leti 2023 in 2024: damjak 8 živali, muflon 68 živali, šakal 8 živali, lisica 1.200 živali, jazbec 200 živali, kuna zlatica 10 živali, kuna belica 160 živali, poljski zajec 80 živali, raca mlakarica 160 ptic, sraka 70 ptic, šoja 150 ptic in siva vrana 800 ptic. Za pižmovko in nutrijo se ne načrtuje odvzema, je pa dovoljen neomejen redukcijski lov. Za fazana ni predviden odzem.

Sestanek je bil zaključen ob 17.00 uri.

Zapisal:

Blaž Presečnik, univ. dipl. inž. gozd.,
Višji sodelavec I



Z zapisnikom se strinja OZUL
Dr. Hubert Potočnik





ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Nazarje

Z A P I S N I K

Številka dokumenta: 900-2/2023-2

Datum: 15.3.2023

Dogodek: Seja strokovnega sveta OE Nazarje (1-XIII seja).

Datum in čas začetka dogodka: sreda, 15.3.2023 ob 8:00 uri.

Vabljeni:

mag. Tomaž Gerl, Alja Žunter, mag. Vid Preložnik, Rudi Mutec, Blaž Presečnik

Prisotni:

mag. Tomaž Gerl, Alja Žunter, mag. Vid Preložnik, Rudi Mutec, Blaž Presečnik

Oseba, ki je vodila sestanek: Blaž Presečnik

Dnevni red:

1. Pregled sklepov in zapisnika
2. Osnutek dvoletnega načrta za XIV Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024
3. Razno

1. točka dnevnega reda: Pregled sklepov in zapisnika

Sklepi so bili pregledani, urejen je bil njihov status. Zapisnike vseh sej imajo člani strokovnega sveta na razpolago na strežniku OE Nazarje. Na zapisnik zadnje seje ni bilo pripomb, zato je StS vsebino zapisnika potrdil. Blaž Presečnik je pripomnil, naj se v bodoče sklepi vsebinsko oblikujejo na način, da bo njihova vsebina razumljiva brez sočasnega branja zapisnika.

2. točka dnevnega reda: Osnutek dvoletnega načrta za XIV. Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024

Blaž Presečnik je predstavil osnutek Dvoletnega načrta za XIV. Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024. Ker novi območni načrt še ni potrjen, je osnutek dvoletnega načrta pripravljen na osnovi starega območnega načrta.

Realizacija odvzema v zadnjih dveh letih je bila dobra. Lovci so v planiranem obsegu opravili biomeliorativna dela, na visokem nivoju ostaja obseg privabljalnega krmljenja.

Gerl meni, da bi se moral temu ustrezno povečati tudi odvzem tistih vrst, ki jim je privabljajno krmljenje namenjeno.

Škode po divjadi so trenutno na znosni in obvladljivi ravni, še vedno večino škod povzročajo divji prašiči. Kljub temu, da glede na rezultate zadnjega popisa objedenosti pomlajevanje ni problematično, sta Preložnik in Mutec opozorila, da na terenu temu ni tako. Zaskrbljujoče je pomlajevanje jelke na jelovo bukovih rastiščih (še posebej ob gradacijah podlubnikov, ko naj bi jelka vsaj v določeni količini zamenjala smreko) ter plemenitih listavcev.

Odvzem vseh vrst divjadi je usklajen z OZUL-om. S tokratnim načrtom se planira dvig odvzema jelenjadi za 30%, kar so člani StS pozdravili. Pri skoraj vseh vrstah se je plan odvzema povišal, na enaki ravni je ostal pri mali divjadi in pticah.

Med predstavitvijo je med člani StS tekla razprava na vsebino načrta, glede katere ni bilo bistvenih pomislekov.

SKLEP:

- **StS soglasno potrjuje osnutek Dvoletnega načrta za XIV. Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024**

3. točka dnevnega reda: Razno

Na naslednji seji StS bosta obravnavana gojitvena načrta, ki ju je v okviru priprave na strokovni izpit pripravila Metka Zimšek. Komisija v sestavi Presečnik, Gerl in Ocvirk bo pred sejo StS opravila terenski ogled.

Blaž Presečnik je predstavil pomisleke glede ukinitve karte ogolelih površin, kar je bilo sklenjeno na enem izmed preteklih kolegijev OE. Meni, da je ideja dobra in bi bilo škoda izgubiti podatke. Člani StS so nato razpravljali o primernosti ohranjanja karte ogolelih površin. Preložnik je poudaril, da je grafični sloj ogolelih površin uporaben pri pripravi sestojne karte oz. pri izdelavi opisov sestojev. Mutec je predlagal, da bi se karta osveževala v letih, ko dobimo nove DOF-e oz. pred obnovo načrta posamezne GGE. Potrebno bi bilo na novo opredeliti kriterije za izločanje ogolelih površin, za kar je zadolžen Odsek za načrtovanje razvoja gozdov.

Zapisala:

Alja Žunter, univ.dipl.inž.gozd.



Po pooblastilu:

Blaž Presečnik, univ. dipl. inž. gozd.,
višji sodelavec I





ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Nazarje

Šifra: 3401-1/2023-1

Datum: 21. 3. 2021

VABILO

Skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur.l. RS, št. 91/10 in 200/20) in Zakonom o divjadi in lovstvu (Ur.l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22) vas vabimo na **javno predstavitev osnutka Dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za Kamniško-Savinjsko lovsko upravljavsko območje za leti 2023 in 2024.**

**Predstavitev bo v torek, 4. 4. 2023 ob 13.00 uri
v Kulturnem domu v Nazarjah,
Savinjska cesta 2, 3331 Nazarje.**

Osnutek načrta je objavljen na spletni strani Zavoda za gozdove Slovenije, z naslovom http://www.zgs.si/delovna_podrocja/gozdne_zivali_in_lovstvo/dvoletni_nacrti_lovsko_upravljavskih_obmocij/index.html. oz. pod rubriko delovna področja, gozdne živali in lovstvo, dvoletni načrti lovsko upravljavskih območij.

Pripombe k osnutku načrta je možno podati pisno ali ustno na javni predstavitvi. Pripombe lahko posredujete tudi pisno na elektronski naslov blaz.presecnik@zgs.si in sicer do pričetka javne predstavitve.

Lep pozdrav!



Po pooblastilu
Blaž Presečnik, univ. dipl. inž. gozd..
Višji sodelavec I

Poslati: - seznam na zadnji strani!

Vabljeni po pošti:

Območno združenje upravljavcev lovišč – OZUL, Cankarjeva ul. 6, 3000 Celje
Inšpekcija za lovstvo in ribištvo, Maistrova 16, 1240 KAMNIK
KGZS, enota Mozirje, Šmihelska cesta 2, 3330 MOZIRJE
KGZS enota Velenje, Metleče 7, 3325 ŠOŠTANJ
KGZS - Zavod Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 CELJE
KGZS - Zavod Ljubljana, Celovška 135, 1000 LJUBLJANA
KGZS - enota Kamnik, Trg talcev 1, 1241 KAMNIK
Ovčerejsko društvo Raduha, Foršt 6, 3333 LJUBNO OB SAVINJI
Zgornjesavinjsko govedorejsko društvo, Šmihelska cesta 2, 3330 MOZIRJE
Šaleško govedorejsko društvo, Škale 20, 3320 VELENJE
Društvo lastnikov gozdov Tisa Logarska dolina, Solčava 16, 3335 SOLČAVA
Društvo lastnikov gozdov Šaleške doline, Metleče 7, 3325 ŠOŠTANJ
Društvo lastnikov gozdov Spodnje savinjske doline, Ulica savinjske čete 4, 3310 ŽALEC
Pašna agrarna skupnost Ljubno, Ter 60, 3333 LJUBNO OB SAVINJI
Pašna skupnost Gospodna Globače, Lenart 2, 3342 GORNJI GRAD
Pašna skupnost Kašna planina, Tirosek 1, 3342 GORNJI GRAD
Pašna skupnost Lepenatka, Šmiklavž 26, 3342 GORNJI GRAD
Pašna skupnost Travnik, Tirosek 58, 3342 GORNJI GRAD
Pašna skupnost Ravni, Tirosek 57, 3342 GORNJI GRAD
Pašna skupnost Raduha – Javorje, Podveža 3, 3334 LUČE
Sindikata kmetov Slovenije, Gospodinjska ulica 6, 1000 LJUBLJANA
DOPPS, Tržaška 2, 1000 LJUBLJANA
Naravovarstvena zveza Smrekovec, Bele vode 18 a, 3325 ŠOŠTANJ
Šaleško ekološko društvo, Šaleška cesta 2d, 3320 VELENJE
Društvo za osvoboditev živali, Ostrožno pri Ponikvi 26, 3232 PONIKVA
ERICo Velenje, Koroška cesta 58, 3320 VELENJE
ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE, Cankarjeva 10, 1000 LJUBLJANA
SKLAD KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV, Dunajska c. 58, 1000 LJUBLJANA
METROPOLITANA d.o.o., CIRIL METODOV trg 4, 1000 LJUBLJANA
SLOVENSKI DRŽAVNI GOZDOVI d.o.o., Rožna ulica 39, 1330 KOČEVJE
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, Sektor za lovstvo in ribištvo, Dunajska 22, 1000 LJUBLJANA
NOVI TEDNIK, Prešernova 19, 3000 CELJE
SAVINJSKE NOVICE d.o.o, Savinjska cesta 4, 3331 NAZARJE

Vabljeni po e – pošti:

Člani Sveta ZGS OE Nazarje
Zavod za gozdove Slovenije (centralna enota, območne enote Nazarje, Ljubljana, Celje, Kranj in Slovenj Gradec ter KE Luče, Gornji Grad, Šoštanj, Žalec, Kamnik, Domžale)
Gozdarska inšpekcija Mozirje
ZRSVN Celje
MO Velenje
Občina Gornji Grad
Občina Ljubno ob Savinji
Občina Luče
Občina Mozirje
Občina Nazarje
Občina Rečica ob Savinji
Občina Solčava
Občina Šmartno ob Paki
Občina Šoštanj
Občina Vranksko
Občina Braslovče
Občina Kamnik
Občina Domžale
Občina Lukovica
UE Mozirje
UE Žalec
UE Velenje
UE Kamnik
UE Domžale
Naš čas Velenje



ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Nazarje

Št. zadeve: 3401-1/2023-3

Datum: 04. 04. 2023

Z A P I S N I K

Dogodek: Javna predstavitev osnutka Dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za Kamniško – Savinjsko lovsko upravljalvsko območje za leti 2023 in 2024

Čas in kraj dogodka:

Predstavitev je potekala dne 04. 04. 2023 od 13:00 do 14:30 ure v Kulturnem domu v Nazarjah, Savinjska cesta 2, 3331 Nazarje

Prisotni: Priloga (lista prisotnosti)

Zapisnikarica: Marjetka Jošt

PREDSTAVITEV Dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za Kamniško – Savinjsko lovsko upravljalvsko območje za leti 2023 in 2024

Uvodoma je moderator mag. Tomaž Gerl vse lepo pozdravil in povedal namen dogodka ter predal besedo Blažu Presečniku, ki je po pooblastilu vodja OE, hkrati pristojen za lovsko načrtovanje na OE Nazarje ter nosilec Dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za Kamniško – Savinjsko lovsko upravljalvsko območje za leti 2023 in 2024 (v nadaljevanju načrt).

Blaž Presečnik, ZGS:

Strateški načrt za Kamniško-Savinjsko lovsko upravljalvsko območje 2021-2030 smo pripravili lansko leto, ampak še žal ni potrjen, zato je danes obravnavani kratkoročni načrt pripravljen na podlagi starih smernic, vseeno pa prilagojen novim razmeram. Postopek priprave načrta je bil oz. je sledeč: priprava osnutka načrta, usklajevanje z OZUL, potrditev na Strokovnem svetu OE, javna objava in javna obravnava, sledila bo še obravnava na Svetu OE in potrditev načrta na MKGP. Potem se razdelijo kvote odvzema divjadi in dela v okolju divjadi po loviščih.

Sledila je predstavitev načrta, ki je bil predhodno objavljen na spletnih straneh ZGS.

V okviru predstavitve načrta je bilo navedeno, da so poleg odvzema divjadi pomembni tudi ukrepi v življenjskem okolju divjadi, ki so bili v prejšnjem obdobju uspešno izvedeni, zato smo jih načrtovali večinoma v podobnem obsegu. To so monitoring divjadi; biomeliorativni ukrepi - preprečevanje zaraščanja s košnjo, kar ugodno vpliva tudi na izgled kulturne krajine; biotehniški ukrepi - npr. zimsko krmljenje, kar zmanjšuje škode na kmetijskih in gozdnih površinah, ker divjad ostane razpršena po območju. Preprečevalno krmljenje je prepovedano zaradi Afriške prašičje kuge (APK). Privabljalno krmljenje je pomembno predvsem pri lovu divjih prašičev. Količina krme za privabljalna krmišča se je, glede na prejšnji načrt, povečala za 10 t, kar je sicer zanemarljivo ob obilnem lanskoletnem semenskem obrodu.

Evidentirane škode po divjadi se v zadnjih letih gibljejo okrog 9.000 eur, od tega približno 90 % zaradi divjega prašiča. Višina škod se v letih z večjo številčnostjo divjih prašičev ne povečuje kot bi pričakovali, saj v letih, ko je številčnost večja, povečamo tudi ukrepe za preprečevanje škod. Škod od jelenjadi je zelo malo evidentirane, kar pa ni odraz dejanskega stanja, saj se škode, predvsem v drogovnjakih, pojavljajo vse pogosteje, po celotnem območju.

Kazalnik za določanje škod je tudi analiza objedenosti gozdnega mladja, ki pa je metodološko pomanjkljiva, zato je v teku projekt za izboljšanje te metode. V letu 2020 je bila objedenost pod 20 %, povprečje znižuje predvsem manj objedeno mladje bukve in smreke, medtem ko ostaja problematična visoka stopnja objedenosti jelke in plemenitih listavcev predvsem na jelovo-bukovih rastiščih. Na našem območju je, primerjalno z drugimi območji, stopnja objedenosti podpovprečna. Vpliv na pomlajevanje je srednji in se po ocenah gozdarjev ne izboljšuje.

Sledila je predstavitev upravljanja z divjadjo, v nadaljevanju pa navajamo podatke za jelenjad in divjega prašiča, ki so bili za udeležence najbolj zanimivi.

JELENJAD: Pri jelenjadi je starostna in spolna struktura uravnotežena, ugodno je zdravstveno stanje. Treba je ustaviti naraščanje številčnosti in prostorsko širjenje. Osrednje območje predstavljajo lovišča Luče, Ljubno, Solčava, Gornji Grad in Motnik-Špitalič. Odvzem se povečuje, realizacija odvzema v zadnjih dveh letih je bila presežena (116%, odvzetih je bilo 314 živali). Tudi nadaljnje je načrt odvzema za 30 % višji kot v predhodnih dveh letih (350 živali).

DIVJI PRAŠIČ: Z visokim odstrelom smo uspeli omejiti rast populacije divjih prašičev. Koncentrira se v JV delu LUO. Odstrel se povečuje. Zaradi APK je dovoljen nočni lov z vsemi pripomočki. Realizacija odvzema je bila 949 živali v dveh letih (164 % načrtovanega). Načrt smo dvignili iz 580 na 680 živali, odvzem navzgor ni omejen. 20 % mora biti odvzema rodnega dela (laščakinj in svinj 2+).

RAZPRAVA

Na ZGS smo na podlagi javne objave načrta predhodno prejeli pisne pripombe od 3 deležnikov: Metropolitane d.o.o., Občine Vransko in LD Dreta Nazarje.

Sonja Cencelj, Občina Vransko

Podali so že pisne pripombe. Problematici so divji prašiči in jeleni. Kljub višjemu odstrelu so škode, travniki so razriti od divjih prašičev, zato povečati odstrel, če želimo ohraniti travnike v normalnem stanju. Jeleni popasejo travnike, po 8 se jih naenkrat pase skupaj, veliko je moške populacije. Jeleni iz osrednjega območja prihajajo k nam, pred 15 leti jih še ni bilo. Škodo po jelenjadi v gozdovih je težko oceniti, posredna škoda je tudi napad lubadarja. Tudi zdravstveno stanje divjadi je treba redno spremljati, saj obstaja možnost prenosa bolezni in zajedalcev (zunanjih in notranjih) na domače pašne živali.

Blaž Presečnik, ZGS

Pri divjih prašičih odstrel navzgor ni omejen. Tudi jelenjad se bo lahko na robnih območjih bolj sproščeno lovila. Glede prenosa bolezni iz divjadi na domače živali ne vemo odgovora, morda bi vprašali veterinarja. Tega problema v drugih loviščih ne zaznavajo.

Peter Pečnik, Metropolitana

Podali so že pisne pripombe. V lasti imajo višje ležeče gozdove, kjer se škode ne pojavljajo tako pogosto.

Bojan Naraločnik, LD Ljubno

Ne razume, zakaj jelenjad krmimo, saj njena številčnost eksplicitno narašča, mi pa tega ne želimo. To je kontradiktorno.

Blaž Presečnik, ZGS

Izkušnje iz drugih delov Slovenije kažejo, da so zaradi razpršenega krmljenja škode nižje. Krmišč številčno ne zvišujemo. Gostote jelenjadi so pri nas nižje kot v drugih območjih. Ponudbe hrane je v naravi dovolj, zato krmljenje ne vpliva na večjo številčnost jelenjadi.

Dr. Hubert Potočnik, OZUL

Krmljenje v zimskem času ne povečuje rodosti jelenjadi. Košuta ima vedno enega teleta ne glede na prehranjenost. Pozimi prehaja divjad iz višjih leg na nižje lege, kjer se koncentrira. Z zimskim krmljenjem lahko to koncentracijo zmanjšamo, razpršimo divjad in za 4 mesece zmanjšamo pritisk na gozd in kmetijske površine.

Bojan Naraločnik, LD Ljubno
Zakaj potem takšna ekspanzija divjadi?

Dr. Hubert Potočnik, OZUL
Prostor oz. pogoji za jelenjad so tukaj ugodni, zato se jelenjad širi.

Blaž Križnar, IRSKGLR
V načrtu naj bo navedeno, da se krmi v skladu z Zakonom o krmi, predvsem je to pomembno za vnos koruze in soli. Problem je tudi nezakonit (prevelik) vnos krme. Glede zimskega krmljenja se strinja, da je koristno. Omejiti bi bilo treba, da na krmiščih za prašiče ne bi bilo jelenjadi.

Dr. Matevž Adamič, MKGP
Na MKGP vse načrte preberejo in prediskutirajo. To LUO je prepoznano kot manj problematično. Zato vse pohvale lovcem in lastnikom, ki so pripravljeni na strpen dialog. Načrt sledi dolgoročnim ciljem, odvzem se dviguje. Upravljalec je že v prejšnjem načrtu prepoznal problem jelenjadi, zato se je jelenjad manj intenzivno širila kot npr. v Triglavskem LUO. Leta 2008 so bile škode enormne, takrat so bili ukrepi rigorozni, danes so stalnica.

Dr. Darij Krajičič, MKGP
Tukaj je predviden odvzem 150 živali jelenjadi na celotnem LUO. To je približno toliko, kot v eni lovski družini na Pohorju, kjer imajo ogromne težave. MKGP plačuje stimulacijo za vsak uplenjen kos divjega prašiča nad načrtovanim. Metoda objedenosti je pomanjkljiva, zato BF dela na projektu za njeno izboljšanje. Metoda ne zazna objedenosti tam, kjer mladja ni, ker jo je divjad požrla. Objedanje je problem pri jelki, plemenitih listavcih in hrastu. Na Notranjskem imajo še večje probleme pri jelki, pri nas je jelka problematična predvsem na karbonatih, kjer moramo biti še posebej pozorni na stabilnost gozdov tudi v luči podnebnih sprememb.

Zapisala:
Marjetka Jošt

Po pooblastilu:
Blaž Presečnik, univ.dipl.inž.gozd.
Višji sodelavec I.



Blaž Presečnik

Obrazložitev (ne)upoštevanje pripomb

Z.ŠT	Predlagatelj in kontaktna oseba	Pripomba	Upoštevanje pripombe	Odgovor / obrazložitev
1	LD Dreta Nazarje, Milan Cajner	1. Predlagamo, da v celoti črta zadnji odstavek na strani 29, ki med ukrepi in usmeritvami za leti 2023 in 2024 določa povsem drugačne pogoje za izvajanje lova jelenjadi v <u>loviščih Stahovica, Trojane – Ožbolt, Sela, Tuhini, Vransko in Velunia</u> . Spremenjeni pogoji lova v teh loviščih niso utemeljeni, so v nasprotju z usmeritvami iz DLUN za obdobje 2011-2020 in tudi z dejanskimi razmerami v populaciji jelenjadi v teh loviščih. Pomenijo dokončno <u>zrušitev dogovora o upravljanju z navadnim jelenom na območju Kam. – Sav. LUO</u> , ki je zadnjih 20 let zagotavljal bistveno ugodnejše rezultate upravljanja z jelenom v loviščih Kam. – Sav. LUO kot v drugih LUO. S tem razlikovanjem med sicer primerljivi lovišči se bodo sprožili zelo negativni odnosi med posameznimi upravljavci lovišč in ponovno se povečalo nezaupanje v strokovne odločitve. Oboje bo dolgoročno slabo vplivalo na upravljanje z jelenjadjo in na uresničevanje načrtovanega odvzema jelenjadi.	Pripomba se delno upošteva	Se strinjamo, da lovišči Sela in Tuhinj ne mejita na sosednji LUO, kjer je prisotnost jelenjadi nezaželjena, zato se omenjeni lovišči izloči. Lovišča Stahovica, Kamnik, Domžale, Trojane-Ožbolt, Vransko in Velunia v zadnjem dvoletnem načrtovalskem obdobju niso preseгла povprečnega letnega odvzema 4 kosov jelenjadi, poleg tega pa mejijo na sosednja LUO, kjer pa prisotnost jelenjadi večinoma ni zaželena. V omenjena lovišča se jelenjad širi iz osrednjega območja, zato na obrobje prihaja več mladih jelenov. V teh loviščih se vse pogosteje pojavljajo tudi škode od jelenjadi. Upravljavci lovišč pa vse bolj izpostavljajo, da jih načrt omejuje pri učinkovitem odvzemu jelenjadi. V kolikor bodo omenjena lovišča poleg osnovnega načrta odvzele predpisani del mulaste jelenjadi bodo lahko odstrelili tudi dodatnega trofejnega jelena, vendar samo v starostni skupini 2-4.
2	LD Dreta Nazarje, Milan Cajner	1. Zaradi vse več škodljivih odstopanj pri realizaciji odstrela košut v posameznih loviščih, ki so posledica spekulativnih razlogov, predlagamo naslednjo spremembo: » Za zagotavljanja ustreznega spolnega razmerja med dve in večletno jelenjadjo se odstrel košut 2+ v vseh loviščih veže v razmerju najmanj 100 % na doseženi odstrel dve in večletnih jelenov «.	Pripomba se ne upošteva	V načrtu je načrtovan večji odvzem košut 2+ kot jelenov 2+. V obrobni loviščih, kjer se pogosteje pojavljajo samo jeleni (večinoma mladi), je to določilo za ta lovišča preostro in bi omejeval odstrel.
3	LD Dreta Nazarje, Milan Cajner	1. Za lovišča, ki imajo načrt odvzema do vključno 10 osebkov jelenjadi, se naj kot dopustno odstopanje od načrta bolj določno in smiselno opredelijo dopustna odstopanja, in sicer: »Dopustno odstopanje po načrtovani višini odvzema je +/- 3 osebkve, pri čemer načrta odvzema dve in večletnih jelenov ni dovoljeno presegati. Dopustno odstopanje <u>notraj dovoljenega odstopanja po višini odvzema je +/-2 osebkve od načrtovane višine odvzema vseh ostalih kategorij jelenjadi</u>«.	Pripomba se ne upošteva	Dopustna odstopanja so v skladu z dolgoročnim načrtom 2011 -2020 in se celotno obdobje niso spreminjala.

4	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	str. 4, str. 9, str. 11: ŽIVLJENJSKO OKOLJE DIVJADI... Ukrepi v življenjskem okolju divjadi:... BIOTEHNIČNI UKREPI: »Zimsko krmljenje«. Zastavlja se vprašanje, čemu se v prihajajočem obdobju načrtuje povečanje obsega zimskega krmljenja parkljuste divjadi (jelenjadi), ko pa se poškodbe zaradi objedanja in lupljenja zadnja leta ne zmanjšuje kljub zagotovilom in povečanemu odstrelu. Predpisan ukrep in dovolilo je kontradiktorno.	Pripomba se ne upošteva	Načrt zimskega krmljenja jelenjadi za leti 2023 in 2024 je nižji, kot je bil načrt za leti 2021 in 2022.
5	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	str. 11: BIOTEHNIČNI UKREPI: »Zimsko krmljenje«...muflon in njegova avtohtonost zakaj se ga ob očitnem »zajedanju« avtohtone srnjadi še vedno preferira? Podobno je z damjakom, povsem tujo vrsto!	Pripomba se ne upošteva	Vprašanje upravljanja s tujerodnimi vrstami se ne rešuje z dvoletnimi lovskoupravljaljskimi načrti. Dokler se bo dovolilo gospodariti z muflonom in damjakom, jih je smiselno tudi krmiti.
6	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	Preglednica škod 3.2.1: je slabo pregledna po letih in delno zavajajoča: npr. škoda 2017/2022 za jelenjad znaša 3.532,20 Eura, v letu 2021/2022 pa je samo 975,00 Evra!	Pripomba se ne upošteva	Evidentirana škoda je v preglednicah pravilno navedena.
7	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	škode po jelenjadi v gozdovih za leta 2017/2021 znašajo »samo« 2.250,00 Evrov in za leto 2021/2022, 775,00 Evrov (»Bogdaj, da bi bilo to res!«)! Poznavalcem razmer po terenu v gozdovih je jasno, da s temi številkami nekaj ni v redu. Predpostavljamo, da so rezultat nas neaktivnih lastnikov glede škod ali pa napačnega zajemanja oz. prijavljanja. Vsi, tako načrtovalci kot lastniki se pa ob tem podatku moramo zamisliti in za relevantnost odločanja sistem spremeniti, da nam »zrcalo« ne bo lagalo.	Pripomba se ne upošteva	Evidentirana škoda od jelenjadi v gozdovih je v preglednicah pravilno navedena. Postopek evidentiranja škod je določen z veljavno zakonodajo, kar ne moremo s pričujočim načrtom spreminjati. Pri načrtovanju se zavedamo velikaga deleža neevidentiranih škod, zato je treba podatek o škodah pravilno interpretirati.
8	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	Škode od divjih prašičev maksimalne v zadnjem 6 letnem obdobju, kar 91,7 % vseh škod! Zaskrbljujoče zaradi močnega obroda žira in kovanja v lanskem letu, kar pomeni še povečano populacijo letos!	Pripomba je že upoštevana	Škode od divjih prašičev so v zadnjih 6-ih letih relativno konstantne (okrog 9.000 EUR/leto). V primerjavi s škodami v preteklosti so v zadnjem obdobju škode od divjih prašičev relativno nizke. V zadnjem 6-letnem obdobju so bile najvišje škode od divjih prašičev v letu 2019 in ne v letu 2022. S povečanim načrtom odvzema divjih prašičev smo upoštevali verjeten porast številčnosti divjih prašičev, zaradi semenskega obroda v letu 2022.
9	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	str. 17: Preprečevanje škod po divjem prašiču: električne ograje, vonjalna in druga kemična sredstva ob njegovi prenamnožitvi ne pomagajo, najdejo šibko točko v sistemu. Zato pozdravljamo ukrep močnega znižanja staleža prašiča po vseh območjih in njegovo aktivno gospodarjenje!	Pripomba se ne upošteva	Preprečevanje škod od divjih prašičev s tehničnimi sredstvi (električni pastir) so učinkovit ukrep, zaradi česar so tudi škode postale obvladljive.

10	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	str. 17:»Načrtovani ukrepi za preprečevanje škod v letih 2023 in 2024« (citat) –»Fizična ali pravna oseba (lastnik zemljišča) mora kot dober gospodar na primeren način narediti vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode«! Ali imamo lastniki možnost zavarovati svoje premoženje...«. Ja, saj marsikje to lastniki tudi delajo(mo), če le imajo na razpolago ustrezne zaščitne pripomočke. In vlagajo(mo) ogromno količino ur in denarja v to. A vsi vemo, da se pa vseh površin ne da zaščititi, gozdov pa sploh niti ne sme ograditi. Olupljen drogovnjak tako iglavcev kot listavcev pa pomeni predčasen zaključek lastnikove naložbe v 80-120 letni prirastek kvalitetnega lesa, kjer je realna odškodnina že za 1 ha takega gozda višja od večletnega proračuna pristojne LD! In ker vemo, da je divjad sestavni del gozda ter ker smo lastniki složni z lovci pri aktivnem gospodarjenju z divjadjo, gredo take stvari povečini na »blag« način skozi. A večno to ne gre; zato je nujno aktivno in močno gospodarjenje s populacijami!	Pripomba je že upoštevana	Z navedenim se strinjamo, zato z načrtom želimo zmanjšati številčnost jelenjadi in divjih prašičev.
11	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	str. 20: Poškodovanost in objedenost po območjih: Preglednica 3.2.5 Opisna enota Zgornja Savinja - zastrašujoče stanje po razredih! Preglednica 3.2.6 - stanje objedenosti ponovno narašča, določene drevesne vrste so v končni LZ omejene! Tenu primemo prilagoditi načrt odstrela parkljarjev za povečanje posameznih drevesnih vrst! str. 22, Komentar rezultata objedenosti: »... iglavcem se je objedenost povečala...«. posebej izpostavljam jelko kot enega od nujnih gradnikov prebiralnih gozdov, ki naj bi bili naša prihodnost!	Pripomba je že upoštevana	V načrtu 23-24 je za vse rastlinojede parkljarje predviden višji odvzem kot je bil v načrtu 21-22.
12	Metropolitana d.o.o., Franc Pogačnik	str.29, Realizacija in načrt za jelenjad: Čestitke in pohvala za realizacijo odstrela. Načrt odvzema jelenjadi za leti 2023 in 2024 v območju je 350 živali. Načrt odvzema je za 30 % višji kot je bil v predhodnih dveh letih. Se pa zastavi vprašanje ali je to sprejemljiva raven staleža, s katerim bi se nam lastnikom zagotavljala normalna obnova gozda z vsemi drevesnimi vrstami, tudi jelko in plemenitimi listavci!	Pripomba je že upoštevana	Menimo, da v kolikor bodo lovišča dosegla načrtovano višino odvzema jelenjadi ali celo preseгла, kot so v zadnjih dveh letih, bi se moralo ustaviti naraščanje številčnosti jelenjadi in zmanjševati vpliv na pomlajevanje gozda.
13	Občina Vranksko, Sonja Cencelj	Zadovoljni smo z dvigom načrta odvzema za divje prašiče, saj je kljub visokemu predpisanemu odvzemu in preseganju plana odvzema s strani LD še vedno veliko škod na travnikih, njivah in gozdovih. Zaradi velikega obroda bukve in kovanja, pričakujemo letos še več škod, zato je dosleden odstrel še toliko bolj pomemben.	Pripomba je že upoštevana	Z navedenim se strinjamo, zato z načrtom želimo zmanjšati številčnost divjih prašičev.

14	Občina Vransko, Sonja Cencelj	Z dvigom načrta odzema jelenjadi smo zadovoljni, saj so škode na travnikih in v gozdovih zelo velike, jih je pa mnogokrat težko oceniti (paša jelenjadi na travnikih), mnogokrat pa škode ostanejo neprijavljene. Poleg objedanja in obdrnjenja smrek, javorjev, opazamo škodo še na kostanju. Živali so se močno premaknile tudi v dolino. Na travnikih se pase v tropu tudi po 8 do 10 živali, prevladuje moška populacija. Naša občina predstavlja mejo gojitvenega območja jelenjadi, zato bi bilo zelo smiselno, da se poveča odstrel osebkov, ki zaradi različnih vzrokov migrirajo v naše območje in delajo največ škode. Smiselno bi bilo, da bi uvedli odstrel osebkov, ki se stalno pojavljajo na travnikih. Pričakujemo tudi vzpodbujanje LD k odstrelu jelenjadi in črtanje njihovih internih pravil pri izvajanju odstrela.	Pripomba je že upoštevana	Z navedenim se strinjamo, zato z načrtom želimo zmanjšati številčnost jelenjadi. V interna pravila LD se z načrtom ne sme posegati, priporočamo pa, da interna pravila ne omejujejo odstrela jelenjadi.
15	Občina Vransko, Sonja Cencelj	Potrebno je spremljati zdravstveno stanje jelenjadi (tudi srnjadi), kajti obstaja možnost prenosa bolezni in tudi širjenja različnih zajedalcev na domače pašne živali ter povzročanja dodatne ekonomske škode.	Pripomba se upošteva	Glede na pripombo, da se prenašajo bolezni iz divjadi na domačo živino, je potrebno izvesti ustrezne ukrepe za zmanjšanje bolezni pri divjadi, zato se upravljavce lovišč pozove k skrbnejšemu spremljanju zdravstvenega stanja divjadi in rednemu odvzemu obolelih živali. Opozorilo je v načrtu že navedeno v poglavju Ukrepi za varstvo in monitoring divjadi.
16	Bojan Naraločnik	Zakaj jelenjad krmimo, saj njena številčnost eksplicitno narašča, mi pa tega ne želimo. To je kontradiktorno.	Pripomba se ne upošteva	Krmljenje v zimskem času ne povečuje rodnosti jelenjadi. Košuta ima vedno enega teleta (izjemoma dva) ne glede na prehranjenost. Pozimi prehaja divjad iz višjih leg na nižje lege, kjer se koncentrira. Z zimskim krmljenjem lahko to koncentracijo zmanjšamo, razpršimo divjad in zmanjšamo pritisk na gozd in kmetijske površine.
17	IRSKGLR, Blaž Križnar	V načrtu naj bo navedeno, da se krmi v skladu z Zakonom o krmu, predvsem je to pomembno za vnos koruze in soli.	Pripomba se upošteva	V poglavju Biotehnični ukrepi se doda besedilo, da je treba krmljenje izvajati v skladu s predpisi, ki urejajo krmljenje.
18	IRSKGLR, Blaž Križnar	Omejiti bi bilo treba, da se na krmiščih za divje prašiče ne bi prehranjevala jelenjad.	Pripomba se upošteva	V poglavju Biotehnični ukrepi - privabljalno krmljenje se doda besedilo, da se krmljenje izvaja predvsem na način, da je krma dostopna predvsem divjemu prašiču in čim manj ostali divjadi (npr. krmni valj, polaganje krme v tla, prekrivanje krme ipd.)



ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Nazarje
Svet OE Nazarje

Št. zadeve: 900-3/2023-3

Datum: 13. 04. 2023

Z A P I S N I K

Dogodek: Seja Sveta Območne enote Nazarje (2. seja, VIII. mandatno obdobje)

Čas in kraj dogodka:

Seja je potekala dne 13. 4. 2023 od 9:00 do 12:00 ure v prostorih ZGS, OE Nazarje, Savinjska cesta 4, 3331 Nazarje

Vabljeni:

1. g. Branko ŠTUNF - Slovenski državni gozdovi, d.o.o.
2. g. Klemen MATK - Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
3. g. Alojz VRTAČNIK - Območna zveza lovskih organizacij (OZUL)
4. g. Jože LENKO - Zadružna zveza Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
5. g. Matej DEMŠAR - Zavod RS za varstvo narave
6. ga. Janja KUMPREJ - Vlada RS
7. g. Dani AVBREHT - Občina Velenje
8. g. Gregor ŠTANCAR - Predstavnik zaposlenih v ZGS OE Nazarje
9. g. Rok SUHODOLNIK - Sindikat kmetov Slovenije

Prisotni:

1. g. Alojz VRTAČNIK
2. g. Jože LENKO
3. g. Matej DEMŠAR
4. ga. Janja KUMPREJ
5. g. Dani AVBREHT
6. g. Gregor ŠTANCAR
7. g. Rok SUHODOLNIK

ZGS: Blaž PRESEČNIK (po pooblastilu vodja OE Nazarje), Vid PRELOŽNIK (vodja Odseka za načrtovanje razvoja gozdov), Marjetka JOŠT (zapisnikarica)

Odsotni:

1. g. Branko ŠTUNF (se je opravičil)
2. g. Klemen MATK (se je opravičil)

Dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika 1. seje Sveta OE
2. Predlog Dvoletnega lovsko upravljalvskega načrta za Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024
3. Razno - pobude in vprašanja svetnikov

Zapisnikarica: Marjetka Jošt

Točka dnevnega reda št. 1: Pregled in potrditev zapisnika 1. seje Sveta OE

V skladu s pripombo Štancarja, se zapisnik popravi tako, da se med vabljeni osebe doda g. Suhodolnika, saj je bil povabljen na 1. sejo, potem se zapisnik potrdi.

Sklep št. 8:

Svet OE Nazarje je potrdil zapisnik 1. seje Sveta OE Nazarje.

ZA je glasovalo 6 od 6 prisotnih svetnikov (Lenka še ni bilo na seji). Sklep je bil sprejet.

Točka dnevnega reda št. 2: Predlog Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024

Presečnik je predstavil potek dosedanje priprave Dvoletnega lovsko upravljaljskega načrta za Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024. Svet OE mora obravnavati pripombe in predloge iz javne razgrnitve in javne obravnave, zavzeti do njih stališče ter določiti predlog tega načrta.

Presečnik je predstavil vsebino predloga Lovsko upravljaljskega načrta za Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024 (v nadaljevanju načrt). Nadalje je predstavil pripombe iz javne razgrnitve in javne obravnave načrta ter pripravljene obrazložitve upoštevanja oz. neupoštevanja pripomb. Načrt in pripombe so svetniki v obravnavo prejeli tudi predhodno po e-pošti.

Razprava:

Suhodolnik: Je mnenja, da bi morali imeti neomejen odstrel jelenjadi. Železna Kapla je 4 krat manjše lovišče, odstrelijo pa 400 komadov jelenjadi.

Presečnik: Če je odstrel jelenjadi neomejen, se spolna in starostna struktura podre. V tem primeru se bolj strelja jelene, rodni del pa ostaja in številčnost jelenjadi se povečuje. S pogojem, da je treba za odstrel jelena odstreliti načrtovan delež rodnega dela, najbolj učinkovito upravljamo s populacijo jelenjadi. Za določena »robna« lovišča pa se je z načrtom določil neomejen odvzem jelenjadi, z upoštevanjem strukture.

Vrtačnik: Se strinja s Presečnikom, da se ohranja spolno in starostno strukturo odvzema. Mnenja pa je, da je treba povečati odstrel v Solčavi, ki meji na Avstrijo, kjer je večja številčnost jelenjadi. V Avstriji imajo privatna lovišča, zato jim je večja gostota jelenjadi v interesu. Mi imamo boljši sistem, ko z odstrelom ohranjamo spolno in starostno strukturo, zdaj odstrelimo 4 mulaste živali na jelena, v preteklosti celo več.

Suhodolnik: Skupna kmetijska politika (SKP) postavlja kmetom veliko omejitev, hkrati pa dela škodo še divjad. Na našem območju dnevno propadejo 3-4 kmetije. Potem bodo samo še lovci skrbeli za kulturno krajino, kot komunala v mestih.

Vrtačnik: Glede spoštovanja Zakona o krmi in ustreznosti krme, je izpostavil krmljenje prašičev. Prašiče se krmi z namenom doseganja zadostnega odstrela. V praksi pa večina kuruze iz krmišč odnesejo miši, šoje, itd. Seveda je tudi ta kuruza tretirana. Kar se tiče soli, se je treba vprašati tudi o ogromnem zimskem posipavanju cest s soljo, ki jo divjad liže, pa se nobenemu to ne zdi sporno oz. se ne sprašujemo o izvoru in primernosti te soli za divjad. Tudi povozov je zaradi tega veliko.

Demšar: Pohvali pripravljen načrt, na načrt nima pripomb in se z njim strinja. Pohvali tudi lovce, ki morajo načrte realizirati. Sodelovanje med gozdarji in lovci je zgledno.

Vrtačnik: Glede povečanja odstrela jelenjadi za 30 %, je izpostavil problem staranja lovcev in realizacije odstrela. Mladi nimajo časa biti lovci zaradi zdajšnjega načina življenja, ko so v službah večina dneva. Tudi povečan nemir v gozdovih ovira lov, sprehajalci pa se pojavljajo tudi ponoči. Poleg tega se ni enostavno uskladiti z vsemi deležniki in to potem še realizirati.

Lenko: Izpostavljeno je bilo, da je sodelovanje med načrtovalci in lovci dobro, ampak ni bilo omenjeno sodelovanje z lastniki. Moralo bi ga biti več, ker imamo lastniki težave s škodami. To je tudi strukturni problem v državi, načrtuje eden, izvaja drug, lastnik je tretji. Zato apelira na načrtovalce in lovce, da veliko planirajo in realizirajo. Načrtu po strokovni plati nima kaj oporekati.

Vrtačnik: Kljub škodam, imajo lovci dobre odnose z lastniki, saj so ti na našem območju zelo v redu ljudje. Pa tudi lovci čimprej sanirajo škodo po divjem prašiču. Povabijo lastnike tudi enkrat letno na

druženje s pogostitvijo. Škode večjega obsega se prijavijo, ocenijo, sanirajo, ni pa veliko komisijskih ocenjevanj škod. Načrt se postopoma dviguje.

Suhodolnik: Pomembno je sodelovanje z lastniki že v fazi načrtovanja. Lastniki verjetno nimajo velikega vpliva, če so lovci in načrtovalci usklajeni. Ampak je na splošno tako stanje, da je lastnik potisnjen na rob.

Presečnik: Postopek sprejemanja načrta je določen s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, kjer je predvideno usklajevanje z OZUL-om, ne pa tudi lastniki. V fazi osnutka načrta smo v preteklosti s KGZS že sodelovali in smo spet pripravljeni, če bo interes.

Lenko: Želi, da se v prihodnje vabilo za usklajevanje načrtov pošlje direktno na KGZS, da se bodo člani KGZS udeležili usklajevanja in ne svetovalci, ki so lahko zelo zasedeni z vlogami.

Sklep št. 9:

Svet OE Nazarje je potrdil predlog predstavnika KGZS, da se v prihodnje Dvoletni lovsko upravljavski načrt za Kamniško-Savinjsko LUO usklajuje s KGZS že v fazi osnutka.

ZA je glasovalo 7 od 7 prisotnih svetnikov. Sklep je bil soglasno sprejet.

Suhodolnik: Ali lahko predlagamo sklep, da se volka zakonodajno umesti kot lovno vrsto oz. med divjad?

Presečnik: Volk je po zakonodaji ogrožena živalska vrsta in zato zaščiten, niti ni na listi živalskih vrst, s katerimi se aktivno upravlja, kot je medved. Zato je predlog zakonodajne spremembe, da se volka direktno uvrsti med divjad oz. lovno vrsto, nerealen. Je pa res, da volk v alpskem svetu zelo težko sobiva s človekom. Ogrožena je predvsem planinska paša drobnice. Država se bo morala odločiti, ali bo imela volka ali obdelane površine. Dejstvo je tudi, da današnja družba ne bo sprejela iztrebljanja volka.

Vrtačnik: Velike zveri v Alpskem svetu delajo veliko škode, je pa res, da pojejo tudi kakega teleta jelenjadi, kar je dobro za zmanjšanje številčnosti. Volk koristi in škodi lastnikom. Za izredni odvzem volka iz narave mora biti evidentirane zelo veliko škode. Raje se gleda, če so zaščitni ukrepi dovolj dobro izvedeni. Na koncu je to politična odločitev.

Lenko: Sobivanje z velikimi zvermi je nemogoče, tudi s šakalom.

Demšar: Glede volka pove, da je od nekdaj del ekosistema in kot predator na vrhu prehranske verige. Suhodolnik opozori, da zadnjih 50 let ne. Demšar pove, da je to za gozd kratko obdobje, za človeka sicer ne, ampak ne gledamo vse skozi prizmo človeka. Volk je zavarovana vrsta, ki pa se ga lahko regulira, kljub temu, da je to težko izvajati.. Zveri so koristne za zmanjšanje številčnosti divjadi, da je naravno pomlajevanje omogočeno. Zato pobude ne podpira, jo pa Svet OE vseeno lahko obravnava, ampak mora biti obrazložena in argumentirana, zato poziva Suhodolnika, da pripravi gradivo oz. obrazložitev.

Suhodolnik: Sprašuje, ali imata revirja Veža in Logarska dolina v LPN Kozorog svoj lovsko upravljavski načrt oz. je mnenja, da bi morala revirja spadati v Kamniško – Savinjsko LUO.

Presečnik: Res je, da bi lovišči Logarska dolina in Veža, teritorialno in tudi po gibanju divjadi, bolj sodila v naše LUO. Ampak je zgodovinsko tako urejeno, pobude za priključitev so že bile, tudi s strani Sveta OE, vendar do sprememb ni prišlo. Zaradi navedenega, vnovične podaje predloga ne podpira. Se pa pri izdelavi načrta usklajujemo z Gorenjskim LUO in načrtujemo usklajene ukrepe. Tako se je v zadnjih letih močno povečal odvzem jelenjadi, predvsem v revirju Veža, kar že ima vpliv na manjše gostote jelenjadi, predvsem v predelu Podvolovljeka. Glavnina jelenjadi se premika na območje Gornjega Grada, pa tudi na Ljubnem in Lučah (Konjski vrh) je močna osrednja populacija.

Demšar: Podpira pobudo glede vključitve lovišč Logarska dolina in Veža v naše LUO, da se teritorialno zaokroži, zato bo oblikoval obrazložitev predloga do naslednje seje.

Avbreht: Pove, da se strinja s predlogom načrta.

Suhodolnik: Zakaj še ni dolgoročnega lovsko upravljavskega načrta?

Presečnik: Postopek sprejemanja dolgoročnega načrta je zelo dolgotrajen in kompleksan. Največje zamude so nastale pri preverjanju načrtov na okoljskem ministrstvu. Škoda je, da je zaradi tega vseh 15 načrtov za LUO pripravljeno po starih smernicah.

Demšar: Pove, da je ZRSVN smernice in mnenja za dolgoročne načrte (GGN GGO in dolgoročni LUN) načrt podal v roku. Vzrok za zamudo je delno tudi reorganizacija ministrstev, poleg tega je za vse načrte zadolžena ena oseba. Za večino GGN GGE podamo mnenje, da CPVO ni potrebna. Za območni načrt in LUO je zdaj odločba izdana. Sprašuje, ali se bo, zaradi sprejema območnega načrta, spremenil načrt LUO?

Presečnik: Ne predvideva se, da bi načrt v vmesnem obdobju dopolnjevali, glede na smernice novega dolgoročnega načrta.

Sklep št. 10:

Svet OE Nazarje je določil predlog Dvoletnega lovsko upravljavskega načrta za Kamniško-Savinjsko LUO za leti 2023 in 2024.

ZA je glasovalo 5 od 7 prisotnih svetnikov. Sklep je bil sprejet.

Točka dnevnega reda št. 3: Razno - pobude in vprašanja svetnikov

Štancar: Pred to sejo je pozval vse delavce ZGS OE Nazarje, da mu, kot njihovem predstavniku, sporočijo pobude za Svet OE. Za velik problem se je izkazal zastarel vozni park, saj se revirni gozdarji po terenu vozijo z zelo starimi službenimi avtomobili, ki za vožnjo niti niso več varni. Zaradi navedenega predlaga pobudo za nabavo novih avtomobilov.

Presečnik: Imamo en zelo star službeni avtomobil in enega, ki se pogosto kvari. Če bi ta dva avta lahko zamenjali, bi bil omenjeni problem rešen za nekaj let.

Sklep št. 11:

Svet OE Nazarje se je seznanil s problematiko starih službenih avtomobilov in podpira obnovo voznega parka ZGS OE Nazarje.

ZA je glasovalo 6 od 6 prisotnih svetnikov. Sklep je bil sprejet.

Presečnik: Naslednja seja Sveta OE Nazarje bo predvidoma junija ali julija, ko bo zaključen razpis za vodjo ZGS OE Nazarje in mora Svet OE podati mnenje k predlaganemu kandidatu.

Preložnik: Na eni od naslednjih sej Sveta OE Nazarje se bo obravnaval tudi GGN GGE Nazarje.

Zapisala:
Marjetka Jošt

Matej Demšar

predsednik Sveta Območne enote Nazarje

